

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik hetenkint kétszer, csütörtökön és vasárnap.

OMGE évi tagsági díj:		
200 holdig	15 pengő	
500 " "	30 " "	
1000 " "	60 " "	
2000 " "	90 " "	
3000 " "	120 " "	
ezzen felett	150 " "	
Részvénytársaságok, szövetkezetek, vállalatok	90 " "	
Egyéb tagok részére évi tagdíj	10 " "	

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona

Az egyesületi tanács felügyelete alatt
A szerkesztést és kiadást is feloldja:
Buday Barna főszerkesztő.
Szerkesztő: **Rothmeyer Imre**

Szerkesztőség: Budapest, IX., Köztelek-u. 8. Telefon: József 351-05

Előfizetési árak:

OMGE-tagoknak:	Előfizetőknek:
Negyedévre --- 6 pengő	Negyedévre --- 10 pengő
Félévre --- 11 " "	Félévre --- 19 " "
Egészévre --- 20 " "	Egészévre --- 32 " "

Külföldre a fenti árak és a postaköltség
Előfizetést csak naptári negyedévekre fogadunk el

Kiadóhivatal: Budapest, IX., Üllői-ut 25. Tel.: József 399-82

TARTALOM:

- Az OMGE igazgatóválasztmányának, ugys mint a GEOSz végrehajtóbizottságának V. rendes ülése.
Kiszagadnak a gazdafronton.
Veszedelemes játékok. (—)
A gazdasági események általánosított kereseti adója. (—)
Autarkias szesztermelés. (Fischer József.)
Nemzetgazdasági megfigyeléseim az immunitásra irányuló növénynevelés köréből. (Hauser János.)
Romlik a burgonya. (K. Takács Gyula.)
Gyapottermelés Törökországban. (Zsivónovits Béla.)
Új rendeletek.
A gazdasági közélet köréből. (W. G.)
Állatárak Budapesten az 1912–1926. években. (Bp.)
Vegyes közlemények.
Tőzsde, kereskedelem.

AZ OMGE KÖZLEMÉNYEL

Kedvezményes utazás közgyűlésünk és a gazdanapok alkalmából.

A m. kir. kereskedelemügyi miniszter ur az OMGE közgyűlése, a GEOSz nagygyűlése és az ezzel kapcsolatos gazdanapok alkalmából felterjesztésünkre vasúti személyszállítási jegykedvezményt engedélyezett.

A kedvezményes utazásra jogosító igazolvány a MÁV és annak kezelésében levő helyi érdekű vasúti vonalain, bármely kocsisztyálya használatánál 50% kedvezményre jogosít dec. 6–16 ig terjedő időközben.

Az igazolványt egyesületünk titkársága minden OMGE tagnak, valamint a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége tagjai által a GEOSz nagygyűlésére kiküldött képviselőknek, továbbá az OMGE számtartási és adóügyi tanfolyamára jelentkezetteknek és az országos gazdasági felutazó vidéki gazdáknak megküldi, amennyiben eziránt az OMGE titkárságát (Budapest, IX., Köztelek-u. 8.) megkeresik és megkeresésükhöz egyidejűleg az igazolvány díja és költségek fejében személyenként 80 fillért pénzben, vagy postai értékjegyekben mellékelnek. A megkeresésben az igazolványt igénybevenni óhajtó nevét és azt is közölni kell, hogy az illető mely állomásról kíván Budapestre utazni.

Tekintettel arra, hogy az utazási kedvezményre jogosító igazolványok csak korlátolt számban állnak rendelkezésünkre, elsősorban az OMGE tagok igényeit fogjuk kielégíteni és csak a fennmaradó mennyiséget juttathatjuk azoknak a vidéki gazdáknak, akik az OMGE nek nem tagjai. Kérjük tehát a felutazni szándékozót, hogy igazolványigénylésüket mielőbb bejelenteni sziveskedjenek.

Igazgató.

Gazdanapok a Köztelken.

Az OMGE a f. évi december hó 11-i közgyűléssel és a GEOSz nagygyűléssel kapcsolatban az alanti program szerint országos gazdaggyűlést és gazdanapokat tart a Köztelek székháza nagy-, illetve tanácstermében, amelyekre az OMGE valamennyi tagját és a GEOSz kötelékébe tartozó társaságok tagjait meghívjuk.

- Dec. 7-én (szerda) d. u. 5 órákor az üzemi bizottság ülése.
" 8-án (csütörtök) d. e. 10 órákor a közgazdasági szakosztály és a Magyar Gazdaszövetség együttes ülése a mezőgazdasági munkabiztosítás tárgyában.
" 9-én (péntek) d. e. 10 órákor az egyesületi tanács ülése.
" 9-én (péntek) d. e. 11 órákor az igazgatóválasztmány gyűlése.
" 9-én (péntek) d. u. 4 órákor az állattenyésztési szakosztály gyűlése. (Tolnay Pál előadása amerikai tapasztalatairól. Schandl József dr. előadása a juhászatok fejlesztésének újabb eszközeiről.)
" 10-én (szombat) d. e. 9 órákor gazdasági előadás. (Kerpely Kálmán dr., a közgazdasági egyetemny. r. tanárának előadása az OMGE forgórendszerű műtrágyázási kísérleteiről.)
" 10-én (szombat) d. e. 11 órákor a Szántógéptulajdonosok Országos Szövetségének nagygyűlése.
" 10-én (szombat) d. u. 4 órákor gazdasági előadások: (Weiser István dr. m. kir. kísérletügyi főigazgató előadása: „Beszámoló az állattenyésztési és takarmányozási kísérleti állomás legújabb kísérleteinek eredményeiről.”)
" 10-én (szombat) d. u. 5 órákor e. Dorner Béla m. kir. gazd. főigazgató előadása: „Angolországi sertésnyésztési tapasztalatok.”
" 10-én (szombat) este az előadások befejezése után mozgóképek a szilészi sertésnyésztésről.
" 11-én (vasárnap) d. e. 10 órákor Országos Darányi Ignác Emlékünnep.
" 11-én (vasárnap) d. e. 10¹/₂ órákor az OMGE közgyűlése és a GEOSz nagygyűlése.
" 11-én (vasárnap) d. e. 12 órákor országos gazdaggyűlés.
" 11-én (vasárnap) d. u. 2 órákor Károlyi Sándor-emléklakoma a Hungáriaszálló különtermében.
" 11-én (vasárnap) d. u. 1¹/₂ órákor az országos gazdaggyűlés folytatása.
" 11-én d. u. 5 órákor a Magyar Mezőgazdasági Szesztermelők Országos Egyesületének jubiláris diszközgyűlése.
" 12-én (hétfő) d. e. 10 órákor az országos gazdaggyűlés esetleges folytatása.

- Dec. 12-én (hétfő) d. u. 4 órákor a számtartási és adóügyi tanfolyam megnyitása. Előadók: Ormándy János dr. mezőgazdasági kamarai igazgató és Szövényi László dr. nyug. pénzügyigazgatóhelyettes, ügyvéd.
" 13-én (hétfő) d. u. 5 órákor a tejgazdasági bizottság ülése.
" 13-án (kedd) d. e. 9 órákor állami kísérletügyi intézmények megtekintése.
" 13–15-ig (kedd–csütörtök) naponta d. e. 10–12-ig és délután 4–6-ig számtartási és adóügyi tanfolyam.

Károlyi Sándor-emléklakoma.

December hó 11-én, vasárnap, délután 2 (kettő) órákor az OMGE közgyűlést és a GEOSz nagygyűlést, illetőleg az országos gazdaggyűlést követően a Hungária nagyszálló különtermében

Károlyi Sándor-emléklakoma

lesz, amely alkalommal Buday Barna, az OMGE főszerkesztő-igazgatója mond, a Károlyi-billikkommal kezében, emlékbeszédet Károlyi Sándor grófról.

Az OMGE Károlyi Sándor emléklakomáján alkalom kíván adni az OMGE közgyűlésén, az országos gazdaggyűlésén és a gazdasági előadásokon résztvevő gazdáknak arra, hogy a fehérsztyálnál is találkozhassanak és Károlyi Sándor gróf eszméinek hirdetéséből okulat, kitartást és bizalmat merithessenek, különösen ma, a mezőgazdaság súlyos helyzetében.

Az emléklakomán csak azoknak az OMGE és GEOSz tagoknak tudunk helyet biztosítani, akik részvételüket az OMGE titkári hivatalánál legkésőbb folyó évi december hó 10-én délelőtt bejelentik. Teríték ára kenyérral itallal és feketekávéval együtt 8 (nyolc) pengő, amely összeget az emléklakomán a fizetőpincérnél kell fizetni.

Meghívó

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület
1927. évi

rendes közgyűlésére,

amelyet 1927. évi december hó 11-én, vasárnap, délelőtt pontosan 10¹/₂ (tiz és fél) órákor tartunk meg a „Köztelek” székházának nagytermében (Budapest, IX., Köztelek-utca 8., II. emelet).

Tárgysorozat:

- Elnöki megnyitó.
- Jegyzőkönyvhitelesítők és jegyző kijelölése.
- A szövetségi tagok végrehajtóbizottsági kiküldöttei sorában évközben beállott változások bejelentése. (Alapszabályok 24. § f) pontja.)
- Az igazgatóválasztmány jelentése az 1926/27. évi egyesületi működésről. (Alapszabályok 24. § a) pontja.)
- Jelentés az egyesületi tagok létszámáról. (Alapszabályok 24. § b) pontja.)

la 98–99%-os rézgalicót január–áprilisi szállításra, la Mayunga raffiaháncsot, továbbá Avenarius-féle Dentrint és Chinoin-gyártmányu Enda gyümölcsfakarbolineumot
a legelőnyösebb áron szállít
a Magyar MEZŐGAZDÁK Szövetkezete, Budapest, V., Alkotmány-utca 29. sz.

- Az OMGE és a Tápiószelvi Tangazdaság átértékelt vagyonmérlegének, valamint az 1926. évi zárószámadásainak előterjesztése; beszámoló az egyesületi nyugdíjalap állásáról; a felmentések megadása. (Alapszabályok 24. § c) és m) pontjai.)
- Az 1928. évi tagsági díjnak és a Köztelek lapért fizetendő lappótdíjnak az 1927. január 23-i közgyűlési határozattal módosított és kormányhatóságilag láttamozott alapszabályok szerint való megállapítása.*)
- Az 1928. évi egyesületi költségvetési előirányzat bemutatása. Ennek keretében a következő előléptetések megerősítése: *Fabricius Endre* főtitkárnak az áll. VI-1. fokozatból az V-2. áll. fokozatba, *Rothmeyer Imre* I. o. titkárnak, *Mike János*nak a főpénztárosi cím adományozása mellett és *Láng József* főkönyvelőnek az áll. VII-1. fokozatból a VI-3. fokozatba, *Rédly Gyula* titkárnak az áll. VIII-2. fokozatból a VII-3. fokozatába való előléptetésének megerősítése, továbbá *Batta Pálnak* az áll. IX. fizetési osztály 3. fokozatába fogalmazóvá, *Herodek Sándor* dr. és *Dörschug Tibor* gyakornokoknak díjtalan fogalmazókká történt megválasztásának és véglegesítésének jóváhagyása; *Bertója Mária*nak a kiadói teendőkkel való megbízatása kapcsán a XI-2. állami fokozatba való előléptetésének megerősítése, végül *Kirchner Lajos* volt egyesületi kiadó állásáról való lemondásának tudomásulvétele. (Alapszabályok 24. § d), h) és i) pontjai.)
- Szavazatszedő-bizottság kijelölése. (Alapszabályok 26. §)
- Az alapszabályszerűleg kilépő, lemondott és időközben elhunyt igazgatóválasztmányi tagok helyébe hat évre 25, négy évre 2, két évre 1 és egy évre 2, összesen 30 igazgatóválasztmányi tag választása. (Alapszabályok 24. § g) pontja, 27. és 35. §§-ai.)
- A számvizsgálóbizottságba az 1928. évre elnök és 4 tag választása. (Alapszabályok 24. § g) pontja és 62. §.)
- Az egyesületi tagoknak az igazgatóválasztmány útján a közgyűlés elé terjesztett, írásba foglalt esetleges indítványai. (Alapszabályaink 25. §-a értelmében az egyesületi tagoknak csak olyan beadványai, vagy indítványai terjeszthetők az igazgatóválasztmány útján a közgyűlés elé, amelyek a közgyűlést megelőzőleg legalább 10 nappal az elnökséghez, vagy az igazgatósághoz írásban adatnak be.)

Budapest, 1927. évi november hó 25-én.

Somssich László gróf s. k. elnök.

*) Évi tagsági díj:

	200 holdig	15 pengő
Földbirtokosok, hérlők és uradalmak	500 "	30 "
	1000 "	60 "
	2000 "	90 "
	3000 "	120 "
	ezen felül	150 "
Résztvénytársaságok, szövetkezetek, vállalatok		90 "
Egyéb tagok részére évi		10 "
Köztelek évi lappótdíja		20 "
" 1/2 évre		11 "
" 1/4 "		6 "

Meghívó

a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének 1927. évi december hó 11-én (vasárnap) délelőtt, az OMGE közgyűlését követően, az egyesületi székház nagytermében (Budapest, IX., Köztelek-u. 8. sz., II. em.) tartandó

XXXII. nagygyűlésére,

valamint ezt követően ugyanott és folytatólag d. u. 1/2 órakor, továbbá hétfőn, december 12-én d. e. 10 órakor tartandó

országos gazdaggyűlésre,

amely utóbbin a gazdatársadalom minden tagja megjelölhet.

A) A GEOSz nagygyűlésének tárgysorozata:

- Elnöki megnyitó.
- Jegyzőkönyv hiteltelítésére két tag kiküldése.
- A földművelésügyi miniszter és a szövetségi tagok képviselőinek bejelentése.
- Tagsági ügyek.
- Jelentés a szövetségi iroda 1926/27. évi működéséről.
- Az 1926. évi zárószámadás és 1928. évi költségvetés betérjesztése.
- A GEOSz alapszabályai 7. §-ának módosítása.*)
- Szövetségi tagok esetleges indítványai.**)

B) Az országos gazdaggyűlés tárgysorozata:

- Allásfoglalás az OFB megszüntetése tárgyában.
- A mezőgazdasági általános helyzet és a jelenlegi vámpolitika megvitatása.
- A gazdák adósértelei.

Budapest, 1927. november hó 25-én.

Somssich László gróf s. k. elnök.

*) A módosítandó 7. § szövege a következő (a módosítás dőlt betűvel szedve):

7. §. A szövetség minden tagja az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgatóválasztmányába, mint a szövetség végrehajtóbizottságába, háromévenként saját igazgatóválasztmányi, illetve igazgatósági tagjai sorából legfeljebb három képviselőt és három pótképviselőt választ, minden esetben olyant, aki az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgatóválasztmányának nem tagja. Egy-egy kiküldött csak egy szövetségi tagot képviselhet és minden szövetségi tag legfeljebb 3 szavazatra jogosult úgy, hogy a távollévő képviselő helyébe a pótképviselő szavazata lép. A képviselőül választottak az Országos Magyar Gazdasági Egyesület közgyűlésének bejelentendők (I. rész 24. § f.).

**) A nagygyűlés elé a szövetség tagjai részéről terjesztendő indítványok az alapszabályok 23. §-a értelmében a nagygyűlést megelőzőleg legálább 10 nappal küldendők a a szövetség címére.

Meghívó

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület Közgazdasági szakosztályának és a Magyar Gazdaszövetségnek

a mezőgazdasági érdekképviseleti intézmények bevonásával f. évi december hó 8-án (csütörtökön) délelőtt 10 órakor, az OMGE székházának nagytermében (Budapest, IX., Köztelek-utca 8., II. em.) tartandó együttes ülésére.

Tárgyak:

- A mezőgazdasági munkásbiztosítás ügyének általános ismertetése. (Előadó: *Horváth Jenő* dr. miniszteri tanácsos.)
- Mezőgazdasági munkások betegség elleni biztosítása. (Előadó: *Vantsó Gyula* dr., a Magyar Gazdaszövetség h. igazgatója. Hivatalos előadók továbbá ugyanebben a kérdésben a gyűlésen résztvevő mezőgazdasági érdekképviseleti intézmények előadói is.)

Budapest, 1927. november hó 22.

Bernát István s. k. a Magyar Gazdaszövetség elnöke

Hadik János gróf s. k. az OMGE közgazdasági szakosztályának elnöke

Meghívó

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület állattenyésztési és állategészségügyi szakosztályának

december hó 9-én, (pénteken) délután 4 órakor, az egyesület székháza nagytermében (Köztelek-utca 8. sz., II. em.) tartandó gyűlésére.

Tárgyak:

- Tolnay Pál* miniszteri tanácsos előadása: "Állattenyésztési és tejjgazdasági tapasztalatok és az amerikai tanulmányutamon".
- Schandl József* dr. közgazd. egyet. tanár előadása: "A jövedelmezőség fokozásának eszközei a juhászokban".
- Szegő Miklós* dr. indítványa a száj- és kördömölcs elleni védőoltás tanulmányozása tárgyában.

Budapest, 1927. november 24-én.

Mesterházy Ernő dr. szakosztályi elnök

A szakosztályi gyűlésen minden egyesületi tag megjelölhet és felszólalhat.

Vendégeket szívesen lát a bizottság.

Meghívó

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület keretein belül működő

Szántógéptulajdonosok Orsz. Szövetsége

folyó évi december hó 10-én (szombat) d. e. 11 órakor, az OMGE székháza nagytermében (Budapest, IX. kerület, Köztelek-utca 8. szám, II. emelet) tartandó

nagygyűlésére.

Tárgyak:

- Elnöki megnyitó.
- Beszámoló a szövetség ezévi munkásságáról. A jelenlegi helyzet és a jövőbeni munkaterv ismertetése. (Előadó: *Rothmeyer Imre* OMGE titkár.)
- Indítványok.
- A spiritus mint motorüzemanyag. (Előadó *Kud Ede* gépészmérnök, műegyetemi adjunktus.)

Budapest, 1927. november hó 21.

Waldhoff Frigyes báró dr. s. k. a Szántógéptulajdonosok Országos Szövetségének elnöke.

Kísérletügyi tanulmányi szemle.

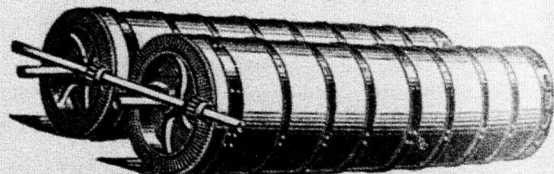
Az OMGE múlt évi közgyűlése alkalmából a közgyűlésre felutazott gazdák részéről élénk érdeklődéssel találkozott az OMGE-nek a kezdeményezése, amelylyel a gazdákkal a m. kir. mezőgazdasági kísérletügyi intézményeket óhajtotta közelebből megismertetni. A gazdatársadalomnak a m. kir. kísérletügyi intézmények iránt a múlt évben tanúsított érdeklődése folytán az OMGE ezévi közgyűlésevel kapcsolatban egyesületünk kísérletügyi tanulmányi szemléi megismelti, illetve azoknak a mezőgazdasági kísérletügyi intézményeknek megtekintésére rendez tanulmányi szemléket, amelyeket a múlt évben nem tekinthettek meg a gazdák.

A tanulmányi szemle az OMGE közgyűlését követően december 13-án, kedden, d. e. 9 órakor kezdődik. A tanulmányi szemlén résztvevni óhajtók a M. Kir. Vetőmagvizsgáló Állomás (Budapest, II., Kisrökus-utca 15.) könyvtártermében gyűlekeznek, ahonnan csoportokba osztva indulnak el az egymás

Wohanka és Társa Utóda R.-T., Budapest, V., Vilmos császár-ut 76.

„PHÖNIX“ osztályozóhengerek, utánkiválasztó-triőrök, csiga-triőrök, trióráthuzatok
Nagy teljesítmény! Kifogástalan munka!

A modern motorgyártás szenzációi a Wohanka - Linz és Climax nyersolajmotorok (Diesel-rendszer) szivógáz- és benzinmotorok
Összes gazdaság szükségleti cikkek szállító!

Gondosabb munka! Ha idejekorán beszerzi a Fordson-traktort!

Ford személy- és teherautók, Fordson-traktorok autorizált képviselői
MELIS és PINTÉR, Szombathely. Alapították: 1898.
Alkatrésztár, motortüzemű szerelőtelep, mintaterem Szombathelyen
Képviseleteink: Vas, Zala, Sopron, Veszprém és Tolna megyékben

gi Egyesület
szakosztályának

örökör, az egye-
telek-utca 8. sz.
ére.

adása: „Állat-
ok északamerikai

tanár előadása:
közei a juhászat-

- és körömfájás
árgyában.

ázy Ernő dr.
szabványi elnök

esületi tag meg-

g.

gi Egyesület

Szövetsége

d. e. 11 órákor,
(Budapest, IX.
melet) tartandó

e.

munkásságáról,
munkaterv is-
OMGE titkár.)

(Előadó Kuml
djunktus.)

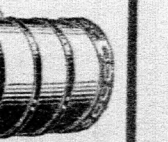
baró dr. s. k.
ajdonosok
ségének elnöke.

i szemle.

almából a köz-
lélenk érdeklő-
yezése, amely-
asági kísérlet-
ról megismer-
r. kísérletügyi
sított érdeklő-
sével kapcsolat-
szemlélet meg-
gi kísérletügyi
tanulmányi
m tekinthették

nyúlását köve-
örökör kezdő-
ni óhajtok a
Budapest, II.,
gyülekeznek,
el az egymás

-ut 76.

zon!

98.

megyékben

közvetlen szomszédságában lévő következő kísérlet-
ügyi intézmények megtekintésére: **M. Kir. Vetőmag-
vizsgáló Állomás**; vezetője Dégen Árpád dr., m. kir.
udv. tan., kísérletügyi főigazgató, egyetemi r. tanár,
**2. M. Kir. Állattéli és Takarmányozási Kísérleti
Állomás**; vezetője Weiser István dr., m. kir. gazd.
tanácsos, kísérletügyi főigazgató, **3. Orsz. M. Kir.
Kémiai Intézet és Központi Vegykísérleti Állomás**;
vezetője Sigmond Elek dr., egyetemi ny. r. tanár,
4. M. Kir. Allami Rovartani Állomás; vezetője Jablo-
nowski József dr., kísérletügyi főigazgató, **5. M. Kir.
Orsz. Meteorológiai és Földmágnassági Intézet**; vezetője
Steiner Lajos dr. igazgató, egyetemi m.-tanár.

Felkérjük mindazokat a gazdaársainkat, akik e
tanulmányi szemlén résztvenni óhajtanak, szivesked-
jenek ezirányú szándékukat az **OMGE titkarságánál**
legkésőbb **f. évi december hó 12-én délig bejelenteni**,
hogy a csoportokba való beosztás megtörténhessék.

Igazgató.

**Számtartási és adóügyi tanfolyam
a Köztelken.**

Az OMGE igazgatósága értesíti a gazdaközönséget,
hogy ez év elején nagy sikerrel rendezett számtartási
és adóügyi tanfolyamot az OMGE székházában, a
Köztelken (Budapest, IX., Köztelek-utca 8. szám,
II. emelet), 1927. évi december hó 12—15-ig bezárólag
újából megtartja. **A tanfolyam 1927. évi december hó
12-én d. u. 4 órákor kezdődik és december 15-én végződik.**

A tanfolyam célja:

1. A mezőgazdaságra vonatkozó jövedelmi és
vagyonadót szabályozó törvényes rendelkezések ismer-
tetése és helyes értelmezése;
 2. a vállomások megfelelő kiállításának módjai;
 3. a számtartás anyagi és alakai kellekeinek, a
könyvelés módjának, továbbá a mérleg készítésének
a törvény rendelkezéseivel való alkalmazása;
 4. a jövedelem- és vagyonadó kivétele körül eddig
szerzett tapasztalatok ismertetése és azoknak a jövő-
ben való felhasználása.
- A számtartási tanfolyam előadói: **Ormándy
János dr.**, nyugalmazott gazdasági akadémiai tanár,
mezőgazdasági kamarai igazgató és **Szövényi László dr.**
nyug. pénzügyigazgatóhelyettes, ügyvéd.
- A tanfolyamon az elméleti előadások d. e. 10—12
óraig, a gyakorlati előadások pedig délután 4—6-ig
tartanak.
- A résztvevők az előadás látogatásáról bizonyít-
ványt kapnak.
- A számtartási tanfolyam díja egy-egy személy részére
20 pengő, amely összeg a jelentkezéssel egyidejűleg
az OMGE pénztárába küldendő be.
- Az adómérséklési törvény a 100 holdon aluli gazda-
ságok jövedelemadóit rögzítette s így ez adózók
jövedelmi adójának évről-évre való újbóli megállá-
pítása elmarad, aminek következtében a 100 holdon
felüli adózók jövedelmi adójának alapos kimunkálá-
sára az adókövető hatóságoknak több idő áll rendelkezés-
re. Az ezévi tapasztalat ezt már igazolja,
amennyiben az adókövető hatóságok a számtartás
alapján való adózásra a multakkal szemben ebben az
évből is már nagyobb súlyt vetnek. Az adókövető
hatóságok jobban és jobban igyekeznek a mező-
gazdasági üzem viszonyaiba való betekintésre, a
mezőgazdasági számtartás alapismereteinek az el-
sajátítására.
- Az adókövető hatóságok e nagyobb felkészültsé-
gével szemben törekedni kell a gazdaközönségnek is
az egyöntetű számtartás meghonosítására, a törvény
alapos ismeretére és a védekezés módjának az elsajá-
títására. A számtartási és adóügyi tanfolyamnak ez
a célja s a gazdaközönségtől függ, hogy ez a kitűzött
cél minél sikeresebben legyen megvalósítható.
- Mintthogy helysükre miatt csak 150 hallgatót
vehetünk fel, arra kérjük a tanfolyamon résztvenni

óhajtókat, hogy a felvételre sürgősen jelentkezzenek
a 20 pengő egyidejű beküldése mellett, mert a
felvételnél a jelentkezés sorrendje lesz a mérvadó.

A jelentkezés határideje 1927. évi december hó 11.
A számtartási tanfolyamra szóló mindennemű be-
jelentések az OMGE titkári hivatalához címzendők.

Az OMGE igazgatósága.

**Az OMGE igazgatóválasztmányának,
ugyis mint a
GEOSZ végrehajtóbizottságának
V. rendes ülése.**

(1927. november 9., szerdán, d. e. 10 órákor.)

Jelen voltak: **Somssich László** gróf elnök, majd
utóbb **Székács Elemér** alelnök elnökölte alatt:
**Angyal Dezső, Árnos Jenő, Baly Kálmán, Baross
Endre, Békassy Jenő, Czineer Nándor, Demkó Dezső, Dégen
Árpád dr., Desseuffy Emil gróf, Desseuffy István gróf, Elek
Ernő, Elek István dr., Eszényi Jenő, farkasfalvi Farkas Géza,
Floch-Reyherberg Alfréd dr. lovag, Gaál Béla, Gaál Gaszton,
Gajghoffer István, Grábner Emil, Gróhmann Károly, Gyárfás
József, Gyárfás Miklós, Haraszti Oszkár, Ipolyi-Keller Gyula,
Károly Rezső dr., Kégl János, Kornfeld Mór baró, Krudy
Ferenc, Kúszler Henrik, Láng József, id. Leopold Lajos,
id. Leopold Lajos, Legány Ödön, Malla Árpád, Mándy Sámuel,
Meskő Pál, Nick Ede, Osztrólczy Miklós, Papp-Szász
Tamás dr., Paikert Alajos, Pallavicini György őrgyőr, Preuss-
berger Károly, Somssich Gyula gróf, Serényi Gusztáv, Staub
Elemér, Szász Richárd, Szigeti Pál dr., Szily Tamás, Scornias
Lajos, Telesi József gróf, Telesi Tibor gróf, Thaisz Lajos,
Tóth Jenő dr., Tóth Arisztid, Tyócsits Sándor dr., Waldhoff
Frigyes baró, Wekerle Sándor dr., Wellmann Oszkár, Wilthen
Lajos dr. Az OMGE titkára részéről: **Buday Barna
főszervező-igazgató, Mutschenbacher Emil** dr. ügyvezető-
igazgató, **Darányi Gyula** dr. ügyész, **Fabricsius Endre** és
Konkoly Thege Sándor dr. főtitkárok, **Rothmeyer Imre, Rege
Károly dr., Rédlly Gyula** titkárok, **Mike János** főpénztáros,
Láng József főkönyvelő, **Botta Pál** fogalmazó, **Herodek Sándor
dr.** és **Dörschug Tibor** gyakornokok.**

Távollmaradásukat kimentették: **Ahmány Imre** gróf,
Balogh Elemér (Berettyóújfalun), **Baghy Gyula, Bethlen István
gróf, Bellezey Géza, Blantz Jenő, Baranyonits Rezső, Bud
János, Bernáth Béla, Bánvári Sándor, Csáky Andor gróf,
enesz Dörner Béla, Dóry Frigyes, Fiáth Tibor baró, Gaál
Jenő dr., Hadik János gróf, Hatvany Endre baró, Horváth Jenő,
Inkey Pál baró, Illésházy Endre, Jeszenszky Andor baró,
Jeszenszky Pál, Kende Zsigmond baró, Kohner Adolf baró,
Kuszkó István, Lázár Dezső, Lickl Károly, Lősonczy Elemér,
Maróthy László dr., Masát Mihály, Medveczky Károly, Mester-
házy Ernő dr., Montenuovo Nándor herceg, Mayer Károly dr.,
Mauthner Alfréd dr., Marek József dr., Nyáry Kálmán, Purgly
Emil, Ráth József, Rapprecht Olivér, Szontagh Jenő, Sohár
Árpád, Sehandl Károly dr., Szalay János, Szalay Gyula,
Széchenyi Domonkos gróf, Szénási Lajos, Vásárhelyi Zoltán,
Vitéz Győző dr., Wittmann Ferenc.**

A) Szövetségi ügyek.

Somssich László gróf elnök megnyitván az ülést, **Mutschen-
bacher Emil** dr. ügyvezető-igazgató bemutatja a megelőző
IV. végrehajtóbizottsági ülések a „Köztelek” lapban egész
terjedelmében megjelent jegyzőkönyvét, melyet a végre-
hajtóbizottság felolvasottnak tekint és hitelesít. A mai ülés
jegyzőkönyvének hitelesítésére az elnök **Meskő Pál** és **Tóth
Jenő** igazgatóválasztmányi tagokat kéri fel.

Üdvözlések, részvénytulajánások, köszönőlevelek.

Az **ügyvezető-igazgató** bejelenti, hogy **Telesi József** grótot a
Dunamelléki Református Egyházkerület főgondnokává vá-
lasztotta meg. Javaslatára az igazgatóválasztmány **Telesi
József** grótot, mint buzgó, régi tagját melegen üdvözli **Darányi
Ignác** örökében. Továbbá az ügyvezető-igazgató javaslatára
ugyanacsak jegyzőkönyvjeg üdvözli a választmány **Weiser
István** dr.-t, a választmány buzgó tagját és a „Köztelek”
lap érdemes munkatársát kísérletügyi főigazgatóvá történt
előléptetése alkalmából.

Ügyvezető-igazgató ezután kegyeletes szavakkal emlékezik
meg **Horánszky Dezső** gróf, az Országos Központi Hitelszövet-
kezet váratlanul elhunyt nagyérdemű vezérigazgató-alelnöké-
ről, akiben az OMGE választmánya is kiváló és értékes tagját
vesztette el. Nagyjelentőségű, uttóró munkát végzett **Horánszky
Dezső** az agrárhitel terén a legelső időkben s
ennek az érdemes munkálkodásnak az emlékeztet az igazgató-

választmány jegyzőkönyvileg is megörökíti, egyuttal pedig
tudomásul veszi a megboldogult végítzességén történt kép-
viseltetésről és részvénytulajánásról szóló bejelentést.

Végül jegyzőkönyvébe iktatja az igazgatóválasztmány az
ügyvezető-igazgató javaslatára **Aczel Géza**nak, a szegedi
BACK-malom vezérigazgatójának elhunytán érzett részvétét
is. **Aczel Géza** a Vidéki Malomiparosok Országos Egyesülete
képvisletében volt tagja a GEOSZ végrehajtóbizottságának
és nem egy ízben adta tanujelét a mezőgazdasági termelés
érdekeivel szemben tanúsított megértésnek.

Végül bejelenti az ügyvezető-igazgató, hogy az egyesülethez
több köszönőlevél érkezett, amelyeket a választmány tudomá-
sul vesz és elrendeli irattárba helyezését. Az ügyvezető-
igazgató teljes terjedelmében felolvassa a beérkezett köszönő-
levelek közül **Apponyi Albert** gróf sajátkezűleg írt levelét,
amely válaszul érkezett az OMGE-nek arra az üdvözítő
iratára, amelyet a mult igazgatóválasztmányi ülés határozatá-
ból intézett kiváló tisztelttelli tagjához, **Apponyi Albert** gróf-
hoz, az erdélyi magyar földtulajdonosok jogos követelésének
megállapítása érdekében Genfben kifejtett hatalmas munkás-
ságáért. Az igazgatóválasztmány nagy éljenzéssel és tapssal
fogadta **Apponyi Albert** gróf levelének felolvasását s elhatá-
rozta e levélnek egész terjedelmében az igazgatóválasztmányi
ülés jegyzőkönyvébe való beiktatását. **Apponyi Albert** gróf
levele így hangzik:

Gyöngyösapáti, 1927. október hó 10.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület
T. Elnökségének
Budapesten

Rendkívül megörvendeztetett és nagy hálaóra kötelez az
OMGE szíves megemlékezése genfi működéséről. Hiszen,
bár a nemzeti munkamegosztás törvénye szerint elfoglalt-
ságom más térre utalt, mégis egynek érzem magamat a
magyar gazdatársadalommal és szívem mélyéből osztozom
annak szenvedéseiben, küzdelmeiben, nemzetfenntartó törek-
véseiben. Ami becses átiratuk tárgyát illeti, amly áll, hogy
egy készülő csapatot sikerült elhárítanunk és jogaink meg-
védésére sikerült kedvezőbb hadállást elfoglalnunk. Az adott
körülmények között ez sem volt könnyű feladat, de égbekiáltó
igazságtalanság volna, ha magam számára akarnám lefoglalni,
vagy akárcsak engednem lefoglaltatni ennek a sikernek az
eredmét. Többek harmonikus együttműködése eredményezte
azt, akik közül csak **Wanko Lajos** külügyminiszternek a hely-
színén kifejtett felvilágosító tevékenységét akarom kiemelni,
főleg pedig **Gajzógó László** követünknek példatlan kitarással
és főlényes tudással végzett előkészítő munkáját. Az enyém
csak feltűnőbb volt, de korántsem értékesebb mint a többieké.
Mindenek fölött pedig a jószágos Isten segített, mert tiszta
lélekkel védünk igazságos ügyet. Ezért bizom a további
fejlődésben is, amelynek rendkívüli erőt képvisel az egész
magyarság egyöntetű, szilárd és nyugodt erkölcsi támogatása.

Hálám és köszönetem megismételt nyilvánításával és igaz
tiszteléssel maradok a méltóságos elnökségnek kész és hűve
Apponyi Albert s. k.

A földreform pénzügyi rendezése.

Buday Barna jelenti, hogy a Gazdak Propaganda Szövetsége
legutóbbi ülésén kimerítő részletességgel foglalkozott a föld-
reform pénzügyi rendezésének kérdésével és a megváltást zen-
vedett birtokosok kártalanítását illetően kétféle tervezetet
tárgyalt. Az egyik, a **Földes-féle** tervezet, hitelmeveletti uton
rendezné a kérdést. Eszerint a kiosztott földekre pénzintézeti
kölcson kebelezetnek be s ebből a kölcsönből fizetnek ki a régi
birtokosoknak a vételár 70%-át; a többi függő adósság ma-
adna. A földhözjutottak 35 éven át törlesztették ezt a kölcsönt
s kamat és törlesztés, továbbá a ki nem fizetett vételár 5 száza-
lékos kamata fejében évenként és holdankint 62 pengőt kellene
fizetniük. De mert ez a megterhelés túlságosan nagy volna,
17 pengőt az állam vállalna el, amely ilyenformán évente 5-4
millió pengőt fizetne a földhöz jutottak helyett, míg az új bir-
tokosok holdankint 46 pengő évi törlesztést fizetnének. A másik
terv szerint, amelyet **Neubauer** országgyűlési képviselő dol-
gozott ki, a birtokosokat az állam elégténé ki a vagyonválság-
földek befolyó haszonbéréből és vételárból, 13—20 évi idő-
tartam alatt, ahhoz képest, hogy a megváltott föld árát mennyi-
ben állapítják meg. Az új birtokosok viszont az államnak fizet-
nek ki hosszabb időre elosztott törlesztéssel a föld árát, így
hát a vagyonválságföldek fölhasználó jövedelmei a kamatok
kamatjával együtt megtérülének.

Ezt a két tervezetet a „Köztelek” annakidején terjedelmesen
közölte is. A Propaganda Szövetség nem foglalt állást sem az
egyik, sem a másik tervezet mellett, mert mindenképp tájé-
kozódni kíván a kormánytól abban a tekintetben, hogy az
állam milyen összeggel járulna hozzá a kártalanítás kérdésének
elintézéséhez, miután az állam áldozatkészégét feltétlenül be
kell a tervezetbe kalkulálni. Kifejezésre jutott azonban az a

MAUTHNER ÖDÖN

magtermelő és magkereskedelmi r.-t.

Alapítási év **1874.** Központ: **VII., Rottenbiller-u. 33.** BUDAPEST **Fióküzlet: IV., Kossuth Lajos-u. 4.**

legmagasabb áron vesz

(lucernát, lóheremagot, balzacimmagot, muhar-
magot, fehérkölest, kendermagot, tökmagot,
napraforgót és egyéb gazdasági magvakat

Minták szives beküldését és a mennyiség közlését kérjük.

Sürgőncim: Mauthnerék 8260 Telefon: József 463-65

nehézebbé tegyük ezt a helyzetet? Vajjon nem helyesebb-e olyan termelési ágazatok felkarolása, ahol az értékesítési nehézségek kevésbé nagyok? Ez korántsem jelentené persze a buzatermesztés abbahagyását, csak védekezés volna a remélhetőleg átmeneti jellegű kiviteli nehézségekkel szemben. Viszont felmerül az ellenvetés, hogy az állatértékesítés terén hasonló vagy még fokozottabb nehézségek vannak. Az állatértékesítés terén mutatkozó elzárkózó tendencia még erősebb, mint a növényi terményekkel szemben. Van harmadik javaslat is, hogy a baromfi- és kerti- és kertészeti gazdaságok, tojás- és export fejlesztésére törekedjünk és ezeknek a termelési ágazatok az értékesítési lehetőségeit igyekezzünk megjavítani.

Szóval, a mezőgazdasági érdekeltségnek és a kormánynak is legelső feladata, hogy ezt az irányzatot figyelemmel kísérve, keresen és adjon utmutatást a gazdasági érdekeltségeknek, hogy melyek a helyes módszerek, melyek a követendő irányzatok, amelyek a legtöbb rentabilitással kecsegtetnek, mert ha ebben a tekintetben a gazdaközönség utbaigazitást és felvilágosítást nem kap, mindenesetre mindig sulyosabbá válik a helyzet. (Ugy van!) Ha ellenben eltaláljuk a helyes irányt és alkalmazkodni tudunk a változott viszonyok követelményeivel, ha helyesen sáfárkodunk azokkal a természeti kincsekkel, amelyek rendelkezésünkre állanak, akkor igen eredményt fogunk elérni. Ennek természetesen az előfeltétele egyfelől, hogy a kedvező értékesítési lehetőségek meglegyenek, másfelől, hogy a termelési költségek alkalmazkodjanak az árakhoz és ne rontsák le a külföldi piacokon versenyképességünket. (Ugy van!)

Ami a külkereskedelmi viszonylatokat illeti, kivételünk szempontjából igen fontos problémák állanak előttünk. Az osztrák szerződésről újat nem jelenthet, mert a függőben maradt gabona- és lisztvámról még mindig folynak a tárgyalások. Ezzel kapcsolatban a mult igazgatóválasztmányi gyűlésen felvetette Leopold Lajos igazgatóválasztmányi tag, igaz-e, ami a Neue Freie Presse és egy pár magyarországi lap hasábjain megjelent, hogy a két malomkertei közti meg egyezségben olyan pont szerepelt volna, hogy a magyar malom akkor is megkapják a vámvisszatérítést, amely a meg egyezségnek alapját képezte, ha annak megfelelő lisztmennyiséget ki nem visznek. Ezt a kérdést a mult vámpolitikai bizottsági ülésen felvettem a kormány előtt, mert amennyiben ez igaz lenne, az ilyen gazdasági megállapodást a legsúlyosabban meg kellene bonyolítani. (Ugy van!)

Erre a kereskedelemügyi miniszter kijelentette, hogy a kartelet-szerződés tervezetében ilyen pont nem volt és tudomása szerint ez a pont egyáltalán nem is került szóba. Hogyan és honnan került a sajtóba, azt nem tudja.

Ami a német szerződést illeti, állítólag januárban kezdődnek meg a tárgyalások, amelyek a magyar mezőgazdaság és főleg állatkivitelünk szempontjából igen nagy jelentőségűek lesznek. Sajnos, a kilátások nem nagyon kecsegtetők, mert Németország elzárkózó politikája, amely a német agráriusok küzdelmeinek az eredménye, a vámvédelem fokozása mellett arra törekszik, hogy a mezőgazdasági terményekben a behozatalt lehetőleg megátolja és a német termelést odáig kívánja fejleszteni, hogy a német mezőgazdaság teljesen elláthassa a belső piacot.

A németek azzal biztatnak, hogy ha megvolna a lehetőség és mód arra, hogy a nekünk adandó vámkedvezmények a legtöbb kedvezmény elve alapján más államoknak is az ölébe ne hulljanak, nagyon szívesen adnának nekünk kedvezményeket. Minthogy azonban nem vagyunk határosak és minden kedvezmény, amelyet megadnak, feltétlenül áthárul azokra a mezőgazdasági államokra, amelyek ezt a kedvezményt sokkal előnyösebben használhatnák ki tengeri összeköttetésük, vagy közelebbi fekvésük következtében: nekünk ebben a formában engedményeket tenni nem hajlandók.

Ilyen kilátások között indulnak meg a tárgyalások. A maga részéről szükségesnek tartja, hogy az OMGE igazgató-választmánya foglaljon el elvi álláspontot ebben a kérdésben. Véleménye szerint ez az elvi álláspont nem lehet más, mint az, hogy ha Németországtól az állatkivitel szempontjából engedményeket nem kapnánk, akkor Németországgal szerződési meg egyezsést kötni nem érdemes. (Ugy van! Taps és helyeslés.) Mert szerződést kötni és ebben a többi szerződésünkkel a legtöbb kedvezmény alapján Németországnak már ugyanis megadott előnyöket még tetézni más ipari előnyökkel csak azért, hogy a végén a mezőgazdasági kivételre nézve változatlanul megmaradjon a mal helyzet, amely túrhetetlen és bizonytalan s amelyben állategészségügyi intézkedésekkel, mint legutóbb történt, egy tölvonással meg lehet szüntetni a kivitel lehetőségét, holott a magyar gazdaközönségnek óriási érdekel forognak kockán egy ilyen intézkedés folytán: ilyen körülmények között a német szerződésnek semmi előnye és semmi értéke sem volna. A magyar nemzet régi szövetségeseitől és fegyvertársától egészen mást vár: kedvezőbb, nem pedig rosszabb elbánást, másokkal szemben, aminek a módját, ha Németország komolyan akarja, nem lesz nehéz megtalálni. (Helyeslés.)

Az előbb említett buzaháború jelszavának mindezek után a külkereskedelmi kilátások után mi lehet a magyar változata? Nem buzaháborút kell nekünk folytatnunk, vagyis nem arra kell törekednünk, hogy egyirányban, egyoldalú termelés fejlesztésével próbáljunk a mezőgazdaságban eredményt elérni, hanem a magyar battaglia del grano leghevesebb jelszava és irányzata az lesz, hogy a kínálkozó lehetőségekhez simulva alkalmazzuk a változó viszonyokhoz, hogy a mezőgazdaság részére a lehető legkedvezőbb rentabilitást biztosítsuk. (Élénk helyeslés.)

Ez nem könnyű probléma, ámde helyes megoldásán, ami sorsdöntő jelentőségű, érdemes komolyan gondolkodni. (Ugy van!)

Ezután az előadó röviden ismertette meg a most végződött genfi konferencia tárgyalásain hozott határozatokat. Mint emlékeztető, a Népszövetség még 1924-ben állást foglalt a külkereskedelmi forgalmi korlátozásokkal szemben és kimondta, hogy ezeket meg kell szüntetni, mert ezek a korlátozások ellenkeznek a méltányosság elvével, egyes államok gazdasági érdekeivel. Mind csupa arany igazság, amit meg is fogadtunk és 1925. januárban meg is valóstítottunk az új vámtarifa életbeléptetésével kapcsolatban, amikor az ilyen tilalmaknak és korlátozásoknak egész sorát megszüntettük úgy, hogy nálunk egyetlen érdemleges kiviteli korlátozás maradt fenn minden ellenkezésünk ellenére, a nyersbőr-kiviteli tilalom, állítólagos honvédelmi érdekből. Ettől az egytől eltérve, természetesen megvalósítottuk a felszabadítást és az egész világ előtt egy állottunk, mint a kereskedelem és forgalom szabadságának Grál lovagjai. Sajnos, ezt a szép példát nem követtek a többi államok, nyugodtan megmaradtak a régi rendszerük mellett, a kiviteli tilalom és a kontingentálás rendszere mellett. Mi pedig elvesztettük ezt a fontos és hasznos fegyvert a vámpolitikai tárgyalásoknál, különösen a németekkel szemben. (Ugy van!)

Mikor a Népszövetség ebben az irányban tovább működött, majd pedig gazdasági albizottsága 1925-ben tervezetet dolgozott ki és abban nemzetközi egyezményt kívánt a kiviteli korlátozások megszüntetésére, ezt nagy örömmel fogadtuk, mert érdekünkben volt, hogy végre a Népszövetség kényszerítse erre az államokat a maga erkölcsi tekintélyével. A Népszövetség 1925-ben meg is tette a kezdeményező lépéseket, de 1926-ban hosszas tárgyalások után semmi sem történt, 1927-ben volt majusban a genfi világgazdasági konferencia, amely elvileg ezeket a tételeket magáévá tette és a kereskedelmi korlátozások ellen ünneplés deklarációt fogadott el. A Népszövetség most összel három hétig tartó diplomáciai konferenciát hívott össze, amely ezt a kérdést tárgyalta. A javaslat az volt, hogy nemzetközi egyezmény jöjjön létre, amely egyezményhez csatlakozó államok kötelezik magukat, hogy az egyezményben foglalt pontokat megtartják és csak olyan korlátozásokat tartanak fenn, amelyeket az egyezmény megenged és amelyek ellen az egyezményben részes államok részéről tiltakozás nem emelhető.

A genfi értekezleten az egyes nagy ipari államok bizonyos, öket különösen érdeklő be- és kiviteli tilalmak fenntartását követelték. Végül sikerült olyan megállapodást létrehozni, hogy a Népszövetségben tömörült államok nagyrésze aláírja a meg egyezsést az általuk kívánt kivételek korlátozások érvényben tartásának jogával s majd 1928 május havában újból összeülnek az egyezményhez csatlakozó államok Genfben újabb értekezletre. Ha a Népszövetségben képviselt államok többsége csatlakozik a meg egyezséshez, akkor életbe fogják azt léptetni. Ez esetben az egyezmény aláíró államoknak hat hónapon belül meg kell szüntetniök minden olyan külforgalmi korlátozást, amelynek fenntartását az egyezmény átmenetileg nem engedélyezi. Így tehát legjobb esetben 1929 tavaszára várható a külforgalmi korlátozások általános megszüntetése, ami reánk nézve azért fontos, mert ilyen módon remélhetjük, hogy a reánk nézve legjelentősebb kiviteli piacokon és cikkeknél, a most fennálló korlátozások nagyrészt meg fognak szűnni.

A külkereskedelmi mérleg alakulása mellett és a vámpolitikai helyzetet kivül, a mezőgazdasági termelés rentabilitására és az értékesítésre legnagyobb befolyása van a hitelviszonyok alakulásának. Kedvezőtlen hitelfeltételek és magas kamatláb eladósodásra vezetnek, minél fogva a mezőgazdasági helyzet kedvezőbb alakulását csak a hitelviszonyok javulásától várhatjuk. (Helyeslés.)

Bár a pénzpiac most nem nagyon kedvező, mégis örvendetes jelenség, hogy külföldi zálogleltételekkel legutóbb féléves kamatmérésnél sikerült elérni. Nem kívánja ennek a jelentőségét túlozni, mert a leszámolási árfolyam különbözete a kamatmérésnél részben felemésztte, de mégis van rá remény, hogy a pénzpiacra a viszonyok talán kedvezőbb irányban fejlődnek.

A magyar gazdák túlnyomó többségét elsősorban az érdekli, hogy sikerüljön a földreform pénzügyi megoldása. Ez tulajdonképpen a mi legfőbb hitelproblémánk. Mert hiszen a gazdaközönség nagy részétől földreform címén igénybevettek olyan

földterületeket, amelyeknek a megfizetése még függőben van, holott a lekapsolt részek vételárának lefizetése lehetővé tenné a meg hagyott földterületeken szükséges beruházásokat. (Ugy van! Ugy van!) Ha sikerül megoldani ezt a kérdést — és ezen az OMGE-nak Hadik János gróf vezetése mellett működő propaganda-szervezete nagy buzgalommal dolgozik —, akkor egyrészt sikerülni fog azoknak a kismembeknek biztosítani a tulajdonukat, akik a földreform révén jutottak földhöz, másrészt a vételár letérlesztése tőkéhez juttatja a kisajátítást szenvedett birtokosokat is. (Helyeslés.)

Az adókérdések körében röviden négy mozzanatról emlékezik meg.

Az első az, hogy legutóbb jelent meg az adókezelésről szóló rendelkezések hivatalos összeállítása, amely érdemleges újítást nem tartalmaz, azonban remélhetőleg röviden odaségit bennünket, hogy az adókezelések nem fognak a jövőben olyan kétségre maradni, mint eddig, s így el lehet kerülni az adókezelési kötelezettségeknek több évről való összetörődését. (Helyeslés.)

A második fontos kérdés az állatforgalmi adónak a kivitelnél való elengedése, illetve visszatérítése, ami régi követelésünk s aminek teljesítését újból meg kell sürgetni. (Általános helyeslés.)

Ezenkívül harmadszor továbbra is szorgalmazni fogjuk a gazdasági cselédek szegődőményes keresetnek kereseti adó alól való mentesítését 16 métermáza évi gabonafaradóságon felül is. (Helyeslés.)

Negyedszer továbbra is törekedni fog az OMGE olyan egyetemes jövedelem- és vagyonadóbevallási mintának a kidolgozására, amelynek lekiismeretes kitöltése után a gazda számíthatna bevallásának elfogadására. (Helyeslés.)

(Az elnöki széklet Székács Elemér alelnök foglalja el.)

Erre szükség van, hogy mégis legyen valami ilyen utmutató a pénzügyi közegek részére. Mert egyrészt a gazdaközönség nagyrésze még mindig nem vezet olyan számadást, amely alapul elfogadható. A másik baj pedig az, hogy amennyiben ilyen irányítás nincs, csak azoktól a tisztviselőktől várható helyes és jó kivétel, akik bele tudnak látni a gazdasági számtartásokba, akik a gazdasági üzemvitel értékét és meg tudják bírni a vállomás egyes tételeit. Akiknek erről fogalmuk sincsen, azok nem tudnak megfelelő véleményüket alkotni és megfelelő kivételi javaslatot sem készíteni. (Ugy van!)

Két kérdés van még előttünk, amelyre a mai választmányi ülésben kell választ adni, az egyik az okirati illetékekre vonatkozó hivatalos összeállítási tervezet, amelyet a pénzügyminiszter az egyesületnek megküldött és amelyet a pénzügyi bizottságban letárgyalunk, annak egyes részleteire nézve észrevételeket is tettünk. Ezeket nem akarja pontoztatokban elmondani, sok aprókécs részletük van, csak a legfontosabbakat emeli ki. Az egyik, hogy a szövetkezetek szempontjából a helyzet ne tétessék rosszabbá, mint azelőtt volt, tudniillik a szövetkezeteknek az illetékek terén kedvezményeik voltak, ezeket tartásuk meg továbbra is. De a mostani hivatalos összeállítás rosszabbodást jelent az adott helyzettel szemben, kérjük, hogy a szövetkezeteknek az eddigi kedvezményeiket tartsák meg. (Ugy van!)

A másik kifogás, hogy a hivatalos összeállítás illetékelméleket is tartalmaz. Mert a törvényes felhatalmazás, amelyet a kormány kapott, az illeték-kodexnek összeállítására vonatkozott, arra, hogy a kormány jogosítva van a fennálló illetékszabályokat összefoglalni és azokon, amennyiben változtatás történik, a végső határ, a maximum a békebeli illeték mértéke. Amennyiben tehát az új összefoglalás itt eltéréseket mutat a békebeli illetékekhez képest, akkor ennek a kérdésnek a jogalapja legalább is kétes. Ezt tehát mindenesetre kifogásoljuk, törvényes szempontból is, de azért is, mert ezek a túl magas illetékek a kereskedelmi forgalmat, az egész gazdasági életet is megbénítják, egyáltalán nem indokoltak és határozottan jobban jár az állam, ha nem túlzott igényekkel lép fel és nem túlzottan magas illetékeket vet ki, mert egyrészt sok kibuvó van az illetékek alól, másrészt csökkenti az illetékek bevételeit az ügyletek számának apadása révén is. Egyszerű példa, hogy a békebeli az egykoronás bélyeg volt az alaptípus, amelyből bizonyos koncessziók voltak, bizonyítványtól stb. kisebb bélyeg volt. Most ez 1 pengő 50 fillére van felemelve, ami mindenesetre magas a békebeli mértékhez képest és ez végigmegy az egész vonalon.

A harmadik lényeges szempont, amire már többen ráutaltak, hogy az illetékek összeállítása olyan kiterjesztését jelenti az illetékkötelezettségnek, hogy jóformán minden levelezés vagy távirat, minden feljegyzés, minden egyes olyan irat vagy jegyzet, amely valamely ügyletre vonatkozik, mind illetékköteles, minden magán könyvfeljegyzés, minden számadás, minden bevétel, minden illetmény, kötelezettség, sorban végig, ami egészen képtelen fináncellenőrzést von maga után és a gazdasági életre rettenetes megterhelés, jelent. Ugysem hajtják végre, de mindenesetre a köz érdeké

ADÓMENTES traktor-benzin, traktor-petróleum és gázolaj, speciális traktorolajak

Kocsikenőcs- és gépszirkülönlegességek!

Adómentes mezőgazdasági ásványolajraktárak az ország minden részében!

„STEAUA“ kőolajkereskedelmi r.-t., Budapest, V., Nádor-utca 8. sz.

Telefon: T. 43-47, T. 133-43, L. 994-38, L. 994-39

Sürgőnycim: Petrosteg

szempontjából nem kívánatos, hogy olyan rendelkezések legyenek papíron, amelyekről mindenki tudja, hogy senki sem tartja meg. A kereskedelmi levelezésre vonatkozó rendelkezést most sem tartják meg, mindenféle ügylet burkoltatik most is bele. Nem azt keresik, hogy a lehetőség szerint körülírva azokat az eseteket fogják meg, ahol előrelátható, hogy komoly ügyletet fognak meg vele, hanem mindenféle közlést és levelet, amiben az üzletre vonatkozó közlés van, a végén azonban mindenütt csak türethetetlen zaklatás és fokozott illetékterher volna az eredmény. (Ugy van!)

Még egyről meg kell emlékeznie. A másik olyan rendelkezést tervezet, amelyet az OMGE megkapott és amelyre választ adtak az idő előrehaladottsága miatt utólagos jóváhagyás reményében, a biztosítási ügynek jogállására vonatkozó tervezet. Tudniillik a kormány a biztosítási novellában felhatalmazást, illetve utasítást kapott, hogy a biztosításra vonatkozó jogkört szabályozza és mindazokat az intézkedéseket megtegye, amelyek a biztosítási jogkörben eddig törvényes szabályozás alá nem estek. Ennek a tárgykörnek a keretében a legelsőnek kidolgozták a biztosítási ügynek jogállására vonatkozó tervezetet. Megküldötték és erre vonatkozóan a minisztériumnak az OMGE véleményét adott. Nem akarja a részleteket felsorolni, a lényege a dolognak az, hogy a gazdátársadalom és különösen a kisebb gazdák szempontjából azt tartották kívánatosnak és ezt fejezték ki az igazságügyminiszter előtt, hogy az a lényeges, hogy minden biztosító fél azt, aki nála a biztosító társaság nevében mint ügynök közvetíti, a köztudat szerint úgy tekinteli, hogy az illető azt a társaságot képviseli, akivel a fél az ügyletet köti. (Helyesítés.) A tervezet a biztosítási ügynek jogállását és jogkörét több paragrafusban kívánja szabályozni, kimondván, hogy a biztosítási ügynek felhatalmazása olyan mértékű, mint ahogy az az általa felhatalmazandó iratokon fel van tüntetve. Ez egyáltalában nem célszerű megoldás. Mert ahol egy ügynök megjelenik, az a társaság nevében jár el s amit mond, vagy ígér, kell, hogy a társaságot kötelezze! (Ugy van!)

Ezzel befejezi beszámolóját és csak arra kíván még egyszer utalni, hogy ha a mezőgazdaság helyzetében mutatkoznak bizonyos súlyosbodások, ezek kiküszöbölésére az OMGE tőle telhetőleg megtesz minden lehetőt. (Helyesítés.) Ami azonban nem a hatáskörünkbe tartozik, ahol kényszerítő rendszabályokat megvalósítani nem tudunk, ott tisztán csak az segít át a nehézségeken, ha a gazdaközönség kiemelkedik abból a régi gondolatokból, amelyre utalt, a gravámenes politikának a gazdasági életre való átviteléből, amely csak a maga szűk, közvetlen környezetét nézi. Kell, hogy a gazdaságpolitika gyakorlati szempontjait is figyelembe vegyék s a gazdaközönség a maga szervezeteinek irányítását és utmutatását kövesse. Ahhoz, hogy ezek a szervezetek a maguk munkáját jól, hűségesen és eredményesen teljesíthessék, végeredményben kell, hogy a gazdátársadalom a maga szervezeteit, a maga alkotásait ne csak szeresse, hanem megfelelően támogassa és védelmezze is. (Élénk helyesítés, éljenzés és nagy taps.)

Szárvad Richard: Nem először emeli fel tiltakozó szavát ama lehetetlen állapot ellen, hogy a gazdák zsebébe vágó ügyekben intézkedő hatósági és egyéb intézményekben a gazdák nem, hanem csak olyanok foglalnak helyet, akiknek a mezőgazdasághoz semmi közük, ahhoz nem is értenek. Öröndöletes eredmény, hogy az OMGE-nek sikerült kiharcolnia azt, hogy a gazdák a tőzsdei expertizában helyet kaptak. Így ma már a gazdák is van beleszólásuk a gabonátőzsdei ügyletekbe. Ugy tudja, hogy a tőzsde vezetősége most már a titkos expertizába is hajlandó belemenni, amiről azelőtt pedig hallani sem akart. Mindenesetre megnyugtatóan hat az a tudat, hogy ma már a gazdák is beleszólásuk van a tőzsdebíráskodásba, ahol olyan súlyos vagyoni kérdésekről van szó, hogy egy fél százalékkal méltányosabb elintézés már milliárdokat jelent.

Megismétli azt a már többször hangoztatott panaszát is, hogy a fővárosi törvényhatóságában a gazdák nincsenek képviselve. Pedig a gazdák terményeinek tekintélyes hányada Budapesten értékesül, tehát itt is milliárdos értékekről van szó. Türethetetlen állapot, hogy a termelők, különösen a kistermelők, a fogyasztási adóközegek részéről állandó zaklatásnak, kutatásnak vannak kitéve akkor, amikor terményeiket ide felhozzák. Szükségesnek jelzte, hogy a földművelésügyi miniszter is foglalkozzék ezzel a kérdéssel és támogassa a gazdákat arra irányuló törekvésükben, hogy a fővárosi törvényhatóságában képviselthez jussanak.

Az egész gazdaságpolitikánkban a túlzott iparpártolás elvét látja érvényesülni. Az agrár Magyarországon ezt nem lehet tovább tűrni, a gazdaközönség nem nézheti közönyvel, hogy a hangzatos jelszavak mellett nem történik más, mint az agrártársadalom érdekeinek félretöltése. Örömmel látja, hogy az utóbbi időben egyes napilapok foglalkoznak agrárkérdésekkel. Ezeket a napilapokat támogatni kell, mert csak a hathatós

sajtópropaganda s e révén a közvélemény tájékoztatása utján lehet diadalra juttatni az agrártörekvéseket. A nagyiparnak megfizetett sajtója ugyanis folyton ellentétet dolgozik. Köszönetet és halálját fejezi ki ama napilapokkal szemben, amelyek az agrárkérdések tárgyalásának helyét adnak s előre is kijelentik, hogyha a gazdátársadalom eredményeket ér el, ezt jórészt a napilapok támogatásának lehet köszönni.

A nagyipar nem igen válogatja meg a céljai eléréséhez szükséges eszközöket, hanem a sötét háttérben olyan eszközökkel is dolgozik, amelyekkel a mezőgazdaság nem rendelkezik, de amelyeket nem is venne igénybe. Egy tudomására jutott konkrét eset fényt vet arra, hogy miből áll az ő propagandájuk és minő eszközöktől sem riadnak vissza önző anyagi érdekeik céljából. Felolvassa a Borsod-Miskolci és a Debreceni István Gózmalmoknak az összes cseh és a környezetében levő lengyel malmokhoz intézett körlevelet, amely valóságos ortvámadás a magyar mezőgazdaság ellen. (E levelet teljes szövegében közöltük a „Köztelek” folyó évi november 13-i száma 1734. lapján.) (Közbeszólások: Hazaárulás!) Letérni a magyar buza árát azért, hogy a cseh fogyasztó olcsóbban jusson liszt-hez, ez merényelt a magyar nemzeti vagyon ellen. Ime, ilyen propagandát csinál a nagyipar. Nem talál szavakat e hazafiallan eljárás megbélyegzésére s nem tudná hirtelenében, hogy mit kelljen itt tenni. Kéri az igazgatóválasztmányt, hogy e gyűlés alkalmával is, azonkívül a „Köztelek” útján adjon kifejezést méltó felháborodásának. A jelenlévő országgyűlési képviselőket pedig arra kéri, hogy az ilyen támadás ellen védjék meg a legilletékesebb helyen, a parlamentben, az agrártársadalmat. (Élénk helyesítés.)

Kégl János: A felolvasott levél is mutatja Mutschenbacher igazgató megállapításának igazságát, hogy a külkereskedelmi mérleg alakulása nem egy-két tényezőből, hanem azok egész sorozatától függ, nevezetesen nemcsak a kivitt és behozott mennyiségektől, hanem azok arától. A magyar föld produktumának azt az árnyomatását, amelyet ilyen földalatti összehasonlásokkal érzékelünk ki, nem tudjuk elensúlyozni a rendelkezésünkre álló tisztességes eszközökkel és módokkal. Ha az ilyen eljárás nem is ütökzik tételes törvénybe, beleütökzik a tételes törvények felett álló erkölcsi törvényekbe, abba a kötelességbe, amely ennek az országnak minden polgárát köti, aki ebben az országban él és dolgozik.

Nemcsak az egyeseknek, s nem is csak a gazdaközönségnek érdekelt jelenti az, hogy a magyar föld terményeit vagy a magyar ipar terményeit milyen áron értékesítjük a külföldön, hanem ez egyetemes a magyar gazdasági élet relációját jelenti a külföldi gazdasági élettel, amelynek hatása van a mi egész hitelügyünk és megélhetési lehetőségeink alakulására.

Mutschenbacher igazgató nem azért terjesztette elő ezeket a kérdéseket, mintha az igazgatóválasztmány feladata volna most itt megoldani, hogy helyesebb-e, ha mindent lehetőleg itthon állítunk elő, vagy pedig azokat az iparcikkeit, amelyek előállítását it költségesebb, nehezebb, külföldről hozzuk-e be?; hasonlóképpen azt sem hivatásunk itt eldönteni, hogy az extenzív vagy az intenzív irányba való orientálódás a helyesebb? E dolgok olyan bonyolultak, hogy itt nem lehet mindjárt diagnózist és feltétlenül ható receptet előírni, mint az orvos a betegnek. A kérdés felvetése azonban helyes és a gazdáknak foglalkozniuk kell ezzel a problémával, mert látjuk az összefüggést, látjuk hogy módunkban van a külföldről olcsóbb termelési eszközök behozatalával intenzívebbé tenni a mezőgazdasági termelést, viszont a külállamok elzárkózó politikája indokolta tehát a visszatérést arra az extenzív gazdálkodásra, aminő száz esztendővel ezelőtt volt, amikor tudtunk és akarunk nélkül Bécs elintézte, hogy Magyarország a feleslegét nem vihette ki és nem hozhatta be, amire szüksége volt. Ezek a kérdések kell, hogy a gazdaközönséget foglalkoztassák és örül, hogy az ügyvezető-igazgató szóba hozta őket.

Mutschenbacher Emil igazgató felvetette a kérdést a német kereskedelmi szerződés tekintetében és mindjárt meg is adta a találó választ: hogyha az állatkivitel tekintetében kedvezményeket nem kapunk, akkor nem kötünk kereskedelmi szerződést Németországgal.

A hitelügy remélhető alakulására nézve az előadó igazgató messzebbre nyíló perspektívát nyújtott, nevezetesen, hogyha a földreform pénzügyi része megoldást nyer és a megváltást szenvedetteket kifizetik, akkor ez nemcsak azokra a gazdákra nézve előnyös, akik végre megkapják a föld vételárát s így tőkéhez jutnak, hanem ez visszahatna az egész gazdasági életre, mert ez a pénz belekerül a gazdasági élet vérkeringésébe, relatív pénzbőség áll elő, a pénzkereslet pedig meggyengül és így a ma olyan súlyos kamatláb esőkenését vonja maga után.

Az adókérdések terén, tapasztalat szerint, a legnagyobb baj az adókiadó hatóságoknak a mezőgazdasági jövedelmek bevallásával szemben követelt magatartása; nem azt keresik, hogy a bevallás megfelel-e a tényeknek, hanem nem általa-

nosítható sablonok után indulnak. Könyvvizsgálói esetén a könyvszakértők mindig a kereskedelmi könyvekre hivatkoznak, de nem veszik figyelembe, hogy ott egészen más az összefüggés a tételek között és mindent teljességgel figyelmen kívül hagyják, míg a mezőgazdasági számtartásnál, a mezőgazdasági termelés természetében rejlő okok miatt egyes tételek értékelése sokkal komplikáltabb.

Mutschenbacher igazgató szóva tette az okirati íletekkel tételét. Itt csak a vélelmek alá foglalt részt emeli ki, amely szerint ha ketes, hogy valamely ügylet illetékköteleze vagy nem, akkor illetékkötelesek kell tekinteni, amíg az érdekelt az ellenkezőjét ki nem mutatja; ha pedig az illetékes, hogy valamely ügylet a kisebb vagy a nagyobb illeték alá esik, akkor a nagyobb illetékekkel kell megterhelni. Ha ez a rendszer így éltetlél, ez valóságos hadiállapotot fog jelenteni az ellenőrző közegekkel szemben, nem lehet egy lépést tenni a mezőgazdasági, ipari, kereskedelmi életben anélkül, hogy ne ütökjön bele az illetéksabályba. Az okirati illetékkötelezettség a kiegyezés korából maradt fenn, amikor is ez tulajdonképpen a forgalmi adót helyettesítette, ma azonban a forgalmi adó bekapcsolódik a gazdasági élet minden fázisába, ott van minden áru- és értékesítésnél, bérletnél, munka- és gazdasági szerződésnél, tehát államgazdasági szempontból jogtalan is az okirati illetékekkel való második megadóztatás. De még jogtalanabb ennek az adómérsékleti törvény alapján való behozatala, amely a minisztériumot csak a fennálló rendelkezések összefoglalására hatalmazza fel, nem pedig az illetékeknek a békebeli tételeket is meghatadó emelésére.

A mezőgazdasági munkások biztosításának kérdéséről szóva rámutat arra, hogy ez ma nálunk el van választva az ipari munkások biztosításától. Itt az az anomália van, hogy a vidéki háziéseldek is az ipari munkásokhoz tartoznak és a vidéki járulékaikat oda fizetik. Ez a helyzet teljesen indokolatlan és jogtalan is és feltétlenül követelnünk kell, hogy a gazdasági háziéseldek a mezőgazdasági munkáspénztár hatáskörébe utaltassanak vissza. Ezt nemcsak az érdekeltek köv sürgelnek egyre jobban, hanem az utóbbi időben szövev többek egyes napilapok is és nagyon helyesen mutattak rá arra, hogy vidéken a háziéseléd majdnem mindenütt gazdasági eséléd is, aki semmiféle relációban az ipari munkássággal nincsen. Ezt tehát reklamálni kell, amikor majd a mezőgazdasági eseléd betegség vagy agkor elleni biztosítása napirendre kerül. Annakidején, az ipari biztosítópénztárak reformja alkalmával, Pest városában ilyen értelemben feliratot is intézett a kormányhoz, azonban eredménytelenül. Kéri az igazgatóválasztmányt, írjon fel ebben az értelemben a földművelésügyi kormányhoz. (Helyesítés.)

Elek István dr.: Mutschenbacher Emil dr. ügyvezető igazgató beszámolójában a külkereskedelmi mérleg passzivitásának jelentőségét nagyon találoan méltatta. Ez, szerinte, aggasztó jelenség, amelyet azonban egyes körök túlzott jelentőségűvé igyekeznek feltüntetni a közvélemény előtt és a külkereskedelmi mérleg megjavítása céljából a külföldi iparcikkek behozatalának korlátozását sürgetik. Ebben rejtejt propagandát lát a belföldi ipar fokozottabb védelemmel való támogatása érdekében. Ezért szemben tény az, hogy a követelnünk legnagyobb részét agrártermékekből áll. A kereskedelmi mérleg passzivitását tehát nem okvetlenül a behozatal megsejtítésével, hanem a kivittel fokozásával is lehet csökkenteni. Kivitelünk fokozásának akadályai azonban az, hogy drágán termelünk és így nem vagyunk eléggé versenyképesek a világpiacon. Termelési költségeinket pedig az a kormánygyűlés néveli, hogy a termeléshez szükséges iparcikkeket túldírtágan kell venni. Az iparcikkek árutíndexe az utóbbi években állandóan emelkedik, míg a mezőgazdasági termékeké csökken. Kivitelünk fokozásának további akadályai a behozatali országok magas vámtételei, amelyekhez azonban nem tudunk hozzányulni, mert azok kétoldalal szerződésen alapulnak. A kormányzat feladata az volna tehát, hogy az álfatforgalmi adó eltörlesztésével, továbbá a kivitelre kerülő állatszállyományoknak kedvezményes exporttarifában való részesítésével járjon hozzá kivitelképességünk emeléséhez, amellyel a kereskedelmi mérleg passzivitásának egyik lényeges okát szüntethet meg. Erre okvetlenül szükség van, főként az Ausztria felé irányuló állatkiviteli forgalomban, mert az új osztrák szerződés megkötése után a mainál is súlyosabb lesz a helyzet.

Teljesen tájékozatlanok a gazdák abban a tekintetben, hogy mi volna a legrentábilisabb üzemi irány a mai külkereskedelmi viszonyok mellett. Találoan jegyezte meg Mutschenbacher igazgató, hogy ma a főprobléma ez: intenzív vagy extenzív termelünk-e? Külföldön, például Németországban, értékes statisztikai adatok állanak e tekintetben a gazdák rendelkezésére, amelyekből kitűnik, hogy a különböző gazdasági üzemmformák és irányok mellett a mezőgazdaság jövedelme miként alakul. A német statisztika szerint az intenzív rendszer jobban járt, az extenzív rosszabbul. De ami Németországban helyes, az nálunk helytelen is lehet. Mi export-állam vagyunk, viszonyaink egész különbözőek, tehát nagyon meg kell vitatni

Minden gazda régi vágyát valósítja meg:

A 7 HP VOLRA nyersolajmotor
2 hengeres
takarmánycamrák és szerszámgépek, szivattyúk, gazdasági gépek, daralók hajtására

UNIVERSAL 3-4 K. W. 110 voltos nyersolajmotoros
ELEKTROMOSTELEP
gazdaságok, kastélyok világítási és erőátviteli szükségletre.

Kis helyszükséglet, egyszerű kezelés! Olcsó ár!

Szállítjuk az összes üzemi cikkeket, Autófelszereléseket Pneumatikokat 8100

Arajánlatlalt, felvilágosítás-sal szolgál: Budapest, VI., Podmaniczky-utca 13. sz. Telefon: T. 221-52

„VISCOR“ DIESEL 25 HP
Kerekes és lánctalpas **TRAKTOROK**

a világ legjobb és legmegbízhatóbb üzemi szántógépei!
Üzemanyagfogyasztás: 220 gr. óra-léerónként. Nincsenek szelepek! Nincs kompresszor! Masszív építés! Hosszu élettartam!

„VISCOR“ 12 HP Diesel-lokomobil és 12 HP Diesel-motor

Arban, minőségben versenyen kívül!

Dreves-féle
olajvizsgáló-készülék

az összes kenőanyagok gyors és megbízható ellenőrzéséhez minden modern gazdának nélkülözhetetlen!

Pénzt, időt takarít meg, s növeli gépei élettartamát!

Gazdaságok gépi berendezése és modernizálása!

Általános Műszaki, Üzemgazdasági és Autótechnikai Vállalat

Könyvvizsgálat esetén... Kérdelmi könyvekre hivat...

ette az okirati illetékek... Kérdés az okirati illetékek...

Emil dr. ügyvezető... Kérdés az ügyvezető...

Emil dr. ügyvezető... Kérdés az ügyvezető...

Emil dr. ügyvezető... Kérdés az ügyvezető...

ezt a kérdést és a gazdák nagyon hálásak lennének, ha meg-

Gaul Gaszon: Felvilágosítást ad a házi cselédek biztosítása...

Nagy könnyítés állt be a gazdasági cselédek kereseti adója...

Mutschenbacher Emil dr. ügyvezető-igazgató: Éppen ezt...

Gaul Gaszon: A gabonajárandóság felül semmiféle más...

A maga részéről is helyesnek és igazságosnak tartja, hogy...

Sokkal fontosabb azonban ennél a megmaradó földbirtok...

Körülbelül három éve az a helyzet, hogy a gazdák a tőkét...

Hogy a helyzet kulesát megtalálhassa, számot vetett a leg-

termelési eszközöket a széntől kezdve a gépekig, talajművelő...

Ha a magyar gyáripár olyan hallatlan kizsákmányolását...

Száz és száz hasonló esettel tudná illusztrálni a helyzetet...

Ha pedig azt kérdezzük, honnan romlik folyton a pénzügyi...

ennyiért szállít, tehát azt mondja a budapesti kereskedő:

ha én a magyar buzát kivinném Rotterdamba, terbelné ennyi...

Mindent el kell követniök a magyar gazdáknak, — ha nem...

Ugyanakkor az első-, másod- és harmadosztályu kereseti...

Ez ellen a rendszer ellen kell a mezőgazdaságnak felszólal-

Egyik cikkében rámutatott arra, hogy 1926-ban körülbelül...

Ezért kell Magyarországon védővamos politika? ezért kell...

(Helyeslés.) A gazdákkal szemben a jövedelem- és vagyonadó,

meg: s-féle ó-készülék anyagok gyors ellenőrzéséhez...

Szivógázmotorhoz csakis retortabükfaszén gazdaságos! IMPORT TŰZIFÁT

Gáspár Fülöp tűzifa-, faszén- és kőszéntelepei Budapest, VI., Hungária-körut 72.

WEISS MANFRED ACÉL- ÉS FÉMMŰVEI R.-T. magasnyomású „Universal” háti permetezőket

„AGRARGLOBUS” MEZŐGAZDASÁGI GÉPKERESKEDELMI R.-T. Budapest, V., Lipót-körut 12. sz.

amely szakadatlan sikanériákra és bizonytalanságokra vezet, tarthatatlan, tehát követeljük a régi petrifikált adórendszernek visszaállítását! (Élénk helyeslés és taps.)

ujnépi Elek Ernő: Hiába hangoztatjuk a panaszaikat, hiába jelennek meg azok a „Köztelek”-ben, nemcsak ezeket nem hallgatják meg, nem törődnek Hegedűs, Teleszky, Szerényi megállapításaival sem, akik pedig a merkantilizmus hívei s mégis sürgetik a gazdaosztály megerősítését, mert jól tudják, hogy a gazdatársadalom, mint a legnagyobb fogyasztóközönség anyagi megrendülése az ipart és kereskedelmet is válságba sodorná. A miniszterelnök azt mondta, hogy az ország szanalását a magángazdaságok szanalásának kell követnie. A szanalás terheinek betenvoivan százalékát a mezőgazdaság viselte. Azóta hoztak egy törvényjavaslatot a mezőgazdaság terheinek könnyítésére, mégis az új illetéktörvény a hitel további drágítását jelenti, mert az eddigi fél százalék helyett most már egy százalék illetéket kell majd fizetni az igénybe vett tőkék után. A földművelésügyi miniszter által beígért szociális törvényjavaslatok is bizonyosan új terheket fognak jelenteni a gazdaságokra. Elismeri, minden művelt országban szükségesek szociális intézkedések, de miért kell nekünk e téren tovább menni, mint Anglia, Franciaország vagy Belgium tették? Magyarország pedig sok esetben tovább ment!

Nap nap után mennek vissza a gabonára. Amerikában megszervezték erre az önszolgálatot, a farmerek egyesültek. Nem lenne-e nálunk is megvalósítható a gabonacentrale eszméje? Külkereskedelmi statisztikánk szerint 3-5-4 millió métermáza a kivihető gabonakészletünk. Nem kell Innsbruckig menni az elhelyezéssel, itt van Bécs, amelyhez Magyarország összehasonlíthatatlanul közelebb van, mint Manitoiba. Magának Bécsnek 2 millió métermázanál többre van szüksége, amelyet nem osztrák tartományokból fedez. Nem is beszél Alsó-Ausztriáról, Stájerországról, Karinthiáról, amelyek szintén a mi gabonánkra vannak utalva.

A felszólalások során azt kérdezték egyesek, hogy termeljen-e cukorrépát, tejet: ő azt kérdezi, termeljük-e gabonát? Mert az olyan esztendőben, amikor megfelelő jó rosztermés van nemcsak nálunk, hanem Csehországban, Lengyelországban, Olaszországban és Ausztriában is, akkor mai szervezeten állapotok mellett a rosztermelő vidékek gazdái sem tudnak pénzelni, hanem a rosz eladhatatlan. Mert idehaza már fehér kenyert, ha nem zsemlyét eszik még az is, aki tíz-tizenkét évvel ezelőtt roszkenyérrel élt. Ezekben a kérdésekben kívül számos egyéb is van, amelyek megoldását szorgalmazni kell. Itt vannak pl. a kartell-k, amelyek megrendszabályozására most már igazán ütött az óra. Ezt meg is ígérték és az illetékes minisztérium már foglalkozik is a kartell-törvény előkészítésével. De hát ez mikorra lesz készen és pláne mikor lesz belőle törvény? Addig bizony a mezőgazdaság csak tovább fizetheti az uszorakatokat a kartelleknek.

Az írt az érdekeltek bevonásával anketókat vitatták meg a vasúti fuvardíjtelek esetleg szükséges emelését. Ma egy szerben elrendelik egyes cikkek áttételét X fuvardíjostályból Y osztályba. Így származnak azok az óriási jövedelmek a vasutaknál, amelyekből nagyarányú beruházásokat eszközölnek. Persze mindezt a magyar mezőgazdaság fizeti a magas fuvardíjtelek révén, pedig az ilyen beruházásokhoz szükséges tőkét erre a célra felveit kölcsönökből kellene fedezni.

Nem akarja megismételni a jövedelem- és vagyonadó körüli örökös panaszokat. Mégis felhozta, hogy a teljességéért 10.000 pengős bruttóbevételeiből a pénzügyigazgatóság lecsapva 60 százalékot rezi, 40 százalékot tiszta haszon után vette ki az adót? A felszólalási bizottságok hajlandók a termelési költségeket 65-70 százalékban számítani, de hogyan lehet 3-20-3-40 pengős vajárakból 25 százalék tiszta jövedelmet kihozni. Valóságos öngyilkosság ma a tejtermelés, a legtöbb gazda a tökéjét fogvasztja. A túlmagas adókvetések ellen a tájékozottak egyszerűen panasszal mennek a közigazgatási bírósághoz. Neki is ezt kellett tenni, mert, noha elemi csapás miatt a földadó 2/3 részének elengedését en részesült, a bruttóbevétel 33 százalékát vették fel tiszta haszonként. Ilyen esetekre a pénzügyi közegeket megfelelő utasításokkal kellene ellátni. Ezeket azonban az agrárius érzelmű pénzügyminiszter nevében, de agrárellenes szellemben adják ki.

Gaal Gaszton: Gazdaellenes a pénzügyminisztérium. Elek Ernő: A tulzott adókvetés elleni panaszát szóló helytelenül bélyegezte fel, amire a felszólalási bizottságban nem figyelmeztették, hanem meabírságotk és a kirótt magas bírságot is nehéz 3-40 pengős vajárakból összekuporgatni.

Ez így nem lehet tovább. Magyarországon a legértékesebb adóalanyok elpusztultak. Bekövetkezett az ideje, amit Gaal Gaszton sürgetett már, hogy nem végrehajtóbizottsági ülésen, hanem tömeggyűlés keretében, országos gazdanapon kell a gazdatársadalomnak egységesen állást foglalnia. Kéri az igazgatóválasztmányt és az egyesületi tanácsot, hogy ezt sürgetően megrendezzék. (Helyeslés. Taps.)

Osztróluetzky Miklós: Elek Ernő indítványát a leghatározottabban pártolja és kéri a gazdanap megtartását. A gazdaközönséget elsősorban az adók, továbbá a Gaal Gaszton által is tárgyalt vámpolitikai kérdések érdeklik, ezért össze kellene hívni a vámpolitikai központot. A miniszterek jóindulatának is csak akkor van meg az eredménye, ha maguk mögött tudják a tömegek erejét. De ne hívjuk meg a másik vámközpontot, vagy olyanokat, akik ellentétes érdeket képviselnek, mint legutóbb is Ferenczi Izsó miniszteri tanácsos, a legexponáltabb merkantilista, szóltat fel az agrár vámközpont ülésén. Így történt meg, hogy a vámpolitikai központ a maga affidavitjával látta el a probatív vámtételeket, amelyekre azt mondták, hogy csak taktikai eszközök lesznek s mégis három évig érvényben voltak. A vámpolitikai központ tárgyalásaihoz gondoskodni kell annak megfelelő anyagiáról, s mozgósítani kell a tömegeket, hogy széles körben biztosítsuk az érdeklődést, mert máskülönben nem várhatunk a tárgyalásoktól eredményt. (Helyeslés.)

Mutschenbacher Emil dr. ügyvezető-igazgató reflektál a felszólalásokra. A Kégl János által felvetettükre nagyrészt megadta a választ Gaal Gaszton. Nézete szerint azonban az említett szakasszal még nincs megoldva a dolog. Nagy általánosságban elfogadható, hogy azok a házicseledek, akik gazdasági munkát is végeznek, a gazdasági munkásnépzet kötelekébe tartoznak, de csak akkor tekinthető a kérdés végleg megoldottnak, ha a végrehajtó közegek is megfelelően járnak el. A „Köztelek”-ben annakidején közöltük az új törvény idevonatkozó rendelkezéseit, újabb eljárásnak itt alig lehetne eredménye. A gyakorlatban eddig nem is merültek fel panaszok.

Ami a gazdasági cseledek kereseti adóját illeti, igaz van Gaal Gasztonnak abban, hogy a többség nem éri el a 16-os minimumot, de még mindig elegendő vannak az adómentes konvenció felett ny, hogy helyénvaló a további lépések az enyhítés érdekében. Kéri javaslatának ilyen értelemben való elfogadását. (Helyeslés.)

A Borsod-Miskolci Gözmalom bevételeinek a „Köztelek”-ben való nyilvánossághozozatát maga is helyesli. (Helyeslés.) Gaal Gaszton: Külön cikkben kell közölni. (Helyeslés.)

Mutschenbacher Emil dr. ügyvezető-igazgató: Beszámolójában maga is hangsúlyozta, hogy nagyon sok kérdés vár megvitatásra, ezért az országos gazdanap tervét helyesli. De célszerűbb volna országos gazdakongresszus keretében tárgyalni ezeket a kérdéseket, nem pedig egyszerű panasznapot tartani. (Helyeslés.)

Gaal Gaszton: Erőnapot kell tartani, nem panasznapot. Legalább ötvenezer gazdának kell résztvenni.

Mutschenbacher Emil dr. ügyvezető-igazgató: Az egész gazdaközönség bevonásával kell ennek történni, megfelelően előkészített programmal és szakelőadók bevonásával, mert különben a tárgyalások szíjellőlynek. Nem elegendő csak a tömegmozgósítása és a panaszok elmondása, hanem gondoskodni kell a tárgyalások színvonalának biztosításáról, ehhez pedig részletes előkészítés, alapos előkészítések kellene. Kéri, bízzák meg a tanácsot a gazdakongresszus előkészítésével, amelyet legelőször is a tavaszi tenyésztéssel kapcsolatban megtartani. (Helyeslés.)

A vámpolitikai központ egybehívása tervbe van véve és előreláthatóan a legközelebb meg is fog történni. Osztróluetzky igazgatóválasztmányi tag szövé tette, hogy a mezőgazdasági vámpolitikai központ tanácskozásán más érdekeltségek képviselői is résztvevnek.

Osztróluetzky Miklós: Ferenczi Izsót megneveztem. Mutschenbacher Emil dr. ügyvezető-igazgató: A külügyminiszter, kereskedelemügyi és földművelésügyi miniszter képviselői alapszabályszerűen vesznek részt.

Osztróluetzky Miklós: De a GYOSZ vámpolitikai központja is ott volt.

Gaal Gaszton: Ugy van! Mutschenbacher Emil dr. ügyvezető-igazgató: Csak bizonyos tanácskozáskra hívtuk meg őket.

Az nem áll, hogy ott affidavitall láttuk volna el a kormány javaslatát. Nagy harcunk volt a másik központtal, amelyben, sajnos, alimaradtunk, mert nem volt megfelelő támogatásunk. Módosító javaslatunkat egészen a nemzetgyűlésig vitük, de minden erőfeszítés hiábavaló volt, mert még a kisgazdapárt képviselői is a fokozott ipari vámvédelmet támogatták. A magunk részéről mindent megtettünk, ami csak módunkban állott, nem rajtunk múlt, hogy eredményt nem tudtunk elérni a nemzetgyűlés agrártöbbségével szemben!

Az sem áll, hogy az autonóm vámtarifatervezetet helyeselték volna, sőt, a leghatározottabban tiltakoztunk ellene. Amikor 1923-ban ezek a tárgyalások megkezdődtek, az volt a probléma, hogy a mezőgazda érdekeltség lemond-e az agrár vámvédelemről egészen, vagy pedig paritásos vámvédelmet kíván az ipari érdekeltséggel. Csak természetes dolog, hogy a mezőgazdasági vámvédelemről nem mondhattunk le. Az

akkori körülmények között ez feltétlenül helyes és szükséges állásfoglalás volt. Az ipar részére mi csak a mérsékelt, paritásos vámvédelmet fogadtuk el és amikor a másik központ magas vámtételeket hozott javaslatba, ezek ellen mindig élesen tiltakoztunk és követeltük azok leszállítását. A kereskedelemügyi minisztérium azonban azt hangoztatta, hogy a magabiztos vámtételek csak a kompenzációs tárgyalások alapjául szolgálhatnak és nincsen szándékuk azokat tényleg életbeléptetni. Mi mind-ezek ellenére követeltük a vámtételek csökkentését. Azonban a parlamentben mégis sikerült keresztülvinni a javaslatot úgy, hogy 1925 januárjában az autonóm vámtarifa életbe lépett és minden tiltakozás ellenére mindaddig, tehát egészében több, mint másfél évig, minden szerződéses vámvételek nélkül érvényben volt, amíg a legtöbb országgal a kereskedelmi szerződést meg nem kötöttük. Ismétli, a vámpolitikai központ összehívása tervbe van véve és ez alkalommal az összes időszerű kérdéseket meg fogjuk tárgyalni.

Javasolja az általa előterjesztett indítványok elfogadását. (Helyeslés.)

Gaal Gaszton: Szeretné konkretizálni a gazdagyalás vagy kongresszus programját. Szerinte semmiféle propagatív hatása nem lenne tudományos előadásoknak és felszólalásoknak; az ilyenekre kevesen jönnek el. A gazdagyalás tartalmát három napra kontemplálja, amelyből egy nap az adókérdések, egy nap a vámpolitikai kérdések és egy nap az általános gazdasági helyzet megvitatására volna szánva, minden alkalommal egy-egy előadóval. De nemcsak az OMGE tagjai, hanem a gazdatársadalom széles rétegét kellene meghívni és részvevőikkel biztosítani a legszélesebb körű propaganda felhasználásával.

Osztróluetzky Miklós: Nem kongresszust, hanem gazdagyalást javasol, mert nem tudományos előadásokra, hanem demonstrációra, erőkimutatásra van szükség. (Helyeslés.) Nyomat kell gyakorolni a kormányra.

A vámpolitikai központ részéről annakidején kifejtett akcióit nem tartja elegendőnek a sikerhez. Az ellentétes érdekek képviselőinek szereplését azért kell elkerülni, mert befolyásolják a tárgyalás menetét.

Elek Ernő: Helyesli a gazdakongresszus megtartását megfelelő előkészítéssel, magas nívóval. Ezt azonban meg kell előznie a magyar gazdaközönség spontán állásfoglalásának. Ezért fenntartja gazdanap tartására vonatkozó indítványát.

Előök: Az igazgatóválasztmány tudomásul veszi az ügyvezető-igazgató beszámolóját és előterjesztését, továbbá felhívja az elnökséget az elhangzott javaslatok értelmében országos gazdagyalás rendezésére.

A Nemzetközi Mezőgazdasági Bizottság átirata és a szőlőművelés kérdése.

Az ügyvezető-igazgató ismerteti a Párisban székelő Nemzetközi Mezőgazdasági Bizottság átiratát a külügyi minisztérium központosított előterjesztéséről Genfben tartott nemzetközi értekezlet elé terjesztett emlékiratról. Javaslatára az igazgatóválasztmány ezt az átiratot örömdetes tudomásul veszi.

Ezután beszámol az előadó arról, hogy mint minden éven, hazai szőlőművelésünk az idén is kérték a kormánytól, hogy kikészítési eljárás címén engedélyezze a Balkán államokból sertéshusnak szállítva való feldolgozás céljára való behozatalt. Ebből a formailag kikészítési eljárásnak nevezett sertéshusokból mindenesetre bekövetkezne a belső sertéshusok letérése, minőségére és mennyiségére kérték a kormánytól, hogy a földművelésügyi kormány a kérelmet az OMGE javaslatának megfelelően elutasította. (Helyeslés.)

Az 1928. évi termései dohány bevételei ára és az 1927. évi dohánybevételei határnapok.

Fabrics Endre főtitkár bejelenti, hogy a m. kir. Dohányjövédéki Központ igazgatósága megküldötte az OMGE-nek az 1928. évi termései dohányok beváltási tervezetét, arról, hogy azt a DOE-vel közösen tartandó értekezleten tárgyalja és véleményét a tervezetre nézve nyilvánítsa. A tervezet az eddigi szabályzattal szemben új alapokon épült fel, amennyiben a jövedék a dohány minőségi termelésének fokozását öhajítja elősegíteni és ezért egészen új osztályozási rendszert állít fel a tervezetben, megszüntetve az A) és B) csoportot a nagyvelű dohányoknál és különbséget téve a világos és barna dohányok közt. A jövedék törekvése elismerése méltó és ezt a törekvést honorálni is kell, de a készített tervezet, amelyet az OMGE a DOE-vel több ízben tartott értekezleten behatóan általánosan megvitatott és megvitattott, mégsem alkalmas arra, hogy azt a termelők magukéva tegyék, mert a végzettségek az eddigi eredményezték, hogy a dohánytermelők az új beváltási szabályzat és ártervezet érvénybelépése esetén kedvezőtlenebb helyzetbe kerülnek, mint voltak eddig. Éppen ezért az OMGE a DOE-vel közös feltételekben arra

Olajpogácsatorók és darálók, takarmánytüllesztők, szecskavágók, répavágók, tengerimorzsolók

ismert minőség és kivitelben kaphatók:

BÄCHER-MELICHAR-nál
Budapest, V., Vilmos császár-ut 60.

A világon minden 8-ik automobil
TEHER vagy **SZEMÉLY**
CHEVROLET
mert kis benzinfogyasztása, nagy teljesítőképessége, elpusztíthatatlan szerkezete közismert

Áraink típusok szerint
5320, 6320, 6950, 8320, 8750, 9200 pengő
CENTRUM AUTÓ R.-T.
Budapest, VI., Andrásy-ut 8. sz.
Telefon: T. 256-68, T. 245-30, T. 103-48

kérte a pénzügyminisztert, hogy az 1928. évi terméshólyokra a jelenleg is érvényes beváltási szabályzat és árszabás maradjon továbbra is érvényben, a dohány minőségi fejlesztésének érdekében pedig prémium biztosítások amia termelők részére, akik jobb dohánnyt állítanak elő. (Helyeslés.) Bejelentő továbbá a főtákar, hogy az 1927. évi terméshólyok beváltási halárpajpjairól szóló rendelet megjelent s azt a „Köztelek”-ben közöltük.

Elnök a bejelentést tudomásulvettnek jelenti ki.

Számartási és adóügyi tanfolyam a Közteleken

Hogy Károly dr. titkár bejelentő, hogy az OMGE a tavaszi számartási tanfolyam mintájára az őszi közgyűléssel kapcsolatban is dec. 12—15-ig tanfolyamot kíván rendezni. Már eddig is nagy érdeklődés nyilvánult meg a tanfolyam iránt, amely alkalmat nyújt a feljövő gazdáknak arra, hogy itt megtárgyalják a számartásnak időszerű kérdéseit és a szerzett ismereteiket a gazdaságaikban értékesítsék. (Helyeslés.) Tudomásul szolgál.

Az állattenyésztési és állategészségügyi szakosztály előterjesztései.

Kovácsy Thege Sándor dr. főtákar jelenti, hogy az állattenyésztési szakosztály legutóbbi ülésén tárgyalta a földművelésügyi miniszter által az apaállatok kötelező vizsgálatára tárgyában kiadandó végrehajtási rendelet tervezetét, részletesen megvitatta és néhány részletkérdésben különféle kívánásoknak terjesztett elő, amelyek közül a leglényegesebb, hogy az apaállatvizsgáló bizottságokban a vármegyei gazdasági egyesületnek is helyet biztosítsanak. Bejelentő továbbá, hogy Papp-Szász Tamás igazgatóválasztmányi tagnak azt az indítványát, hogy az állatrakodásoknál, amelyek nem külföldre mennek, a lehetőséghez képest az eddiginél fokozottabb mértékben legyenek igénybevéve a közvetlen közelben levő állatorvosok és ne kelljen messziről híví állami állatorvost. Ezenkívül annak az előterjesztésnek megtételét határozta el a szakosztály, hogy a földművelésügyi miniszterum az állami intézetek útján állapítsa meg a magyar zsirnak az értéket, hogy ne jussunk abba a kedvezőtlen helyzetbe, mint ma vagyunk, hogy számszerűen nem tudjuk kimutatni és alátámasztani az amerikai zsirral és egyéb versenytársakkal szemben való fölönyt. Ebben a tekintetben az állami intézmények vizsgálata bizonyára megfelelő eredménnyel fog végződni, amit a külföldi propaganda céljaira is majd jól lehet használni. Végül előterjesztést tesz a szakosztály, utasítsa a választmány a pénzügyminiszterhez ismételt terjesztett kérésünket, hogy legalább is a kivételre kerülő állatállományok a forgalmi adóját térítsék vissza. Ezt különösen megokolta és aktuálissá teszi az a körülmény, hogy a román kormány több exportváltást létesített, amelyek számára a kivételi illetékek alól való mentességet biztosította és a kedvezményes vasuti tarifát, ami a szomszédságunkban levő területek versenyképességét erősen emelte a külföldi piacokon. Ezt csak úgy tudjuk ellensúlyozni, ha a kivételre kerülő magyar állatok terhelhez megfelelő könnyítéseket adnak. Kéri, hogy az igazgatóválasztmány mult üléseből is a felterjesztés elintézését újból sürgesse meg. (Helyeslés.)

Szigei Pál dr.: Ezzel kapcsolatban rá kellene mutatni arra is, hogy összes intézkedéseink nem a mezőgazdaságra vannak szabva, a többi között az állatforgalmi adó sem, amelynél az előállítás és eladási ár közötti differenciának ez sokkal nagyobb hányada, mint a többi kereskedelmi cikkeké, amelyek 10—15 százalékos latitudókkal kerülnek forgalomba. (Helyeslés.) A végrehajtóbizottság a szakosztály bejelentéseit egyhanguan tudomásul veszi s elnök ezt határozatilag ki mondja.

A traktorreladásnál szokásos jótállás rendezése.

Rothmeyer Imre titkár: A traktorvásárlásoknál a garancia kérdésében igen sok esetben nézeteltérés volt és van a traktort árusító gyárak, képviselők és a gazdák között. Ez a nézeteltérés a gazdáknak sok esetben anyagi károkat okozott. A Szántógéptulajdonosok Országos Szövetsége és az egyesület műszaki bizottsága szükségesnek látta, hogy erről a kérdéstről egy tervezetet dolgozzon ki, amely a traktort vásárló gazdaközönségnek mintegy útmutatóul szolgáljon. Ha a tervezet technikai része készen lesz, úgy a szövetség a gyakorlati gazdák bevonásával fogja részletesen letárgyalni ezt a kérdést, utána pedig a gépgyárak és képviselők megbízottjaival fogja a tervezetet részletesen megbeszélni és csak ezek után bocsátja a gazdaközönség rendelkezésére. Tudomásul szolgál.

Szántógépezetési tanfolyamok rendezése.

Rothmeyer Imre titkár: A szántógépezetési hiányon segítő elhatározta az egyesület, hogy 1928. év január havában szántógépezetési tanfolyamokat rendez. Ezeknek a tanfolyamoknak kettős célja és két iránya lesz. Az egyik tanfolyam célja a képzett gazdáknak, birtokosoknak és gazdatiszteknek kiképzése. Ez a tanfolyam módot akar nyújtani a gazdaság tulajdonosának vagy vezetőjének arra, hogy megfelelő ismeretekkel rendelkezve, a traktor munkáját és annak vezetőjét ellenőrizhesse. Ez a tanfolyam mintegy 7 napig fog tartani. A másik tanfolyam a tulajdonképeni szántógépezetők fogja kiképezni, ezt annyiszor ismételnék meg, amennyi jelentkező lesz. Tudomásul szolgál.

A traktorok biztosítása.

Rothmeyer Imre titkár: Egyes külföldi országokban a traktorok biztosítása éppen úgy, mint az autómobiloké, a gyakorlatban már bevált és a traktoroknak hazánkban való nagyarányú elterjedése a magyar gazdák figyelmét is erre a fontos és nálunk még megoldásra váró kérdésre irányította. A Szántógéptulajdonosok Országos Szövetsége szükségesnek látja a traktorok biztosításának kérdésével is foglalkozni. Ezért elhatározta, hogy a különböző biztosító társaságoktól ajánlatokat fog bekérni és ezeket részletesen tárgyalni fogja. Ha a biztosítás megvalósítása a mezőgazdaságra nézve előnyökkel járna, úgy iparkodni fog azt meg is valósítani.

Szabó Richárd: Németországban igen nagy sulyt vetnek a traktorok kipróbálására, ott 2—3 héttig is ott van a kipróbáló traktor a gazdánál.

Szigei Pál dr.: 2 évig.

Szabó Richárd: A traktorok vizsgálatát és kipróbálását a Szántógéptulajdonosok Országos Szövetsége és az OMGE felügyelete alatt a német minta szerint nálunk is be kellene vezetni. Gyakorlati eredményeket érhetünk el a vámkérdésekben. Példának hozza fel, hogy a Goldberger-gyár nyersanyag-behozatalra kapott engedélyt és 12 év alatt köteles a készáruat készíltetni, ameddig a vámtól hiteleztek számára. A vámtétel összege ennyi idő alatt kamatban a kétszeresét jelenti, tehát ajándékba kapta ezt az emiált gyár. A birtokos gazdáknak van annyi garancia, mint a Goldberger-gyárban, tehát jogos kívánság, hogy hasonló kedvezményben a gazdák is részesüljenek.

Rothmeyer Imre titkár: Előtte szólónak adott válaszában bejelentő, hogy a Németországban bevált vizsgálatoknak nálunk való bevezetésére természetesen a hazai viszonyoknak megfelelően az előkészületek folyamatban vannak.

B) Az OMGE belügyei.

Székes Elemér elnök: A lelkész folytatatosan megnyitja az OMGE igazgatóválasztmányi ülését, a mult ülés bemutatott jegyzőkönyvét a választmány felolvasottának tekintti és hitelesíti, a mult ülés jegyzőkönyvének hitelesítésére pedig Elek Ernő és Gaal Gaszton igazgatóválasztmányi tagokat kéri fel.

Tagsági ügyek.

Mulschenbacher Emil dr. ügyvezető-igazgató javasolja a következő tagoknak az egyesületi tagok sorába való felvételét:

Évdijas tagokul: Belesák Károly, Fischer József, özv. Kardos Antalné, Kiss Imre, Kiszely Sándor, Landesmann Márk és Fiai, Metternich-Sándor Klementina hercegnő, Okolicsányi Zoltán dr., varjasi Suhayda Tibor, Urbán Pál báró, hangai Szabó Barna dr., Szalai Ferenc, Tiszajobbparti Körzeti Mezőgazdasági Hitelszövetkezet, Vas Gyula és legifj. Windisch Imre.

Az igazgatóválasztmány a felvételére ajánlott tagokat az egyesületi tagok sorába felveszi.

Jelenti továbbá az előadó, hogy elhaltak az évdijas tagok sorából: Bathó Zoltán, Filippi Fülöp, ifj. Flaschits József, Glósz Ferenc dr., Gombás Andrásné, Grünwald Sándor, özv. Helmbacher Miklósné, Horánszky Dezső dr., Kemény Géza, Kovács Imre, Kölesy Gábor, Luby István, Maurer Vilmos, Oppelmayer Mihály, Rafaisz József, Thassy Imre és Wampetich Ferenc.

Az igazgatóválasztmány részvételének jegyzőkönyvébe iktatása mellett törli az elhunytakat.

Tagsági kötelezettségük lejárásával kiléptek az egyesületi tagok sorából: Adamecz Imre, v. Árvay Ferenc Dezső, Augusz Zsigmond dr., Beck Aladár, Bereczky László, Bezdán közszeg, Bogdán Pál, Brak Dezső, Chatel István dr., Csáky-Pallavicini Rogger örörfő, Csányi Olga férjezett Schweiger

Imréné, Csató László, Domonyi Hitelszövetkezet, Dobrovits Sándor, Durkó Imre, Falvay István, Felsenburg Gyula, Fischer Sándor, Gróf István, Gyulavári közszeg, Henik István, Huppert Gyula, Huszlik János, Jánki Hitelszövetkezet, özv. Jeszenszky Imréné, Kőcs közszeg, Kótaji Hitelszövetkezet, Ikrényi Kormendy Imre, Kövegelyi Földműves és Munkás Kör, Mátészalkai Hitelszövetkezet, Mezey Béla, Molnár Márton, Mosonyi Arthur, Nemecek Frigyes, Németh Gábor, esieseri Orosz György, esei Prágay Lajos, Réh Mór örökösei, Sármezey Antal, báró Solyomossy Lajos, Tornyai és Vidéke Községi Hitelszövetkezet és Ziak Károlyné.

Tudomásul szolgál. Megállapítja ezután az előadó, hogy a mai taglétszám 449 alapító tag, 4149 évdijas tag, megszállt területen 3757 tag, vagyis összesen 8300 egyesületi tag, amit az igazgatóválasztmány tudomásul vesz.

Az egyesületi tanács előterjesztései.

Mulschenbacher Emil dr. ügyvezető-igazgató bemutatja az 1926. évi egyesületi zárószámadatokat és vagyonmérleget, amelyet az igazgatóválasztmány jóváhagyólag tudomásul vesz és a közgyűlés elé terjeszt. Ezután bemutatja az ügyvezető-igazgató az OMGE 1928. évi költségvetési előirányzatát, amely sajnos, 11.000 pengőt meghaladó hiánnyal zárul. Bár az egyesület kiadásait a lehetőség végső határáig korlátozza, ami nem egyszer agrármozgalmunk sikerének a rovására megy, az ország megsegítése következtében beállott taglétszámesőkénés olyan visszaesést idézett elő az egyesület bevételeiben, hogy a rendes egyesületi bevételek nem elegendők a rendes kiadások fedezésére. Bizik ugyan benne, hogy évközben sikerül majd a fedezetlen kiadásokra is fedezetet találni, azonban az egyesület eredményes munkássága megkívánja, hogy a költségvetési egyensúly már az előirányzatban biztosítható legyen. Ezt pedig csak úgy lehet elérni, ha az egyesület bevételeit fokozni tudjuk, minthogy a kiadások tovább csökkentése közérdeku munkásságunk rovására volna csak megkísérlehető. A bevételek fokozását elsősorban az egyesületi taglétszám növekedése biztosíthatna, mert hiszen még mindig számos olyan nagy-, közép- és kisgazda van az országban, aki nem tagja az OMGE-nek és nem olvassa a „Köztelek” lapot. Ha a most még egyesületünk kötelékén kívül álló gazdákat sikerülne az OMGE tagjaul megnyernünk, vagyis, ha végre valóra válna az az országos gazdatörmölés az OMGE zászlója alatt, amelyet jóformán minden ülésen és minden gazdaösszejövetel alkalmával sürgetnek, ez volna a leggyökeresebb módja az ország legrégibb és legnagyobb agrárszervezete anyagi talpraállításának. (Helyeslés.)

Nem győzi tehát a gazdatársadalom hivatott vezetőinek figyelmét felhívni a taggyűjtő mozgalmak fontosságára, egyelőre pedig az egyesületi tanács nevében javasolja, terjeszsen az igazgatóválasztmány olyan értelmű indítványt a közgyűlés elé, hogy a mult évi rendes közgyűlésen egyhangulag elfogadják, de akkor csak egy évi érvényvel életbe léptetett tagdíjmegállapítás változatlanul tartassék fenn az 1928. év tartamára is. Az egyesületi tanács behatárolt foglalkozott azzal a tervvel, hogy a tagdíjak megállapítása kapcsán nem lehetne-e ismét visszatérni arra a békebeli rendszerre, hogy az egyesület tagjai tagdíjuk fejében tagilletmény gyanánt megkapják a „Köztelek” lapot. Ez esetben természetesen külön tagsági díjat kellene megszabni azok részére, akik a tagilletményre igényt tartanak. Talán jövőre már lehetséges lesz ennek a tervnek a megvalósítása s éppen ezért teszi az egyesületi tanács azt a javaslatot, hogy a mult évi alapszabálymódosítás során elfogadott tagdíjmegállapítás érvénye újból csak egy esztendőre szoríttassék s ugyancsak az 1928. évre állapítsa meg az igazgatóválasztmány a „Köztelek” lap fejében az OMGE tagjai által fizetendő lappótdíj összegét negyedévre 6, felévre 11, egész évre 20 pengőben. Bejelentő az ügyvezető-igazgató, hogy alsóöori Farkas Géza igazgatóválasztmányi tag indítványt nyújtott be, amelyben azt javasolja, hogy a lappótdíj összege ne ilyen módon állapíttassék meg, hanem a negyedévi pótdíj legyen pontosan negyedrésze, a felévi pótdíj pontosan a fele az egészévi lappótdíj összegének. Az egyesületi tanács azonban, tekintettel arra, hogy jóformán minden lapnál valamivel többet kell a rövidebb időszakra előfizetőknek fizetniük s ezt meg is okolja a nagyobb kezelési költség, az eddigi rendszer változatlan fenntartását javasolja. alsóöori Farkas Géza indítványának elfogadása az egyes tagokra nézve nem jelentene számottevő könnyebbséget, míg az OMGE-nek az ennek következtében elmaradó apró különbözeti összegek hiánya érzékeny veszteséget okozna. Kéri a tanács javaslatának elfogadását. (Helyeslés.)

Gaal Gaszton: Már a mult évben feltűnt neki, hogy az

Kalmán és László műszaki áruk, malom, mezőgazdasági és iparüzemi anyagok ázlete
 Telefon: 112—74 Budapest, VI., Jókai (ezelőtt Gyár)-utca 17. (Bejártat a Szondy-utcai oldalon)

Fűkaszaló- és aratógépkatrészek
 az összes európai és amerikai gyártmányokhoz

Gyomorbetegek, cukor- és vesebajosok, szivbetegek
 részére a legtokéletesebb gyógyintézet a **Ligetszanatórium** Budapest, VI., Nagy János-utca 47., VI., Aréna-ut 84. Telefon: 100—00

Külön idogbetegosztály, vizgyógyintézet, diétás étkezések bejáró betegek számára is

RÉTI ZOLTÁN állatbizományos
 BUDAPEST, IX. kerület, Sertésvásártér.
 Levélcím: Réti Zoltán, Budapest, IX., Sertésvásártér. — Táviratcím: Réti Budapest Sertésvásártér
 Lakástelefon: József 318—11

Foglalkozik: a ferencvárosi vásárokon sertés, bizományi eladásával. Hízott és sovány sertések, zsir, szalonna és hus adas-vételnek közvetítésével. — Kivánatra vásári jelentéseimet díjmentesen küldöm és szakszerű felvilágosítással szolgálok. 1606

OMGE, amelynek igen nagy vagyona van, csak tagdíjmellettl tudja fennállását biztosítani. Ugy értezték, hogy itt valahol valami hibának kell lennie s először arra gyanakodott, hogy talán túlmagas költségekben rejlik az ok. A számadásokról meggyőződött róla, hogy erről nincsen szó, tehát csak a bevételek fokozásának egyik jelentős forrása nincs még kellőleg kihasználva, mert az egyesület ingatlan vagyonának nem kielégítő a jövedelmezősége. Az egyesület elnöke és ügyvezető-igazgatója betekintést engedtek neki a részletes számadásokba s ebből azt a meggyőződést kellett szereznie, hogy a „Köztelek” palota bérjévétele tulságosan alacsony s azt sokkal jobban lehetne értékesíteni. Hiszen ennek a nagyjértékű és nagy kiterjedésű ingatlannak egész évi bérjévétele csak 42,000 P. (Ügyvezető-igazgató: 67,000 pengő, mert 43,000 a készpénz bérjévétele, a többi a természetbeni lakások és hivatalos helyiségek bérértéke.) Szólok nem kíván belemenni ilyen részletekbe, azonban megállapítja, hogy a tényleges bevétel csak 42—43,000 pengő. Azt nem kifogásolhatja, hogy az OMGE a maga házában más szerény jövedelmű agrárszervezeteknek mérsékelt bér ellenében ad szállást. Azonban azt már nem tudja helyesezni, hogy lehetetlenül alacsonyra vannak egyes természetbeni lakások értékelve, holott ezeknek az értékelése arányban kellene hogy álljon a békebeli házbérekkel. Azután ott van a Pátria nyomdával, mely óriási haszonnal dolgozik, az OMGE-vel szemben azonban, amely életrehívta, meg lehetne mostohán bänk és a „Köztelek” egész földszinti és pincefőntjárát mindössze évi 16,000 pengő bért fizet, holott szóló jótáll érte, hogy ha rábíznák, ezeket a helyiségeket legalább évi 100,000 pengőért tudná értékesíteni. (Ügyvezető-igazgató: nagy örömmel vennék!) 50,000-et biztosan el tudnék értékelni. Tudom, hogy jövő évi májustól megtörtént a 100%-os emelés, de mivel az alaphér tui kedvezményesen volt megszabva, még ezt sem tartja elegendőnek. Ha az OMGE ennnyire leszegényedett, nem adhat ilyen gazdag vállalatoknak ajándékokat. Amikor a nagyobb birtokosok és bérlők tagsági díja évi 60, 90, sőt 120 pengő s még ezenkívül 20 pengőért keli lappódi címén fizetni, akkor a Pátria-nyomda, amely a „Köztelek” lap egész hasznát húzza, a nyomtatásért pedig bizonyára dupla olyan összegeket számít, mint bármelyik budapesti nagy nyomda, ilyen körülmények között indokolatlannak találja, hogy a Pátria lakbérkedvezményt élvezzen. Innen van az, hogy az egyesületnek többé kerül ma is vagy 7 pengővel egy-egy Köztelek lapszám, mint amennyit érte a tagok pótdíj fejében fizetnek. Szívesen vállalkozik rá, hogy egyes budapesti nagy nyomdától ajánlatot kér a Köztelek kinyomatására és meg van róla győződve, hogy ennél a tételnél is lehetne legalább akkora tiszta jövedelmet biztosítani, mint amennyit az OMGE most a „Köztelek” lapra ráfizet. Az OMGE a mai súlyos viszonyok között nem lehet tápintézet, hanem mint gazdasági célokért küzdő erkölcsi testületnek, minden fillérjét e célok előmozdítására kell fordítania. Ha a házbérekből és a „Köztelek” lapból a mostani, elismeri, hogy régi időből származó rossz szerződések megszüntetésével lényegesen fokozott jövedelmet lehetne biztosítani, mennyi mindenféle gazdasági közélet lehetne ebből a jövedelemből támogatni, mennyit lehetne az egyesületi könyvtár helyreállítására és gyarapítására fordítani!

A mostani helyzet tarthatatlan. Belátja, hogy az elnökségnek és az igazgatónak igen nehéz a helyzete, mert adott viszonyokat vettek át, amelyekben nem könnyű változtatni. Mindamellett szükség van erre a változtatásra s ezt úgy lehetne legjobban elérni, ha az igazgatóválasztmány külön bizottságot küldene ki komoly, higgadt és hozzáértő tagjából, akik ezt a kérdést alaposan tanulmányozzák s majd annakidején javaslatot dolgoznak ki az OMGE bérpalotájának megfelelőbb hasznosítására s a „Köztelek” lap jövedelmezőségének jobb nyomdai szerződés révén való fokozására. (Helyeslés.)

Mutschenbacher Emil dr. ügyvezető-igazgató: Mindazt, amit Gaal Gaszton most elmondott, alkalma volt tegnap a jelenleg, sajnos, hivatalos ügyben távollévő elnök urral megbeszéltem. Kétségtelen, hogy kívánatos volna, hogy az OMGE-nek bérházából és a „Köztelek” lapból nagyobb jövedelme legyen. A maga részéről minden lehetőséget elkövetett, hogy amint a bérkorlátozó rendelkezések fokozatosan megszűntek, a lakberek az általános bérviszonyoknak megfelelően rendezzessenek. A lakások tekintetében tudvalevőleg még mindig nincs meg ennek a lehetősége. Ha Gaal Gasztonnak sikerülne a földszinti és pincehelyiségekért olyan bért elérnie, amintől szívesen, ezt a maga részéről a legnagyobb örömmel fogadná. Ami pedig a „Köztelek” lap jövedelmezőségét illeti, őszinte köszönettel fogadja Gaal Gasztonnak azt az ajánlatát, hogy kész volna nagy befolyását érvényesíteni olyan irányban, hogy az OMGE minél előnyösebb nyomdászervezést köthessen. Az egyesület elnöksége is erre törekszik és azt hiszi, nem is volna szükséges e kérdés tanulmányozására külön bizottságot kiküldeni, mert hiszen az egyesületi tanács az alapszabályok értelmében amenny is a lapfelügyelőbizottság hatáskörét tölti be, tehát az volna felkérendő arra, hogy foglalkozzék ezzel a kérdéssel. Egyébként felvilágosításul megjegyzi, hogy ma nincs szerződés a Pátriával, hanem csak

évről-évre folytatódólag megállapodás, azonban már megtörténtek az előkészületek új szerződés kötésére s azt megelőzőleg természetesen kémi fog más nyomdávalalattól is árajánlatot. Egyébként javasolja, terjessze az igazgatóválasztmány a költségvetési előirányzatot partólól a közgyűlés elé. (Helyeslés.)

Gaal Gaszton ismétli, hogy meggyőződött róla, hogy az egyesület vezetősége a lakberek megállapításánál felhasználta a jelenlegi rendelkezések megadta lehetőségeket, a baj azonban abban rejlik, hogy az alaphértek voltak annakidején tulságosan alacsonyan megszabva. Ami a „Pátria” helyiségeit illeti, lehet, hogy valamennyire együtt talán nem lehetne az általa gondolt bért elérni, de felparcellázva biztosan. Ragaszkodik hozzá, hogy a „Pátria”-nak jóval magasabb bért kell a jövőben fizetnie.

Székács Elemér alelnök határozatilag kimondja, hogy az igazgatóválasztmány elfogadja a benyújtott költségvetési előirányzatot, hozzájárul az egyesületi alapszabályokban a legutóbbi közgyűlés alkalmával megállapított tagdíjnak az 1928. évben leendő változtatlan fenntartásához, valamint a mult évi lappódi díj fenntartásához is. Ami az egyesület házában és a „Köztelek” lapnak fokozott jövedelmezőségét illeti, az egyesület elnöksége továbbra is igyekszik fog az egyesület jövedelemforrásait lehetőség szerint kihasználni, ami azonban nem jelentheti azt, hogy az egyesületi tagok áldozatkészségét is ne kelljen az eddigi mértékben igénybevenni, mert az OMGE teljes akcióképességét csak a magyar gazdaságszolgálat kötelesegtudó összetartása biztosíthatja. (Eljenzés.)

Ezután az ügyvezető-igazgató az egyesületi tanács nevében bemutatta az OMGE 1926—27. évi jelentése bevezető részének tervezetét, amelyhez az igazgatóválasztmány hozzájárult s annak kinyomatását engedélyezte. Az idei rendes közgyűlést az igazgatóválasztmány december 11-re tűzte ki s egyúttal elhatározta, hogy a közgyűlést közvetlenül megelőzőleg a Magyar Gazdaszövetséggel és a Darányi Szoborbizottsággal karöltve, országos Darányi-emléknapot rendez. Az emléknapot december 11-én délelőtt 10 órakor kezdődnek, ezt követi 11 órakor az OMGE közgyűlése és 12 órakor a szövetségi nagygyűlés.

Ügyvezető-igazgató az egyesületi tanács nevében a következő személyi ügyekre vonatkozólag terjeszt el javaslatot: javasolja az egyesületi tanács, határozza el az igazgatóválasztmány, illetve terjesztzen ilyen értelemben javaslatot a közgyűlés elé, hogy az állami tisztviselők fizetési szabályzatának megfelelően a tisztikárnak mindama tagjai, akik ugyanabban a fizetési osztályban és fokozatban 3 évvel hosszabb időt töltöttek el, az állami tisztviselők illetmény-szabályzatának megfelelő előléptetésben részesüljenek 1928. január hó 1-től, illetve február hó 1-től számítandó érvénnyel.

Az ilyen módon előléptetendő tisztviselők a következők: Fabricius Endre főtitkár, Rothmeyer Imre és Rédy Gyula titkárok, Mike János főpénztáros, Láng József főkönyvelő és Bertóczy Mária kiadó. Az igazgatóválasztmány az előterjesztéshez hozzájárul. Javasolja továbbá az ügyvezető-igazgató, hogy eddigi próbaszolgálatuk alatt tanúsított munkásságuk és szorgalmuk elismerésül 1928. január 1-től számítandó érvénnyel Batta Pál fizetési fogalmazóvá, Heródek Sándor dr. és Dörschlag Tibor gyakornokok pedig díjtalan fogalmazókká választassanak meg. Az igazgatóválasztmány e javaslatához egyhangulag hozzájárul és ilyen értelemben tesz a közgyűlésnek előterjesztést.

Jelenti ezután az ügyvezető-igazgató amúrói Somssich László gróf elnök már az ülés első felében megemlékezett, hogy Mike János pénztáros éppen a mai napon tölti be az egyesületnél 30 éves szolgálatát. Az igazgatóválasztmány az elnök javaslatára már kifejezte elismerését e mindenkor lelkiismeretes, pontos és szorgalmas tisztviselője iránt s az egyesületi tanács nevében javasolja, hogy ez elismerés jegyzékönyvbe iktatása kapcsán annak külső jeléül adományozza az igazgatóválasztmány Mike Jánosnak a főpénztárosi címet. Az igazgatóválasztmány egyhangulag így határoz és melegen üdvözli Mike János főpénztárost egyesületi munkédésének 30. évünnepén.

Végül tudomásul vette a tanács, hogy Kirschner Lajos volt irodatiszt, aki állásáról lemondott, ennek kapcsán az igazgatóválasztmány által a felmondási időre szóló illetménymegállapítást írásbeli nyilatkozattal tudomásul vette, továbbá, hogy Rothmeyer Imre titkár részére a „Köztelek” bérházában egy természetbeni lakás felszabadítása iránt a lépések megtétele s végül, az egyesületi tanács előterjesztése értelmében Szabó Ferenc volt egyesületi alkalmazottnak nyugdíjlemezés iránti kérelme a fennálló szabályzat értelmében, valamint anyagi okoknál fogva nem teljesíthető, amiről nevezettet az egyesületi ügyész fogja hivatalosan értesíteni.

Ügyvezető-igazgató ezután bejelenti, hogy Gyérey Richard igazgatóválasztmányi tag nagy elfoglaltságára való hivatkozással igazgatóválasztmányi tagságáról lemondott. Az egyesületi tanács a lemondásnak sajnálattal való tudomásulvételét javasolja, améhez az igazgatóválasztmány hozzájárul.

Ezután az ügyvezető-igazgató bejelentése alapján jóváhagyólag tudomásul vette az igazgatóválasztmány néhány, az egyesületi tanács részéről történt díjadományozást, továbbá

tudomásul vette, hogy 1927 végével, megbízásuk lejártaival alapszabályszerűen kilépnek az igazgatóválasztmányból. A közgyűlés által újra választották a következő igazgatóválasztmányi tagok: Barcza Ernő dr., Baross László, Belhén István gróf, Blantz Jenő, Czettler Jenő dr., Csáky Andor gróf, Csákosics Sándor gróf, Dessewffy Emil gróf, Förster Aurél, Gyomai Frigyes báró, Krolopp Hugó, Kúszler Henrik, Malta Árpád dr., Montenuovo Nándor herceg, Nagy Ferenc dr., Bath József, Rupperecht Oliver, Szomjas Gusztáv, Teleki József gróf, Teleki Gyula gróf, Tolnay Pál és Wekerle Sándor dr.

Elhalálozás, illetve lemondás folytán megszűnt a következő volt igazgatóválasztmányi tagok tagsága: Darányi Ignác, Horánszky Dezső, Jálits Ferenc, Gramling Alajos és György Richárd. Lejár az év végével a számvizsgálóbizottság tagok megbízatása is, akik a következők: Dezsényi Béla úr, Baross Endre, Gergely István, Stech Géza és Végi Jenő számvizsgálóbizottsági tagok.

Képviseletek és kiküldetések.

Mutschenbacher Emil dr. ügyvezető-igazgató bejelenti, hogy az Országos Magyar Gazdasági Egyesület képviselőiben kiküldettek, résztvettek, illetve helyet foglaltak.

A Darányi Ignác dr. emléknapján Darányi Gyula dr. egyesületi ügyész és Mutchenbacher Emil dr. ügyvezető-igazgató.

Kossuth Lajos szobrának leleplezési ünnepélyén a new-yorki Kossuth-szobor-bizottság elnöki tanácsában, a Magyar Revizíós Liga gyűlésén és előadásain, a Magyar Szabadművelődési Társaság felolvasó ülésén, a Baromlitenyészők Országos Egyesülete igazgatóválasztmányában, a Magyar Jövősziget teljes ülésén Mutchenbacher Emil dr. ügyvezető-igazgató.

A Magyar Revizíós Liga október 29-i előadásán Mutchenbacher Emil dr. ügyvezető-igazgató és Fabricius Endre titkár.

A földművelésügyi minisztériumban a szállásügyi részre vámmentes bus behozatala tárgyában tartott értekezleten Mutchenbacher Emil dr. ügyvezető-igazgató és Konkoly Thege Sándor dr. főtitkár.

A földművelésügyi minisztériumban a mezőgazdasági hírszolgálat tárgyában és a fővárosi komposzttelep kihasználása kérdésében tartott értekezleten, a varmegyei gazdasági egyesületi titkároknak a földművelésügyi minisztériummal való tisztelgése alkalmával, továbbá a cukorrépa átvétel a tárgyában a pénzügyminisztériumban tartott értekezleten Fabricius Endre főtitkár.

A központi szeszüzemi kongresszuson és a „Frutas” en közgyűlésén Krolopp Hugó szakelőadó.

Az érdekképviselethöz Gyümölcsbizottság gyűlésén Rédy Gyula titkár.

A Magyar Utügyi Társaság igazgatóságába kiküldett az OMGE képviseletében: Mutchenbacher Emil dr. ügyvezető-igazgató.

Az ügyvezető-igazgató előterjesztése alapján az igazgatóválasztmány az 1927. december hó 11-én az OMGE közgyűlését követőleg tartandó szövetségi nagygyűlésre a következő 30 tagot jelöli ki az OMGE képviseletében:

Almássy Imre gróf dr., Balog Elemér, Bernát István, Buday Barna, Czettler Jenő dr., Darányi Gyula dr., Poga Árpád dr., Dessewffy Emil gróf, Döry Hugó, Fék Ernő, Fabricius Endre, Gaál Jenő dr., Gaal Gaszton, Hadik János gróf, Hutya Ferenc dr., Jeszenszky Pál, Kerpely Kálmán dr., Kócs Mihály, Khuen-Hedervary Károly gróf, Krolopp Hugó, Matta Árpád dr., Meskó Pál, Mesterházy Ernő, Mutchenbacher Emil dr., Somssich Miklós, Széchenyi Domonkos gróf, Szilassy Zoltán, Szomjas Lajos, Teleki Tibor gróf és Wekerle Sándor dr.

Végül Konkoly Thege Sándor főtitkár előterjesztése alapján kiegészítette az igazgatóválasztmány új tagok választásával az Országos Törzskönyvelő Bizottságot s ezután több tárgy nem lévén, az elnököl alelnök az ülést beárta.

Egyről-másról.

Kiszádkák a gazdafronton.

A folyó évi gazdahét mozgalmasnak ígérkezik, mert olyan nagyjelentőségű időszaki kérdések kerülnek napirendre, amelyek a gazdaközönséget izgalmas feszültségben tartják. Csak három ilyen problémára mutatunk rá. Ilyenek az OFB megszüntetésével és földreform likvidálásával kapcsolatos problémák, azután a vámpolitikai és az adózási kérdések. Mindezek a kérdések az OMGE közgyűlésének napján és szükség szerint az ezt követő napon is foglalkoztatni fogják a gazdaközönséget. Magának a közgyűlésnek az OMGE elnökének évzáró beszámolója áll a központjában, ezt megelőzően a Darányi emlékeztetőnek, közgyűlés után

17 ÉV ÓTA Ford KÉPVISELŐI

HAHN ARTHUR ÉS TÁRSAI

Sürgőnyoim: Hanco Budapest

BUDAPEST, IV., KOSSUTH LAJOS-UTCA 12. Telefon: T. 101-43, T. 101-44, T. 124-45

Ez a legjobb biztosíték a pontos és jó kiszolgálással!

Lóhere és lucerna bértisztítását és ólomzárólasát szakszerűen és jutányosan vállalják

Mayer Henrik és T. vetőmagnagykereskedők, Budapest, V., Balaton-utca 16. szám

megbizásuk lejártával
 óválasztmányból, de a
 tkező igazgatóválaszt-
 László, Bethlen István
 Andor gróf, Cséko-
 Forster Aurél, Gyömo-
 er Adolf báró, Korányi
 Henrik, Matta Árpád
 erenc dr., Ráth József,
 eki József gróf, Teleki
 dor dr.

Ülés.

igazgató bejelenti,
 egyesület képviselők-
 t foglaltak:

Daranyi Gyula dr.
 Emil dr. ügyvezető-

ünnepélyen, a new-
 nacsában, a Magyar
 Magyar Statisztikai
 tenyésztők Országos
 a Magyar Jogász-
 nil dr. ügyvezető-

előadásán Mutschen-
 Fabricius Endre fő-

a szőlőművelés
 yában tartott érte-
 vezető-igazgató és

a mezőgazdasági
 zettelep kihasználása
 rmegei gazdasági
 i miniszternél való
 rreppa átvételéről
 tarott értekezleten

és a „Fructus” évi
 ság gyűlésén Nedj

ságába kiküldetett
 ber Emil dr. ügy-

apján az igazgató-
 OMGE közgyűlést
 észre a következő

), Bernát István,
 Gyula dr., Degen
 Hugó, Elek Ernő,
 zton, Hadik János
 erpely Kálmán dr.,
 of, Károly Hugó,
 Ernő, Mutschen-
 yi Domonkos gróf,
 or gróf és Wekerle

előterjesztése alap-
 uj tagok választ-
 ttságát s ezután
 lést berekesztette.

igérkezik, mert
 ések kerülnek
 et izgalmas fe-
 en problémára
 züntetésével és
 problémák, az-
 ések. Mindezek
 pján és szükség
 ztatni fogják a
 nek az OMGE
 pontjában, ezt
 közgyűlés után

igérkezik, mert
 ések kerülnek
 et izgalmas fe-
 en problémára
 züntetésével és
 problémák, az-
 ések. Mindezek
 pján és szükség
 ztatni fogják a
 nek az OMGE
 pontjában, ezt
 közgyűlés után

igérkezik, mert
 ések kerülnek
 et izgalmas fe-
 en problémára
 züntetésével és
 problémák, az-
 ések. Mindezek
 pján és szükség
 ztatni fogják a
 nek az OMGE
 pontjában, ezt
 közgyűlés után

igérkezik, mert
 ések kerülnek
 et izgalmas fe-
 en problémára
 züntetésével és
 problémák, az-
 ések. Mindezek
 pján és szükség
 ztatni fogják a
 nek az OMGE
 pontjában, ezt
 közgyűlés után

igérkezik, mert
 ések kerülnek
 et izgalmas fe-
 en problémára
 züntetésével és
 problémák, az-
 ések. Mindezek
 pján és szükség
 ztatni fogják a
 nek az OMGE
 pontjában, ezt
 közgyűlés után

pedig a Károlyi emléklakomán a szövetségi eszme apostolának fogja leróni a kegyelet adóját a gazdaságszolgálatnak. A közgyűlést megelőző napoknak a szakelőadások egész sorozata fog élni tartalmat adni. Igen széles keretűnek ígérkezik a mezőgazdasági munkásbiztosítás ügyét tárgyaló értekezlet, amelyen valamennyi mezőgazdasági érdekképviseleti intézmény résztvesz. Kiküldötteikben remélhetően a kisgazdákat is nagyobb számban lesz alkalmunk látni a Köztelek falai között. Ez a mozzanat az, amelyhez ezuttal néhány észrevételt fűzünk.

Szokásos szemére vetni az OMGE-nek, hogy egyoldalúan csak a nagygazdákat képviseli, mert a kisgazdák egyáltalán nem vesznek részt a tanácskozásaiban. Tagadhatatlan, hogy a kisgazdaközönség az OMGE mozgalmában közvetlenül nem szerepel, ezért azonban az egyesületet joggal nem érheti szemrehányás, hiszen az egyesület tagjai közé minden gazdálkodással foglalkozó beléphet s a tanácsstermek is nyitva vannak a kisgazdák előtt. De még az egyesületi tagdíjakat is progresszív alapon állapították meg, ami azt jelenti, hogy a kisebb birtokosokat aránylag csekély tagsági díj terheli. Sajnos, a kisgazdák az aránylag csekély áldozatot sem hozzák meg, vagy ha éppen be is iratkoznak az egyesület tagjai közé, arra a nagyobb áldozatra már csakugyan nem hajlandók, hogy egy-egy tanácskozás kedvéért Budapestre utazzanak s a felmerülő költségeket viseljék. Ezt méltán nem is kívánhatjuk azoktól a kisgazdától, akik a mai viszonyok között a legszigorúbb takarékoskodásra vannak utalva s gyakran legelőnyösebb szükségletüket is megszorítani kénytelenek. Hiába választott az OMGE több kisgazdát igazgatóválasztmányi tagjai közé, ezeket sem sikerült tanácskozáiba bevonnai, aminek akadályát elsősorban a közéleti szerepléssel kapcsolatos költségekben kell keresnünk.

Azért hát most az OMGE olyan megoldást keres, amely tehermentesítene azokat a kisgazdákat, akik mint a vidéki gazdasági egyesületek tagjai jelennek meg az egyesület tanácskozásaiban. Ezeknek a készírádásait a kiküldött vidéki gazdasági egyesületek viselik, s az egyesületek ilyen címen felmerülő kiadásainak megtérítéséről viszont az OMGE fog gondoskodni. Hogy pedig a kisgazda tagok feszélyezettség nélkül elmondhassák véleményüket, az OMGE erre a célra külön gazdasági és szociálpolitikai bizottságot szervez. Ennek a bizottságnak tagjait a földművelőket érdeklő fontosabb kérdésekről szakelőadók tájékoztatják, akik bevezetik a kisgazdákat a kérdések ismeretébe és kivesszik a kérdések elbírálására vonatkozó nézeteiket. Ilyen módon egyfelől felkeltik a kisgazdáknál a közérdekek iránti érdeklődést, másfelől pedig akarattal megnyilvánulásukat az agrár közvélemény kialakulásának tényezőivé teszik. Végeredményében így jöhetne létre az a szellemi kapcsolat, ami okvetlenül szükséges az egységes agrárfront megteremtéséhez.

Veszedelemes játékok.

A Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége minap szakértekezletet tartott, ahol a gyáripar időszerű kérdéseit tárgyalták. Ami ezekben a tárgyalásokban a gyáripari termelők belügye, ahhoz ezuttal nem kívánunk hozzászólni, mert készséggel elismerjük minden termelési ágának azt a természetes jogát, hogy a maga különleges érdekeit teljes alaposággal megtárgyalhassa és az általános gazdasági politika szempontjából támasztott kívánságait szabadon hangoztathassa. A kormány és a törvényhozás dolga, hogy az egyes érdekképviseletek előterjesztéseiből mit fogad el és tart az ország egyetemes gazdasági érdekei szempontjából megvalósíthatónak.

Nem hagyhatjuk azonban szó nélkül az említett értekezleten felszólalt egyik tekintélyes gyáripari vezetőférfiúnak azt a kijelentését, amely, ha a lapok híven közölték, legalább is súlyos félreértésekre adhat okot és mindenesetre messze túlmegy azon a határon, amelyen belül az egyes érdekeltségek a maguk vélt vagy jogos érdekeikért harcolhatnak. Ismétljük, hogy véleményünk szerint itt csak téves tudósításról lehet szó, de mindenesetre szükséges volna a kérdések mielőbbi tisztázása. A hírlapi közlések szerint ugyanis a GYOSZ anketján az egyik felszólaló olyasmit mondott volna, hogy „mondhatják százszor a Közteleken és szavalhatják százszor a parlamentben, hogy a földosztás korszaka befejeződött, hogy nem lehet a föld örök nyugtalanításával megakasztani a mezőgazdasági termelést... ezek előtt a kirekesztett tömegek előtt az ilyen fejtegetések meg nem állanak.”

Az újabb földosztás rémével való ilyen fenyegető-
 zést enyhén szólva legalább is a tüzzel való veszedel-

mes játéknak kellene minősítenünk, ha az valóban elhangzott volna. Mindig küzdöttünk a veszedelmes demagógia, a magántulajdont támadó izgatás ellen. De különösen veszélyesnek és következményeiben kiszámíthatatlannak tartanók, ha éppen a gyáripar sikkának le ilyen kárhózas demagógia lejtőjére, amelynek ugyancsak sok veszenivalója van. Mert botorság volna azt képzelni, hogy a könnyelműen eldobott kő megáll a gyáripar érdekeinek határmegyejénél s hogy a földek további parcellázására irányuló követelést nem követi nyomon a gyáripar, az értékpapirkészletek, az áruaktárak felosztására biztató izgatás.

A magyar mezőgazdaság bőles mérsékletet tanusított mindenkor az ipari érdekekkel szemben és belátja, hogy gazdaságilag fejlődni akaró, szaporodó népességű országnak iparra is szüksége van. Ámde végül az ország gazdasági politikáját mégis csak a népesség túlnyomó többségének érdekei kell, hogy eldöntsék. Tehát a gyáripar józanul nem követelhet olyan gazdasági politikát, amely a nagy többség érdekeivel ellenkezik. Az iparfejlesztés ennélfogva csak addig a határig engedhető meg, amíg a mezőgazdaságra nem ró elviselhetetlen áldozatot. És ha tömegek érdekeinek érvényesüléséről van szó, ezek a tömegek nem a GyOSZ táborában vannak, hanem künn a barázdákon küzdenek arecuk verejtékével, nem egyeseknek, hanem az egész országnak a kenyeréért. A gyáripar fejlesztésének kérdése tehát nem lehet öncél, hanem csak kiegészítő eszköze annak az általános gazdasági politikának, amely nem tűzhet ki más célt maga elé, mint a kenyérkérdésnek és a gazdasági fejlődésnek egyetemes nemzeti érdekek szerint való megoldását. Erre irányuló, bizonyára közös törekvésekben a tömegeket izgató demagógia a legalkalmatlanabb és legveszedelmesebb eszköz. A gyáripar létérdekei azt követelik, hogy viruló, jövedelmező mezőgazdaság szolgáltasson a belföldi ipari termelésnek biztós piacot. Tehát a jól felfogott iparfejlesztési politika csak karöltve haladhat a mezőgazdaság fejlesztésére irányuló törekvésekkel és semmiestre sem tevéthet szertelenségekbe, még kevésbé dobálódzhat könnyelműen olyan tüzesóvákkkal, amelyek, mint már tapasztaltuk, az egész ország gazdasági épületét, a magtárt, meg a gyárat is lángbaboríthatják.

A gazdasági eselések általánosított kereseti adója.

Bár annakidején részletesen ismertettük a 30.000 számú pénzügyminiszteri rendeletet, amely a kereseti adóra vonatkozó törvényes rendelkezések hivatalos összeállítását magában foglaló 300 P. M. számú pénzügyminiszteri rendelet végrehajtási utasítását tartalmazza és a hivatalos lap folyó évi június hó 21-i számában jelent meg: mégis a hozzánk intézett nagyszámú kérdésekből arra kell következtetnünk, hogy a gazdaközönség sorában sokan nincsenek tisztában a gazdasági alkalmazottak adójának általánosítására vonatkozólag a folyó évtől kezdődőleg érvényben lévő rendelkezésekkel. Ezért újból ismertetjük röviden az említett pénzügyminiszteri rendelet idevágó szakaszait, amelyek a többször említett hivatalos összeállítás 36. §-ában, annak VI. alcíme alatt az 56—75. bekezdésekben foglaltatnak.

A rendelet értelmében folyó évi május hó 1. napjától kezdődő hatállyal azokat a gazdasági eseléseket és adóköteles gazdasági bérmunkásokat, akiknek fő illetményét a gabonajárandóság (konvenció) alkotja, a havi illetményekre vonatkozólag megállapított adótételek közül a legkisebb két adótételnek megfelelően két adóosztályba kell besorozni. Az első adóosztályba tartozók havi 40 fillért, a második adóosztályba tartozók havi 60 fillért tartoznak kereseti adó fejében fizetni.

Ezek alapján a második adóosztályba sorozandó havi 60 fillér adóval minden olyan gazdasági eseléd, akinek a fölletményét alkotó gabonajárandósága (konvenciója) évenként 18 q-nál több. Az első adóosztályba sorozandó pedig, havi 40 fillér adóval minden olyan gazdasági eseléd, akinek a fölletményét alkotó gabonajárandósága (konvenciója) évenként 16 q-nál több, de legfeljebb évi 18 q-t tesz ki. Azok a gazdasági eseléd, akiknek évi gabonajárandósága nem több 16 q-nál, nem tartoznak kereseti adót fizetni, mert a gabona (buza, rozs) átlagos forgalmi értékét alapul véve, összes járandóságuk nem haladja meg az adómentes szolgálati illetmények összegét, vagyis az évi 960, illetve havi 80 pengőt.

Ezzel a rendelkezéssel a pénzügyminiszter részben teljesítette az OMGE által éveken keresztül hangoztatott azt a követelést, hogy a gazdasági eseléd

keresménye, mint létminimum, mentesíttessék a kereseti adó alól. Azonban az OMGE által előterjesztett kérelem mégsem teljesítettett egész mértékben, minthogy egyesületünk arra hivatkozott, hogy általában a gazdasági eseléd évi természetbeni járandósága nem haladja meg a kereseti adóra vonatkozó szabályok értelmében adómentes létminimumot. Hiszen nem szorul bizonyításra, hogy nemcsak a 16 q-ig, de a 18 q-ig terjedő gabonajárandóság átlagos forgalmi értéke is alulmarad az évi 960 pengőn.

Éppen ezért az OMGE igazgatóválasztmánya legutóbbi ülésén úgy határozott, hogy újból kérni és szorgalmazni fogja a gazdasági eselédeknek a kereseti adó alól egyáltalában való mentesítését, ami nem csupán méltányos, hanem — nézetünk szerint — a kereseti adóra vonatkozó szabályok értelmében nem is tagadható meg.

Addig is, amíg a pénzügyminiszter remélhetőleg teljesíteni fogja ezt a méltányos kívánságunkat, figyelmeztetünk minden eselédartó gazdát, hogy a most fennálló rendelkezések szerint is azok a gazdasági eseléd, akiknek évi konvenciója legfeljebb 16 q-ig terjed, mentesek a kereseti adó alól.

Általában gazdasági eselédnek tekintendő minden olyan egyén, aki az őstermelés körébe tartozó és akár szakképzettséget igénylő, akár azt nem igénylő testi munkák végzésére, vagy alsóbbrendű felügyeleti szolgálat teljesítésére állandó alkalmazásban áll. Tehát ide tartoznak a gazdaságban állandóan alkalmazott iparosok, továbbá a bérsgazda, a magtáros, a szertáros, az erdővéd, a kertész, a vincellér, a béres, a tisztí vagy igáskocsis, a csikós, a tehenes, a tejkezelő, a gulyás, a kanász, a juhász, a csész, az erdőőr, a határőr, a mezőőr, az éjjeli őr, a gazdasági irodai szolgáló, a baromfiásztor stb. Az adóosztályba való sorozás kizárólag az évi szegődmény, gabonajárandóság (konvenció) alapján történik. Konvenció alatt a bérlevélben kikötött évi gabonajárandóságot, vagyis a buza-, rozs-, kétszeres-, árpa- és zabjárandóságnak együttes mennyiségét kell érteni. Ha valamely gazdaságban a gabonajárandóság, vagy annak egy része helyett szemes, vagy esetleg csöves kukoricajárandóság állapítottatott volna meg, akkor a kereseti adó általánosításánál ezt is gabonajárandóságra kell átszámítani, a csöveskukoricamennyiséget szemeskukoricában számítva. A kukoricaföld használata helyett adott szemes- vagy csöveskukorica azonban nem számítható hozzá a gabonajárandósághoz. A gazdasági eseléd alkalmazási minősége, vagy munkaköre az osztályba sorozás szempontjából teljesen közömbös.

Ha valamely gazdasági eselédnek nincsen gabonajárandósága, hanem a pénzbeli járandóságon kívül teljes ellátást kap, akkor ezt a gazdasági eselédet ugyanabba az osztályba kell besorozni, mint amelyikbe az illető község területén hasonló minőségű ellátást élvező házi-eseléd soroztatott. Ugyanígy kell eljárni az adó általánosítása során az olyan gazdasági eselédnek is, akinek egyáltalában nincs konvenciója, vagy akinek ez a konvenciója 16 méterháznál kevesebb ugyan, de ezenkívül egyéb járandóságai is vannak, úgyhogy a természetbeni járandósága összes illetményeinek kisebb részét alkotja. A gabonajárandóság forgalmi értéke fejében ilyenkor a búzának a vagyonváltásig fizetése szempontjából megállapított árát kell számításba venni.

Feles dojánkertészeket is két adóosztályba kell sorozni, az általuk megmunkálásra vállalt földterület nagysága szerint. Azok a feles dohánykertészek, akik 3 katasztrális holdnál nagyobb földterület megmunkálására szerződtek, a második adóosztályba sorolandók, vagyis havi 60 fillér kereseti adó alá esnek. Azok a feles dohánykertészek pedig, akik 2-3 katasztrális hold megművelésére szerződtek, a havi 40 filléres első adóosztályba sorozandók. Végül azok a feles dohánykertészek, akik legfeljebb 2 katasztrális hold dohányföld megmunkálására szerződtek, a kereseti adó alól mentesek. Az ideiglenes gazdasági bérmunkásokat, akik munkajárjukat valamely gazdaságnak nem egy egész évre, hanem annál rövidebb, de meghatározott időre kötik le szerződésileg, az alkalmazásuk idejére kikötött gabonajárandóságuk kétszeres mennyiségének alapulvételével kell a fenti szabályok szerint adóosztályba sorozni. A lisztjárandóságot a kiörlési arány szerint kell gabonára átszámítani. Az olyan ideiglenes gazdasági bérmunkásokat, akiknek nincs gabonajárandóságuk, ugyanabba az adóosztályba kell besorozni, mint amelyikbe besorozták az ugyanott, vagy esetleg más gazdaságban alkalmazott olyan hasonló minőségű ideiglenes gazdasági bérmunkást, akinek bérilletményét a gabonajárandóság alkotja. A bérmun-

Tökéletes foszforsavas műtrágya a

RHENANIA FOSZFÁT

mert tartalmaz { 23-28% gyorsan oldódó foszforsavat, 1-3% káliumot, 40-42% hatékony meszet.

Nem savanyítja a talajt! Nem csomósodik!

Egyedárusítók az utóállamok részére

DUKES és HERZOG Budapest, V., Géza-utca 1. szám
 Alapítva 1873. Telefon: Teréz 288-09, Teréz 122-74

Ne felejtsek el a szőlőnél!

kások minőségének megállapítása szempontjából elsősorban a munkakört és a munkaképességet kell irányadóul venni s az ilyen bémunkás a kereseti adót természetesen csak a bérszerződés, illetve alkalmazás tartamára tartozik fizetni.

A nem testi, hanem irodai, illetőleg általános szellemi munkát végző gazdasági alkalmazottakat, gazdatisztesket, számtartókat, stb. nem lehet adóosztályba sorozni.

Az östermeléssel foglalkozó minden munkaadó köteles minden évben február hó végéig a gazdasági eseléd, feles dohánkertész, gazdasági bémunkás stb. alkalmazási helye szerinti illetékes községi előjárásnál adóköteles gazdasági alkalmazottait bejelenteni. Az év közben felfogadott gazdasági alkalmazottakat szolgálatbalépésüket követő 15 nap alatt kell bejelenteni. Ha a munkaadó egy alkalmazottat elbocsát s annak helyébe ugyanannyi illetménnyel más alkalmazottat fogad fel, a puszta személyi változást nem kell bejelenteni, csak akkor, ha az új alkalmazott magasabb adóosztályba sorozandó.

A munkaadó (birtokos haszonbérő) köteles a gazdaságban alkalmazott minden egyes eselédjének eredeti bérlevélét, továbbá a dohánkertésszel, vagy az ideiglenes bémunkásokkal kötött eredeti munkabérszerződést az illetékes községi előjárásnak bemutatni, az adóosztályba való sorozás céljára szükséges adatok, illetőleg a kereseti adó alól való mentesség megállapítása végett.

Autarkiasztesztermelés.

Nagyon rokonszenves címet választott a „Köztelek” ezévi 72—73. számának tárcacikkírója, amikor fejtegetései elé az „autarkia” szót írta.

Hiszen ez valóságos beteljesülése lenne az örök magyar álomnak!

Nem függni senkitől. Maga urának lenni. Nem adózni a magyar föld gyümölcse után idegen nációknak.

Elgondolni sem lehet szebbet, jobbat. Tehát, amikor cikkíró ez eszményi magasságu elgondolásának egyik részletkérdését szigoru kritika tárgyává tesszük, már eleve hangsúlyozzuk, hogy ezt semmiképen se szánjuk autarkia-ellenes állásfoglalásnak. Általánosságban csak azt jegyezzük meg, hogy e fölötté rokonszenves gazdaságpolitikai irányt a gyakorlati lehetőség és valóságosság bizony sokszor szűkreszabott határok közé szorítja. — Magáról az eszméről ezuttal csak ennyit.

Cikkíró részletes elgondolását — a címben jelzett szempontból — szó szerint idézem.

Ime az írás: „A nemzet önálló berendezkedésében a termelés korlátozásának még a gondolatát sem szabad megtrünni. A szabad termelés százszor annyi dohányt és szesz dánt a nemzet ölébe, mint a mai ásatag finánpolitikai béklyóiban. ... a termelés egyik legdusabb kincsébányájának, a szesztermelésnek tárnait lakatolják le. Rövidlátással újjak ki a dolgozó nemzet szájából a gondzó pipát...”

Hogy a szabad termelés, ha nem is százszor annyi — mert ahhoz mai burgonyatermésünk körülbelül huszorosának megfelelő keményítőt kellene szeszszé főzni —, de mindenestre lényegesen több szeszt produkálna, mint a mai termelési keret közé szorított szeszipar: — az nyilvánvaló.

Más kérdés azonban, hogy ez kívánatos-e? Apáink már megpróbálták, hogy milyen az, amikor a termelés dönti a szeszt a nemzet ölébe. Kötelességünk e tanulságokból okulást meríteni. Ilyen tanulságok pedig bőségekben állnak rendelkezésünkre.

A fentebb feltett kérdésre tehát a szeszipar történetéből várhatunk feleletet. Tetemrehívjuk a mindent betöltő időt...

1888: Törvényhozásunk belátta, hogy a technika minden vívmányával felszerelt és a szeszárat kartel-szerűen diktáló ipari szeszgyárakkal szemben mezőgazdasági szesziparunk tehetetlen. Tengődik, sorvad. Tudatában voltak törvényhozóink annak is, hogy a mezőgazdasági szeszfeldők, amikor közlekedési vonalaktól távoleső területek tömeges terményeit könnyen szállítható, piacépes árukká alakítják át, ezáltal silány homokbirtokokon belterjes kapásművelést tesznek lehetővé, megkönnyítik a kiterjedtebb állattartást és ezzel a fokozott trágyatermelést, szóval olyan nemzetgazdasági hivatást töltenek be, hogy őket a tönkrejutástól megóvni eminens kötelesség. Törvénybe iktatták a szesztermelés kontingentálását és a 878.000 hl-es kongtingensből a mezőgazdasági szeszgyáraknak 332.000 hl-t juttattak. Egyben kimondták a törvényt, hogy új ipari szeszgyár kontingent nem kaphat. E rendelkezés a szeszgyártást mezőgazdasági iparrá deklarálta.

Mindeme korlátozó intézkedések egyenesen azzal a cézzal hozattak, hogy megakadályozzák azt a bizonyos folyamatot, amely dönti a szeszt a nemzet ölébe — nyakába.

1908: A túltermelés nöttön-nött. A szeszárat csökkentek. Hogy a kormányzat még hatékonyabb befolyást nyerjen a termelés mennyiségi szabályozására: bevezették a kontingens labilítását. A kormány évről-évre a szeszszteszlek figyelembevételével állapította meg a kifözhető kontingens-szesz mennyiségét.

1913: Kontingens nélküli ipari szeszgyárak alakultak. Örült iramban ontották a répaszeszt, még hozzá lényegesen olcsóbb áron. A mezőgazdasági szeszfeldők újabb törvényes védelemre szorultak.

Kimondatott, hogy új ipari szeszgyárak telepengedély nem adható.

1914: Ez sem használt. Most meg a meglévő ipari szeszgyárak fokozták exkontingens-termelésüket olyan tempóban, hogy a kontingens-szesz leszorult a piacról. Junius 16-án benyújtotta a pénzügyminiszter a kereltörvényjavaslatot. Ebből törvény — részletezésre nem szoruló okok folytán — csak 1921-ben lett.

Fentiekben, egészen rapszódikusán, végigvezettük az olvasót harmadfél évtized szeszipari törvényhozásán. Talán sikerült érzékeltetnünk azt a körülményt, hogy szesztermelésünk mai szabályozása nem valami erőszakos közzgazdasági politika szülötte, hanem az idők és helyzetek alakulásának szükségszerű következménye.

A szeszipar szabadátelét követelni véleményünk szerint annyi, mint a magyar mezőgazdasági szeszgyártást lélekharangját megkondítani és ezzel majd 300 virágzó gazdaságot létalapjában megrendíteni.

Ilyen kívánságnak pedig nem szabad a „Köztelek” hasábjain cýfolal nélkül napvilágot látni.

Gondoljuk csak meg, hogy csonka hazánkban mindössze 3000 száz holdon felüli terjedelmű gazdaság van. E szám azonban magában foglalja az összes alföldi 101 és több holdas tanyásgazdát is. Könnyű belátni tehát, hogy e 300 intenzív közép- és nagybirtok mezőgazdasági termelésünknek jelentékeny hányada. Nem csekélység illetéknépen 300 mégiscsak többé-kevésbbé belterjes gazdaságunk intenzívitást adó főtényezőjét kockára tenni, szerintünk: megsemmisíteni. Mert, amint a szesztermelési keret megszűnne, nagyipari szeszgyáraink mezőgazdasági szeszfeldőinket egyenesen lehen gerelnek.

Ezt pedig nem szabad megengednünk. Ajánlom hát, hogy maradjunk csak meg a mai ásatag fináncpolitika béklyóiban.

Még ha megjegyzem, hogy magunknak is van szeszgyárunk, azt hiszem, sikerül elháritanom még a látzatát is annak a feltevésnek, mintha a fentiekben fináncpolitikai védíratot óhajtottam volna a „Köztelek”-be csempészni. (Fischer József.)

NÖVÉNYNEMESÍTÉS ÉS VETŐMAGTERMESZTÉS.

Rovatvezető: Grabner Emil.

Németországi megfigyeléseim az immunitásra irányuló növénynemesítés köréből.

Gazdasági növényeink parazitagombák által előidézett betegségeinek elháritása főleg csak profilaktikus módon, azaz a betegség kítörésének a megakadályozása révén történhetik, mert a már fellépett betegséget gyógyítani, gazdasági növényeink általában szokásos termesztesztési módja mellett, nem lehet.

E profilaktikus védekezés eszközei, mint az általában ismeretes, a következők: 1. egészséges növényről származó, egészséges vetőmag alkalmazása; 2. beteg növények, növényi részek, nemkülönben az egyes paraziták gazdanövényeinek gondos összegyűjtése és irtása, megsemmisítése; 3. a talaj gondos művelése és trágyázása; 4. betegségekkel szemben ellenálló félelégek termesztése; 5. a vetőmag fertőtlenítése.

Fenti védekezési módok közül a növénypatológusok nagyrésze még ma is a vetőmagvak fertőtlenítését tartja legegyszerűsebbnek, amely felfogást támogatni látszik az a körülmény is, hogy a kémiai ipar által újabbban gyártott védekezőszerek közül igen sok a gyakorlatban többé-kevésbbé jól bevált. Ez a nézet azonban nagyon is egyoldalú, mert egyrészt vannak olyan, szintén paraziták által előidézett, növényi betegségek is, amelyek ellen biztos védelmet nem nyújthat a vetőmag dezinficiálása, miután a betegséget nem a vetőmag terjesztí, másrészt ezáltal nem lehet a növényvédelmet biztos alapokra fektetni. A csávázószerek alkalmazása ugyanis nincs még a gyakorlatban általánosan elterjedve, különösen nincsen minden kulturnövényünknl, de meg a jelenleg forgalomba hozott csávázószerek alkalmazása nagy gondosságot igényel, amilyent az általános gazdasági gyakorlatban háiba keresünk. A helytelenül végrehajtott csávázás pedig nagyon megbosszulhatja magát.

A gyakorlati növényvédelmet tehát csak ellenálló növényféleségek kitenyésztésével és azok elterjesztésével lehet biztos alapokra helyezni. Ebben a tekintetben még nagyon sok a teendő.

A növénynemesítők már régebben is sikereket értek el e téren és ilyen volt régebben például a phytophthorának ellenállóbb burgonyafajták létesítése, vagy a kereszteszekkel kitenyésztett direkttermő szőlőfajták filloxera-ellenállóképessége.

A növénynemesítők azonban a fontos feladat megoldásával csak újabbban foglalkoznak céltudatosan. Ennek oka abban van, hogy elsősorban a kevert jel-

legű növényállományok (populációknak) az őket alkotó biotípusokra való elkülönítésén kellett dolgozniok, mert csak a már kitenyésztett szisztematikai egységek (elemi fajok, ágazatok) alkalmasak az összehasonlításra, csak ezeken válik lehetővé a betegségekkel és a kedvezőtlen tenyészteti feltételekkel szemben való viselkedés megfigyelése, ami az immunitás fajták kitenyésztésének az alapját képezi.

A növénynemesítésnek a gyakorlati növényvédelem szolgálatába állítása csak azóta kezd nagyobb lendületet venni, amióta magával az immunitással is behatósabban foglalkoznak és az egyes parazitagombákon nemesek rendszertani (szisztematikai), hanem élettani (biológiai) megfigyeléseket is végeznek. Az utóbb említett élettani vizsgálatok minden kétséget kizáróan beigazolták azt, hogy az egyes parazitagombák maguk is kevert jellegűek (populációk), amelyek számos biotípusra választhatók szét.

Ezen a téren bámulatos eredményt tud felmutatni Északamerika s az ő példáján felbuzdulva Németország is igen nagy figyelmet fordít erre a kérdésre.

Az elmúlt nyáron Németországban lévén tanulmányuton, alkalmam volt az ilyen irányu munkáikodásba betekintést nyerni s így nem lesz talán érdektelen, ha fenti megfigyeléseimet az alábbiakban nagy vonásokban vázolólok.

Az indítóokot a német tudományos intézmények ilyen irányu munkáikodásához Észak-Amerikában, Minnesota államban, St. Paulban, a Stakmann és tanítványai által elért eredmények szolgáitták.

Stakmann-nak és tanítványainak ezirányu vizsgálataiknál az alapfogdotat a következő volt: Az a lény, hogy egy növényféleség ugyanazzal a betegséggel szemben egyik helyen fogékony, más helyen, vagy ugyanazon a helyen, de más időjárási viszonyok között ellenállóknak mutatkozik, csak azval magyarázható, hogy a betegség előidézó parazitagomba is biológiailag eltérően viselkedő típusok (biotípusok) keverékéből áll. Vizsgálódásuk eleinte főleg a buza feketerozdására (Puccinia graminis) és a barnarozsdára (Puccinia triticea) terjedt ki, miután Észak-Amerikában ez a két betegség szokott mérhetetlen károkat okozni. Azonban figyelmüket csakhamar más parazitagombákra és pedig az üszöggombákra, az árpa szalagos betegségére (Helminthosporium), továbbá az anvarozsra is kiterjesztették.

Legelőrehaladottabb fejlődési fokon vannak a rozsdakísérleteik és ezideig sikerült már Stakmann-nak 43 különböző biotípust kiválasztani, amelyek egymástól alaktanilag és élettanilag is élesen különböznek. Tapasztalatai szerint nincs mindig valamennyi típus egyenlő mértékben keveredve egymással és nem is lépnek fel mindegyik vidéken egyforma mértékben, hanem az egyik vidéken ez, a másikon más típus dominnál. A levegőrétegen uszó spórátömeg is évjáratonként nagyon változó összetételű, amennyiben egyik évben ennek a típusnak, a másikon a másikon az életfeltételei vannak biztosítva. Stakmann és tanítványainak lekiismeretes vizsgálatai eredményezték azt, hogy ma már kellő áttekintésük van a különböző vidékeken uralkodó rozsdabiotípusokról. Vizsgálataikkal azonban nemesek a rozsdá biológijára és a rozsdakárookra vonatkozó ismereteket mélyítették ki, hanem kellő betekintést nyertek az egyes buzaféleségek ellenállóképességébe is. Megállapításaik szerint, egyes buzaféleségek csak egy bizonyos kevés számu típussal szemben immunitasak, másokkal szemben nagyon is fogékonyak. Az egyes buzaféleségek viselkedése évről-évre attól függ, hogy melyik rozsdatípus az uralkodó abban az évben, illetve melyikre nézve kedvezőek az életfeltételek.

Azok a kedvező eredmények, amelyeket a rozsdabetegségek vizsgálatával elérték, arra indították Stakmann-t, hogy más gombabetegségekkel is hasonló irányu vizsgálatokat végeztessen, így főként az üszög- betegségekkel. E vizsgálatainál azonban technikai és biológiai akadályok merültek fel. A technikai akadályok abban nyilvánultak, hogy az üszöggel való mesterséges fertőzés nem megy olyan könnyen, mint a rozsdával történő, továbbá, hogy évenként csak egy kísérleti eredmény érhető el, miután a betegség csak a kalászhányáskor mutatkozik, míg a rozsdánál sikerült tenyészházakban az egész éven át uredospórákat nevelni s ezzel a csiranövényeket fertőzni. Ilyen módon tehát rövid pár hét alatt módjukban állott az egyes buzaféleségeknek a különböző rozsdatípusokkal szemben való viselkedését kitanulmányozni. A biológiai akadályok abban mutatkoztak, hogy míg a rozsdáknál egész éven át tudtak uredospórákat nevelni, illetve életben tartani, addig az üszögspórákat csak a legnagyobb nehézség árán tudták pár hónapig csiraképes állapotban tartani. Ez a biotípusok szétválasztását is nagyon megnehezíti. Még leginkább a zab- üszögnél (Ustilago avenae) sikerült különböző típusokat kitenyészteni.

Stakmann fent vázolt eredményeit és az ismertelt vizsgálati módozatait, a német tudósok a helyszínen tanulmányozva, csakhamar hazájukban is berendezkedtek ilyen irányu vizsgálatok végrehajtására. Így tanulmányutam alkalmával módomban volt a hallei egyetem növénytermelési és növénynemesítési intézetén Roemer dr. tanár ezirányu munkásságát megfigyelni s a technikai berendezésekről tájékozódást

szereszen... zeten... Hall... szeres... a fütbe... lékekk... beteg... lath... A... buza... A kike... megjel... szolgá... idegen... dályoz... ban (n... mert a... Mag... szerü... rozsdás... vize r... a foly... spórák... t... és pedi... vagy e... dörzsol... kalmav... előzőle... egy vé... nyabbá... nek a n... levegőre... A hőmő... növényl... azután... tomotte... ségtől... megjele... A fer... és ősz... a nagy... séget... illetve... telen a... Nitra... kelt a... tejéne... nyáron... ház hön... is ér... láttam... segítség... lehütem... falát vi... A fer... nyel a... az emli... hártási... a leveg... Az in... tek ősz... és a ba... sikerül... immunit... leniti e... eddigi... a rozsd... buzafél... még... nak k... buzafél... böző r... nek a... A ro... terjedt... üszögg... ségek i... ziti az... szerü... kell fer... nak, an... leti an... Ezek a... velük s... szerinti... által ve... földi p... A b... l. leve... ficijál... jektoro... kák v... A kis... a követ... s vizsg... emelke... A ha... test ny... munká... eltekint... szerint... Debr...

GAZDASÁGI NÖVÉNYTAN.

Rovatvezető: Dégen Árpád dr.

Romlik a burgonya.

Az elmúlt nyáron a várható országos burgonya-termést a hivatalos jelentés kat. holdanként 40 méter-mázsza körül jelezte. Akkor tényleg gyengék voltak a kilátások, kétségbeesítő a szárazság: különösen a Dunántul és annak is főképen a déli része. Somogy és Baranya szenvedett sokat. Már augusztus elején sűrűs volt látni a növényzet fonnadását. A korai érésű burgonyák akkorra már beérték, sok volt alattuk, de csupa apró gumó, ezekből étkezési nagyságú csak keveset lehetett válogatni. Ezért nem tudnak most kereskedőink az országban rózsaburgonyát vásárolni, egyszerűen nincs. A kései burgonyák sok helyen természetesen már a nyáron az érés kezdő jeleit mutatták, természetesen csak a kényseresét. Ekkor azután megindultak az égcsatornái, a burgonya lombzata ismét fejlődni kezdett, csak hogy akkor már nem tudtak a meglévő gumók tovább növekedni, hanem inkább nőttek ki belőlük és ezeken új gumók képződtek (átnöves), vagy pedig közvetlenül magából a gumóból nőttek ki az újonnan fejlődött gumók (fiasodás). A második kötés bőséges volt, ezek a gumók azonban már beérni nem tudtak, héjuk hámlik.

A fiasodást minden gazda könnyen észreveszi és tudja is, hogy az ilyen burgonya eltarthatósága nem a legjobb, az ugynevezett átnöves azonban már sok gazdának elkerüli a figyelmét, burgonya az egyik is, meg a másik is. A szüret öntötte a burgonyát, szerződéses gazdaságaink nagyrésztben 100 méter-mázsán felül van a kat. holdankénti átlag. A kieszedett gumókat a szokásos módon beprizmázták, a tetejét azonban még nem földelték le, hogy száikkadhasson. A prizmázás után 2-3 hétre észrevehető volt, hogy a burgonya erősen romlik és pedig legtöbbször azt hitték, hogy azért, mert éretlen. Ha azonban tüzetesebben megvizsgáljuk az ilyen burgonyát, azt találjuk, hogy nem azok a gumók rothadnak, amelyeknek a héjuk hámlik, amelyek éretlenek, hanem éppen ellenkezőleg azok, amelyek jól beérték, amelyeknek a héjuk parás és teljesen rá van száradva a gumó husára, vagyis az ugynevezett első kötésű gumók, amelyek még a szárazság előtt fejlődtek. Amelyek a nedvesebb időjárás beálltakor már közel voltak a beéréshez, már nem tudtak tovább fejlődni, hanem inkább fejlesztek, ezeknek a végén pedig új gumók fejlődtek (második kötés). Az első kötésű gumók a másodkötésűekkel szemben mint anyák szerepeltek, táplálták az újszülőtteket, átadták egész keményítőtartalmukat. Ha az első kötésűeket kettévágjuk, sokszor éppen olyan vizesek, akár a nyár folyamán az újburgonyával a földből kikerülő „anyagumó”. Sokszor még ugyan olyan apró repedéseket is találunk bennük, mint a kielt vetőgumóban, bizonyosságul annak, hogy onnan valami elkerült és annak a valaminek a helye üres maradt. Hogy az ilyen burgonyának az ize rossz, az természetes.

Az első ilyen burgonyamintát (Deodara) Somogy vármegyéből közvetlenül a szedés után kaptuk azzal a panasszal, állapítsuk meg, mi okozhatta a burgonya olyan mérvű gyors romlását, hogy míg tavaly 18%-on felüli keményítőtartalmu volt, az idén olyan alacsony a keményítőtartalma, hogy a Reimann-féle mérlegen meg sem tudják állapítani. Első pillanatra magam sem gondoltam a valódi okra, megkeményítőttem a mintát és csodálkozva láttam, hogy a gumók jó része nem merül le a vízben, hanem akár a záptojás, a víz színén uszik. Akkor jöttem csak rá, hogy itt első- és másodkötésű gumók vannak. Az első kötésűek (az érettek) szétmetszve a fentebb leírt képet mutatták. A minta keményítő-tartalma 8,7% volt. Külön válogattam az első és külön a második kötésűeket. Az első keményítő-tartalma mindössze 5,9% volt, a második kötésűeké 14,7%. Az első keményítő-tartalmát felhasználhatták a másodkötésűek, azok viszont nem fejlődhetek ki teljesen, nem értek be s így azoknak meg azért nem akkora a keményítő-tartalma, mint normálisan. Több tételnél 50%-ot is kitett a másodkötésű gumók száma.

A más években jó télálló Deodarára van talán a legtöbb panasz, van azonban Industrie, Wolthmann és Krüger tétel is, amely ugyanerre a sorsra jutott. A Krüger sok helyen olyan, mint a kuglibáb, körtealaku gumójának a vékonyabb része fiasodott, fejet kapott. A fias burgonyáknál egyébként szintén nem az éretlen gumórész kezd romlani, hanem az öreg.

Hogy az éretlen gumók minden baj nélkül eltarthatnak, arra igen jó példánk volt — ha jól emlékszem — 1923-ban, amikor egy eltévedt vagon németországi vetőburgonya június elején futott be hozzánk. Egy részét Gödöllőn, másrészt Nagytétényben ültettük el, ezekből azonban őszre egyetlen gumó sem ért be. Elprizmáztuk, közben meg is ázott, mindannak ellenére gyönyörűen tartott és alig volt benne a tavaszig valami romlás. Csirázni az éretlen burgonya

szerezni, továbbá Berlinben a birodalmi biológiai intézetben Appel dr. berendezéseit megtekinteni.

Halleban az amerikai vizsgálati módszerek rendszeres tanulmányozása 1925-ben kezdődött, amikor a fűthető tenyészház elkészült, amely a szükséges kellemékekkel bőven fel van szerelve. A tenyészház a roszdabetegség tanulmányozására szolgál. Minden a vizsgálathoz szükséges munkát itt végeztetik.

A kísérletezés módszere a következő: A fertőző buzafélésegből 10 magot vetnek egy virágseréphe. A kikelt 10 növénye közül, amint a második levélke megjelenik, nyolcat fertőznek, míg kettő ellenőrzésül szolgál. A fertőzött növényeket gondosan védik az idegen fertőzéstől, amit a levegő megsűrűsével akadályoznak meg. Erre különösen a melegebb hónapokban (májustól októberig) kell nagy gondot fordítani, mert akkor a légkör tele van roszdaspórakkal.

Magát a fertőzést különbözőképpen végzik. Az egyszerű tömeginfiálásnál a szántóföldön összegyűjtött roszdás levelekről a spórákat egy ecsettel desztillált vízbe mossák, amely eljárást addig folytatják, amíg a folyadék olyan tömegben tartalmaz már roszdaspórákat, hogy azok szabad szemmel is meglátszanak benne. Ezzel a folyadékkal fertőzik a kísérleti anyagot és pedig: vagy úgy, hogy egy porlasztóval ráfújják, vagy egy ecsettel rákenik azt a levegőre és újjal szét-dörzsölik annak felületén. Ha a levegő a fertőzés alkalmával esetleg nagyon száraz, akkor a növényeket előzőleg üvegbúra alá helyezik, amikor is a levegőzetben egy vékony vízréteg képződik s ezáltal az fogékonyabbá válik. Infiálás után ismét üvegbúra alá kerülnek a növények, mert a spórák csirázásához páratelt levegőre van szükség és ezt így tudják biztosítani. A hőmérsékletnek 20°C körül kell lennie. A fertőzött növények 2-3 napig az üvegműködésben maradnak, azután a tenyészházban szintén üveg alá helyezik őket, főmóten egymás mellé. Az inkubációs idő a fényerősségtől függ. A barnaroszdnál 6-8 nap múlva már megjelennek a levélzetben a világosabb foltocskák.

A fent leírt módon végzik a kísérleteket a tavaszi és őszi hónapokban. Télen a nagy hidegben és nyáron a nagy forróságban a hőmérsékletet és a fényerősséget szabályozni kell, amely célra különleges fűtő-, illetve hűtőberendezésre van szükség. A fényerősséget télen a tenyészházban két darab 1000 Watos Osrant-Nitra-lámpával emelik, nyáron viszont csökkenteni kell a tulságosan erős fényt, amit a tenyészház üveg-tetejének betakarásával érnek el. Sokkal nehezebb nyáron a hőmérséklet szabályozása, amikor a tenyészház hőmérséklete külső behatásra nem ritkán 35°C-ot is elér. Erre a célra különleges hűtőberendezéseket láttam, amelyekkel — vízpaporlasztás és légáram segítségével — sikerül a hőmérsékletet 14-18°C-ra lehozni. Ebben az időszakban az üvegszekrények falát vízzel hűtik.

A fent vázoltaknál fokozottabb elővigyázatot igényel a roszdabiotipusokkal való kísérletezés, amikor is az említettek kivül az esetleges idegen fertőzés elhárítására igen nagy gondot kell fordítani, amit a levegő megsűrűsésével érnek el.

Az intézetben eddig már sok száz vizsgálatot végeztek őszi és tavaszi buzafélésegekkel és pedig a fekete- és a barnaroszdra vonatkozólag is. Eddig még nem sikerült olyan buzaféléseget találniok, amely teljes immunitást mutatott volna. Ez azonban nem kedvetleníti el a kísérletezőket, annyival kevésbé, mert az eddigi kísérleteket tömegfertőzéssel végezték, tehát a roszda nem volt biotipusaira bontva és csak kultur-buzafélésegekkel kísérleteztek, a primitív féleségeket még nem vizsgálták. Újabbban ebben az irányban folynak kísérletek, amelyeket még az egyes nemesített buzafélésegeknek (tisza származéksoroknak) a különböző roszdabiotipusokkal szemben való viselkedésének a vizsgálatával egészítenek ki.

A roszdán kívül az üszögbetegségekkel is igen kiterjedt mértékben folytatók kísérletek az intézetben. Az üszöggel végzett kísérletezést, illetve az egyes féleségek immunitásának a vizsgálatát nagyon megnehezíti az a körülmény, hogy a fertőzés nem olyan egyszerű, mint a roszdánál, amennyiben itt a virágokat kell fertőzni. Erre a célra külön injektorokat használnak, amelyeknek segítségével könnyen megy a kísérleti anyag fertőzése künn a szabadföldi parcellákon. Ezek az injektorok úgy vannak szerkesztve, hogy velük spórák, valamint folyadék is adagolható tetszőszerinti mennyiségben a kalász egyes virágaiba s ezáltal velük tömegfertőzések végezhetők kint a szabadföldi parcellákon.

A befertőzési kísérleteket kétféleképpen végzik: 1. leveszik a kalászpolyvákát (glumae) és a magot inficiálják; 2. vagy a polyvák közé fecskendezik injektorokkal a fertőző anyagot, amikor az alsó kalászkák virágolni kezdenek.

A kísérleti munka arányairól tájékozást nyújtanak a következő adatok: 1926-ban 11.000 tövet fertőztek s vizsgáltak, míg ez a szám folyó évben már 14.000-re emelkedett.

A hallei egyetemen kívül volt alkalmam betekintést nyerni a birodalmi biológiai intézet hasonló irányú munkálkodásába is, amelynek részletes tárgyalásától eltekintek, mert ott a munka ugyanolyan elvek szerint történik csak talán nagyobb keretek között.

Debrecen.

Hauser János
gazd. akad. r. tanár.

még talán jobban csirázik, mint a teljesen érett. Végeredményben most ott állunk, hogy burgonyánk romlik, szeretnénk tudni rajta, de nincs kinek. Export alig van, idehaza kevés kell. Meg kellene már oldani az értékesítés szervezésének a kérdését, azonban olyan módon, hogy abból végre már a gazdának is jusson valami haszon. Addig pedig, amíg ez még nem történik, a romló burgonyákat még a tél előtt gondosan át kell válogatni, lehetőleg kézi erővel, mert a rosta a rothadt gumókat nagyon elkeni és a még ép gumókat is befertőzi. A kiválogatott használható gumókat eltévegetve jól meg kell száritani és csak azután kerüljenek a téli prizmába. Állítsuk be mindenütt a párolókat, etessünk a lovaktól kezdve lefelé minden állattal burgonyát, mert az még mindig előnyösebb, mintha potom áron elvesztegetjük a termést. Szerenese még, hogy a szeszgyárak pótkeretet kapnak. K. Takács Gyula.

Gyapottermesztés Törökországban.

A „Köztelek” 1926. augusztus 29-i számában röviden megemlékeztem a török birodalom pamuttermesztési problémáiról.

E cikkem megírása előtt átolvastam újból a „Köztelek” és „Kísérletügyi Közlemények” ama számainak, amelyek a magyarországi pamuttermesztési kísérleti eredményekről számolnak be, amelyekre Havass Géza kísérletügyi igazgató a „Kísérletügyi Közlemények” 1926. évi április-júniusi számában a következőkben adta meg a pamutra vonatkozó tapasztalatainak összesítését: „Az 1924/25. évi kísérleti eredmények igazolták évszázados kísérletek eredményeiből levezetett következteléseimet, hogy a magyarországi változó éghajlat alatt a hosszabb, 7-8 hónapos tenyészidőt igénylő melegvívi gyapotnövényt a részére nálunk rendelkezésre álló rövid május-szeptemberi, 5 hónap alatt, évről-évre olyan biztos eredménnyel és jövedelmezőséggel, mint a búzát, kenderet és répát, termesztani nem lehet.”

Havass Géza igazgató kijelentését minden tekintetben aláírom. A Törökbirodalomban a pamutvetés ideje már február 15-én, de mindenesetre március 1-én, a talaj kelő átmelegedésével veszi kezdetét. Törökország pamuttermő vidékein a pamutvetés idejében gőzerővel megy a munka, mert itt fő jövedelmi forrást és nagy bevételeket jelent a pamut. A kisgazda kézzel vet, a nagygazda a legmodernebb amerikai és angol gyártmányú tengerivetőgéphez hasonló pamutvetőgépekkel. Traktor jár 2-3 összetett pamutvetőgép előtt; ki egy, ki két szántásba vet, a kisgazdák közül meg ma is sokan csak a tarlóba és pedig olyképen, hogy a kézzel elvetett pamutvetőmagot a régi faekével a földre 5-10 cm mélyre csak egyszerűen alászántja. Amikor a pamut vetésideje elérkezik, különösen lent, a pamuttermesztés igazi hazájában, a forró Kilikiában, akkor már a föld belseje a napi + 25°C-tól annyira átmelegedett, hogy a téli nagy esőzések szűlte földnedvesség hatására az elvetett mag 4-7 nap alatt kikel és rohamosan fejlődésnek indul.

Egy kat. holdnak megfelelő terület bevetéséhez 25 kg pamutvetőmag szükséges. A vetéselőzet talaj-előkészítése sokféle módon történik. A szántott barázdák megfogcsolása, henger munkája hol megfelelő, hol sok kívánni valót hagy maga után. A pamut a kerti talajelőkészítést nagyon meghálálja. Mint említettem, a vetés után a kelő külső és belső melegség, nedvesség hatására a pamutmag gyorsan, 4-7 nap alatt kikel és így kezdetét veheti annak ápolása, a szükséghez képest háromszori, négyeszeri, sőt ötszöri megkapálása, egyezése, növényi és állatbetegségek elleni megvédése. Ez utóbbi sok gondot, fáradságot, kiadást okoz Kilikia pamuttermesztő népének.

Törökországban kétféle pamutot termesztenek. Az egyik a hazai török fajta, a bennszülött pamut. Ezt ott lent egy hívják „Jerli pambuk”. Ide számítódik az Adana-, Géve-, Nazili-, Aidin-, Snyrna-, Harput-, Tarsus-, Marsina-vidéki gyapot. Ezek mind törökországi, anatóliai, kisázsiai pamutféleségek. Termesztenek azonban Törökországban idegen államokból. Egyiptomból, Amerikából, főleg Texasból, aztán Turkesztánból származó, koránérő, kiváló minőségű pamutféleségeket is. Ezeket „Iáne pambuk” néven ismerik a birodalomban. Az „Iáne” féleségek minőségére, korai érésre, a termés nagyságára nézve a Jerli-féleségek felett állanak. Különböző nemesítési és kísérleti eljárások, intézmények által a török kormányzat sokat áldoz a Jerli-félék fokozatos megjavítására. Az erre vonatkozó intézkedések állandóan folyamatban vannak. Az Adanában működő híres pamuttermesztési kísérleti intézmény nagyszerű eredményeket ért el. Az idegen államokból Törökországba importált pamut virágzása, érése sokkal korább a Jerli-nél. A március első napjaiban vetett texasi pamut már június 15-én teljes virágzásban van. A virágzás a többit kiindulva, a szárhajtáson felfelé haladva, fokozatosan bontakozik ki. Gyönyörű szép virág ez a málvácea-fajta 5-7 sárga vagy fehér szirmlevelével, belül piros koszorúval. Amikor az Iáne-vetőmaggal beültetett táblák már mindenütt teljes virágzásban vannak — ez az idő körülbelül június 20-25-e — a törökországi Jerli-féleségek még mindig nem kezdik el virágzásukat. A virágzásban mutatkozó időbeli eltérés körülbelül két hetet jelent az Iáne-fajták javára.

a Jerli-ek terhére. A természetben is természetesen két heti az érési eltolódás. Junius 20-a körüli időben az Iáne-pamuttáblákon látható pamuttermések már 70—90 cm nagyságúak. Ilyenkor a tövek már erősen bokrosodnak. A virágzás 12—15 nap alatt bevégeződik és megkezdődik a zöld-, vagy pirosszínű pamuttermések képződése.

Március első napjaitól, vagyis a vetés idejétől számítva, a virágzás megindulásáig, a pamuttáblákat a szükséghez képest háromszor, sőt négyszer is megkapálják. A föld kövérsége folytán az ott sűrűn felburjánzó sok gaz kikapálása elengedhetetlen. A második kapálás, sokszor már az első kapálás után is, a pamuttáblák sorokban, egymástól 30 cm sortávolságra való egyezése is befejezést nyert.

Abban az időben, amidőn még csak törökországi, vagyis a hazai Jerli-maggal folyt a pamuttermesztés, ismeretlenek voltak a pamut állati és növényi betegségei. Idegen, főleg egyiptomi és amerikai vetőmagvak importjával hozták be a különböző növényi és főleg állati pamutbetegségeket. Ezek közül a legkártékonyabb a „Pinkbollworm”. E bogár lepkéje igen jelentős károkat okoz a pamut virágzása idején, ami a vetési idő eltolódása szerint, a vetés után következő 45. napig terjedő időben következik be. Esti órákban ugyanis, úgy 5—6 órakor, a nagy meleg megszűntével, megjelennek a szőlőmolyhoz hasonló Pinkbollworm-lepkék, a török pamuttermesztő gazdák nagy rémületére, kárára, veszedelmére. Ilyenkor azonnal megkezdődik úgy, ahogy, a szükséges védekezés.

Vetés szerint, augusztus 1—15-ig az Iáne, augusztus 15—30-ig a többi pamuttáblák teljes elvirágzása befejezést nyer és megkezdődik a három-, négy-, öt-, hat- és lilapirosszínű pamuttermések képződése. Augusztus 15-én itt-ott már felpattannak a tokok, megjelenik a hófehér vatta és megkezdődik a pamuttermészet, a március elejével, főleg a pamutkísérleti telepeken vetett Iáne-pamuttáblákon. Az elvirágzástól a zöld-, vagy lilapirosszínű pamuttermések teljes, papírhéjú dióformájú és nagyságú pamuttermék megéréséig, barnává válásáig, annak felpattanásáig, a gyönyörű, hófehér, teljesen száraz pamut megjelenéséig Kilikiában 2—3 hét elegendő. Ekkor, augusztusban, már igen melegen süt a nap. 40—45 C° a hőség, ami az érést erősen siettet. *Ebben a nagy melegben rejlik a pamut biztos termesztésének a titka.* Ez pedig Magyarországon nincs meg. Augusztus közepén, mondjuk egész szeptember hó 15-ig, hol van nálunk olyan nagy, állandó és száraz meleg, hogy a tokok felpattanjanak, megérjenek. A pamuttermesztés lehetősége nem a homok-, vályog-, vagy agyagtalaj minőségétől, nem a csapadéktól, nem a tábláknak hegyen, völgyön, vagy hegyoldalban való fekvésétől függ, hanem egyedül attól a rettentő nagy kalóriától, a melegtől, amit a pamut a vetés idejétől a megéréséig, 7 hónapon keresztül, mondjuk 5200 kalória formájában megkövetel. Sehol. A Törökbirodalomnak Kilikia tartományában + 25 C° az évi átlagos napi meleg. Eppen elegendő kibírni. Juniusban, júliusban, augusztusban azok a rettentő meleg, száraz, szuro napok, azok érelik meg a pamutot, amikor a napi hőmérséklet ilyenkor 40—45 fokra is felemelkedik. Embernek, jószágoknak egyaránt van ilyenkor mit izzadni, szenvedni. De ez kell a gyapotnak.

A Törökországban termesztett pamut, amint jeleztem, kétféle. Iáne a külföldi, Jerli a hazai. Az Iáne tulajdonsága, hogy teljes érés után a tiszta hófehér pamut szabad kézzel a tokból egész könnyen, teljes egészében az utolsó szálig kiszedhető. Szinte önmagától gurul ki a tokból. Kézzel tisztán azonnal zsákokba, kosarakba szedhető és gyűjthető. Érdekes jelenség látni, amint a rettentő nagy melegben aszszonyok, férfiak egyaránt szedik a hófehér vattát, a pamutültetvényekben ott legelésznek, eszik a pamut zöld levelét a kis szamarak, amelyeknek jobb- és baloldalán ott lóg a törökországi nádból készült magas pamutkosár, ami a pamut összegyűjtését és tovaszállítását van hivatva betölteni. Az Iáne pamutterméseknél a pamut tokja tehát rajtamarad a pamuttermékeken, a szárazon, a hajtásokon. Ezzel szemben a Jerli, a hazai török pamutnál csak kicsit pattan fel a tok a hófehér pamut megérése idején. Azonban ez már a pamut teljes megérésének, szedésének idejét jelzi. A Jerli-pamut a tokból ki nem szedhető. A három-, négy-, öt-, hat- és lilapirosszínű pamuttermésekkel szemben el nem távolítható. Le kell szedni, le kell törni magukat a pamuttermékeket a tövekről. A vatta azután vagy a kisgazda otthonában kezdetleges eszközökkel, vagy gyárakban tökéletes gépekkel feldolgoztatik, mikor is a tok, a pamut, a mag egymástól teljesen különválasztódik.

Tapasztalás szerint a termés Törökországban, eltérőleg az eddig felmutatott magyarországi terméseredményektől, katasztrális hoidankint 75 kilogramm tiszta gyapotmennyiségnek felel meg. Hol vannak ettől a magyarországi terméseredmények? Ezenkívül az Iáne, vagyis a külföldi pamuttermések még bővebben termők, 15 hold Iáne termése felér 100 hold Jerli termésével. Ez azzal magyarázható, hogy amíg egy Jerli-pamuttermés csak 15—20—30 pamuttermék olvasható meg, addig egy Iáne-tővön 60—90, sőt 120 pamuttermék is terem. Továbbá az Iáne-pamuttermékek jóval nagyobbak és több bennük a

pamut és az értékesebb és finomabb minőségű is, ami az értékesítésben kifejezésre is jut. A kilikiai pamuttermék hossza 18 mm. Ezzel szemben a külföldi pamuttermések szélessége 25 mm az egyiptomiaknál és 30 mm az amerikai fajtaéknál. A jobb talajművelés, a többszöri, főleg nyáron és késő ősszel történő mély gőzekezés, a vetőmagvak kiválasztása, a sokszori kapálás, az egyezés elég korai keresztülvitele, a növényi és állati betegségek elleni védekezés, az öntözés, az istálló- és műtrágyázás, a helyes időben való vetés, a megfelelő sor- és növénytávolság mindmennyi fontos körülmény a pamuttermesztésnél. A termés nagyságában és annak minőségében mindez érvényre is jut, ellenkező esetben eredménytelenségre vezet. Ezt igazolták azok a nagyszabású kísérletek, amelyeket az adanai kormányzóságban neves pamuttermesztési kísérletügyi intézmény mellett elterülő kísérleti telepen 1925-ben végeztek.

A pamut leszüretelése után a tiszta pamut előállítását, a toktól, a magtól való megtisztítást követik, ami ma már főleg gyárakban történik.

Különösen Kilikiában, Adanában erős fejlődésnek indult a pamutfeldolgozó ipar. Itt a pamutot a legelőkétesebb amerikai, angol gépekkel a toktól, a magvaktól megtisztítják, osztályozzák, 200 kg-os bálókba préselik és így hozzák forgalomba. Exportálják Olasz-, Spanyolországba, Ausztriába.

Érdekes a pamutbetegségek elleni küzdelem felmérése. A védekezés sok gondot, kiadást jelent Törökországban. Mint jeleztem, főleg a Pinkbollworm állati kártevő elleni küzdelem sok apparátust vesz igénybe. A Texasból odaszállított pamutvetőmagban meghúzódó kukac kártételei mérhetetlenek. Volt idő, amikor a termés 75%-a teljesen tönkrement. A szőlőmolyhoz hasonló lepkék milliárdjai a virágzásban pusztították el Törökország pamuttermését. Nagyarányú, drága kísérletek folynak állandóan, német mérnökök vezetése alatt. A pamutvetőmagnak cianidgázzal, meleg levegőgőzzel való preparálása, a kukacnak a magban való elpusztítása sok bajt okoz odalenn. A kormányzat azonban nagy súlyt vet arra, hogy Törökország egy-egy évi pamutvetőmag-szükséglete a vetésidő megkezdése előtt már egy-két hónappal átelánoztassék, forró meleg levegővel kezeltesék. A Pinkbollworm nagyarányú elterjedése a látottak, a szerzett tapasztalatok után annak tulajdonítható, hogy a felesleges, a vetésből visszamaradó pamutmagvakat nem kezelik, ugyanis annak olajja való kipréselése, takarmánypogácsának való feldolgozása ma még nem általános a nagy birodalomban. A sok száz és száz vagonra tehető pamutvetőmag-kezelés elkövetődik és fészkevé válik a Pinkbollworm elterjedésének. Nagy pamutfeldolgozó gyárak közelében is gyakran látható egész nagy garmadában felhalmozott pamutmag. Itt van a betegség fészke és ez a fertőzést könnyen elő is segíti.

A pamuttermés nagyságára befolyással van az egy tövön előforduló tokok mennyisége, a tokok nagysága és így az abban elérhető tiszta pamut sulya maga a termés. Erre vonatkozólag méréseket eszközöltem, amelyek fajtankint igen különböző eredményeket mutattak.

Az esőztetés, így a mesterséges öntözés befolyását és a várható többtermést igazolja az a megfigyelés, hogy öntözetlen területen egy tövön 11 darab, öntözött területen pedig 26 darab tokot számoltunk meg. Ezt az utóbbi adatot érdekesség szempontjából a következőkben világítom meg: Törökországban a legtöbb öntözik a pamutot mesterségesen, míg Egyiptomban és az amerikai államokban ezt kiterjedten kultiválják.

Ami a pamut jövedelmezőségét illeti, átlagban 1 kat. hold tiszta pamut jövedelme körülbelül 240 pengő. Ezt az összeget itthon állandóan és biztosan elérni teljes lehetetlenség. Ha még azt is számítjuk, hogy a pamut-magból takarmánypogácsa készíthető, hogy a magból 15—30% pamutolaj préselhető, hogy a zöldlevélű pamuttáblák szüret után tehennel, birkákkal, szamarakkal legeltethetők, hogy a pamut kiváló előveteménye a búzának, ugy a pamutot felbecsülhetetlen gazdag ipari növénynek kell minősítenünk *Törökországban* és a pamut megérdemli a „Cotton King” nevet.

Az elmondottakat a hazai viszonyokra alkalmazva, bátran mondhatjuk, hogy Magyarországon ezidő szerint a pamuttermesztés lehetőségéről nem beszélhetünk komolyan, mert nincs meg a pamut termesztésének legfőbb követelménye: az igen nagy meleg. Nem beszélhetünk róla azért sem, mert nálunk a pamut vetéséje csak május hónapban kezdődhet. A szeszélyes időjárás, a fagyosszettek beállta, az „Orbán” mindig veszélyeztetheti a kikelt palántákat. Májustól október végéig a pamut nem tud beérni. Szeptemberben, októberben már a nálunk beállni szokott hűvös időjárás következtében a pamuttermék nem tudnak felpattanni. A pamutpalántákat megláthatóan, üveg alatt nevelni és csak a kedvező időjárás alkalmával kiültetni azokat a táblákra, a fel nem pattant tokokat a padláson felpattogtatni, mind nevetéses eljárások a pamuttermesztés terén.

Cikkemet azzal fejezem be, kísérletezzünk! *Havass Géza* igazgató szerezen be évenként külföldről, így Törökországból is az adanai pamuttermesztési inté-

zettől 1—2 kg pamutterméket, igen korán érőt, bőtermőt és jó minőséget adót, amely nem tulmagasra nő, inkább alacsony, de erősen bokrosodó és szétágazó töveket fejleszt. A nevezett intézet teljesen ingyen adja ezt és készséggel áll tanácsal, utbaigazítással rendelkezésre. *Zsivánovits Béla.*

Uj rendeletek.

A biztosítási szaktanács átszervezése.

Annak az akciónak, amelyet az OMGE közgazdasági szaktanácsa Hadik János gróf vezetésével a biztosítási novella tárgyalása alkalmával a biztosítottak érdekeinek fokozottabb védelmére indított, egyik fontos eredménye a hivatalos lapban folyó hó 25-én megjelent 10.080. M. E. számú kormányrendelet, amely szerényen csak a „biztosítási szaktanács taglétszámának felemeléséről” szól, valójában azonban ennek az eddig keveset szerepelt, de annál fontosabb hivatású szaktanácsnak a teljes átszervezését jelenti az országos gazdasági érdekképviseleti szempontok bevonásával, úgy, amint azt az OMGE kérte és javasolta.

A rendelet értelmében a biztosító magánvállalatok állami felügyelő hatósága mellé szervezett biztosítási szaktanácsban a biztosítottak ezentúl az eddigi 5 hely helyett 12 helyet kapnak, még pedig oly módon, hogy a pénzügyminiszter a biztosítottak köréből tizenkét tagot nevez ki és pedig háromtagú a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara, az Országos Mezőgazdasági Kamara, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület és a Magyar Gyáriparosok Országos Szövetségének kijelölése alapján.

Mivel pedig a biztosítottak 1929. évi december 31-ig terjedő hatállyal a biztosítási szaktanácsban már képviselve vannak öt taggal átmenetileg az említett időre szóló megbízatással a pénzügyminiszter hét tagot nevez ki, és pedig egy tagot az Orsz. Mezőgazdasági Kamara, két-két tagot pedig a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara, az OMGE és a GyOSZ kijelölése alapján. A biztosítási szaktanács újjászervezése értesülésünk szerint még folyó évi december havában megtörténik a pénzügyminiszternek Genfből való visszatérése után.

A gazdaközönség köréből.

A nemzetközi Agrárbank.

A nemzetközi mezőgazdasági intézet Rómában nemrég tanácskozást tartott és ezen egy nemzetközi agrárbank föllállítását javasolta. E határozat alapján a szóbanlévő intézet megkereste Európa valamennyi bankját és bankkegyesületét és azokat csatlakozásra hívta fel. Így a budapesti pénzintézetek is foglalkoztak e problémával, de csak a megbeszélésig vitték a dolgot, mert elvben elutasító magatartást tanúsítottak a tervvel szemben. Magyar vonatkozásban arra mutatnak rá, hogy Magyarországon 750—800 pénzintézet működik és a bankokban kezelt tőkék nagyrésze amugy is a mezőgazdaságban talál elhelyezést. Magyarországon a hitelszervezet különben is annyira tökéletes, hogy új agrárintézet föllállítása teljesen fölösleges.

Rómában az egész világ mezőgazdasági viszonyait ismerik, ha tehát ott egy nemzetközi agrárbank létesítésének szükségét belátják, bizonyára érzik azt a nemzetközi betegséget, amelyet gyógyítani akarnak és amelyet úgy hívnak, hogy merkantilizmus. Nem gondolnám, hogy éppen csak Magyarországon ne volna szükség erre az orvoslásra, ahol 800 pénzintézet dolgozik és tökéletesen lebonyolítják a hitelszervezetet — maguknak!

Elsőrangú, rövidlejáratú váltók 15%-ra leszámítottatnak az egész országban, mert kartelben vannak a nagybankok. Ezt úgy kell érteni, hogy 3—4 intézet keres azon, ha Fekete Péternek mint elfogadónak, Hajdu Borbálának mint kibocsátónak és Kerekes Ferencnek mint forgatónak ezer pengőre van szüksége az új termésig.

Mindmennyi hajdusámsóni lakos, házuk, földjük van, de a telekkönyvet nem akarják „bemocsokolni”, hát 15%-ra kisegítik őket a bajból. Váltóra.

De maga az állam az adóhátralék után Magyarországon 12%-ot számít fel a földbirtokosnak, ha a félnek halasztást adott, bírsággal nem zaklatja, végrehajtást nem vezet ellene, de egy-egy hónapra egy-egy percentet számít. Állítólag 8% volna a törvényes kamat.

Ezt mind Rómában talán nem tudják, de sejtik. Mindenesetre bizonyos foku cinizmus kell hozzá, azt mondani, hogy itt nincs szükség agrárintézetre, mert nálunk a hitelszervezet tökéletes. Lehetetlen, hogy mi gazdák egyszerűen napi-rendre térjünk a római nemzetközi mezőgazdasági intézet által megindított akción.

Mégis csak érdemes volna foglalkozni a kérdéssel, hiszen az olcsó hitel első feltétele a mezőgazdasági fejlődésnek. A fővárosban működő intézetek a Budapestben lakó és a Dob-utcában kereskedést folytató textílesnek a visszeszámitolást 3—4%-kal olcsóbban számítják, mint a mezőgazdasággal foglalkozó földbirtokosnak a vidéken. Pedig a statisztika, a csődök és kénszerégyezések névlajstroma tanúságátétele annak, hogy a mezőgazdaság nem bukik meg és nem utazik kvótaengedményekre. Állítólag a kereskedők és iparosok közt inkább akad egy-kettő ilyen is, de azért olcsóbb hitelt élvez a kereskedő és iparos, mint a gazda.

Az OMGE nemzetközi mezőgazdasági intézetében nem is éppen azért, mert élvezi a külföldi eljárati jelölés, azonban teljes a legértékesebb az élő és boldog beszerzésben azért kell egy hozamot bizony a földművelésé jussanak, ne megbenntják és

Állás az 1927.

E címen Szőcsy jelent meg a 9. számában, a marhaárát több timenteti fel és a tetővé a beálló

A gazdaközönség tartó, értékes kezökben ismer

A vágómarha is emelkedő irán gazdasági élet volt. Az 1897. adatok szerint jelentősebb szer az 1907—1911. elősúlykilogram mint 30%-kal elősúlykilogram árait. A marha előtt 1912-ben

őkor ára elősúly 1913-ban vissza ben 1914. év 85 fillérrel

A háború kit az áremelkedés, kenes csak 1914. tarka ökor ára év tavaszán ped arányban indul év tavaszán és jegyzik a legu tarka ökor kilog

A marhaárak itéléséhez a sz buza, valamint áralakulása. A tása szerint a

Év

1913.
1914.
1916.
1918.

A vágómarha nem kötötték a maximálisok léttetőleg tükr 1913—1918-ig drágulást meg mint 50%-os

Az összeomlás éreztet ket a buza számalhoz visz mint a háború szabadított bu mulja felül az 1924-ben az el a világgpiaci viszonyszámok romlás idején paritás alatt 44—71 arany 1926. években dig nem érik lényegesen fo tehát csakis bekeparitást; el az 1913. év ára megközel 11%-kal ismét hogy az 1924. árak indexsz felett mozgott nak kell mon

A szuróma árvoalának egyezik a sze

bőtermőt
sra növd,
szétágazó
n ingyen
gazdáltsással
ts Béla.

lasági szak-
ási novella
okozottabb
alos lapban
ormányren-
násis taglét-
ennek az
tásán szak-
s gazdasági
mint azt az

atok állami
ktanácsban
helyet kap-
ster a biz-
g hármat-
az Országos
Gazdasági
övetségének

ig terjedő
ve vannak
oztatással a
y tagot az
g a Buda-
s a GyOSz
szervezése
ában meg-
terése után.

L.

ban nem-
emzetközi
zat alap-
pa vala-
csatlako-
ézetek is
egbeszé-
ó maga-
ar vonat-
országán
an kezelt
ban talál
et külön-
tézett föl-

gi viszo-
grárbank
érzik azt
akarnak
us. Nem
gazon ne
nzintézet
iszerveze-

számítol-
a vannak
4 intézet
gadóknak,
Kerekes
an szük-

uk, föld-
bemoc-
Váltóra.
Magyar-
snak, ha
zaklatja,
hónapra
na a tör-

le sejtik.
l hozzá,
ntézfetre,

en napi-
gazdasági
érdéssel,
gazdasági
a Buda-
folytató
csóbban
zó föld-
a csődök
ságtétele
g és nem
reskedők
ilyen is,
s iparos,

Az OMGE vezetősége felvilágosíthatná a római nemzetközi mezőgazdasági intézetet arról, hogy jobb időben nem is jöhetett ez a terv, mint most. Eppen azért, mert csakis a földbirtokos-tulajdonosok és a külföldi tőke olcsóbb kamattételeit a hosszulejárata jelzálogkölcson formájában, a bérlőosztály azonban teljesen hitel nélkül tengődik úgy, hogy a legértékesebb mozgó tőke a gazdasági felszerelésben, az élő és holt leltári értékekben, a gép- és műtrágya-beszerzésben nullaszámba megy a bonítás bírálatban; azért kell egy nemzetközi agrárbank, amely a leendő hozamot bizonyos arányban eszkömpálhassa, hogy a földműveléssel foglalkozó egyének is olcsó pénzhez jussanak, ne pedig uzsorások kezébe kerüljenek, akik megbénítják és tönkreteszik a megszorultakat.

Weisz Géspár.

Állatárak Budapesten az 1912—1926. években.

E címen Szőnyi Gyula dr. tollából érdekes közlemény jelent meg a *Magyar Statisztikai Szemle* folyó évi 9. számában, amely az utolsó 15 év vágó- és szurómarhaárát táblázatokba foglalva, havi átlagárakban tünteti fel és tanulságos grafikonokkal teszi szemléltetővé a beállott változásokat.

A gazdaközönség érdeklődésére jogosan számotlalt, értékes közleményt rövid kivonatban a következőkben ismertetjük:

A vágómarha ára már a háborút megelőző években is emelkedő irányt mutatott és a husdrágulás kérdése gazdasági életünknek már akkor is fontos problémája volt. Az 1897. évi visszamenőleg rendelkezésre álló adatok szerint a fogyasztás szempontjából a legjelentősebb szerepet játszó magyar és tarka ökörnek az 1907—1911. években kialakult átlagos árai — élősúlykilogrammonként 81, illetve 87 fillér — több mint 30%-kal haladták meg az 1897—1901. évek élősúlykilogrammonként 62, illetve 63 filléres átlagárát. A marhaáraknak ez az emelkedése a háború előtt 1912-ben érte el a tetőpontját, amikor a tarka ökör ára élősúlykilogrammonként 102 korona volt; 1913-ban visszaesés mutatkozik, aminek következtében 1914. év tavaszán havi átlagárban a tarka ökröt 85 fillérrel is jegyezték.

A háború kitörésével egyidejűleg megindul ugyan az áremelkedés, de az első nagyobbarányú felszökkenés csak 1915 tavaszán következett be, amikor a tarka ökör ára már a 2-57 koronát is elérte, 1916. év tavaszán pedig az 5 koronát is meghaladta. Nagyarányban indul meg az állatárak emelkedése az 1918. év tavaszán és ennek az évről október havában jegyzik a legmagasabb háborus árakat, amikor a tarka ökör kilogrammonként 1169 koronás árat ért el.

A marhaárak háborus alakulásának kellő megítéléséhez a szerző szerint jó támpontot nyújt a buza, valamint az aranykorona ugyanez időbeni alakulása. Az indexszámok Szőnyi dr. összeállítása szerint a következő képet adják:

Év	Az ökör	A buza	A korona- romlás
	indexszámai (1913=100)		
1913.	100	100	100
1914.	95	139	107
1916.	473	174	168
1918.	928	289	242

A vágómarha árának kialakulását a háború alatt nem kötötték meg olyan merev rendszabályok, mint a maximálások rendszere a gabonaárak és így szemléltetőleg tükrözik vissza a háború áremelő hatását. 1913—1918-ig az árak mintegy hatszoros általános drágulást mutattak, amit a marha ára még több mint 50%-os arányban felül is haladt.

Az összeállítás után az általános zavar és a valutaromlás érezteti hatását a marhaáraknál is, amelyeket a buza árához és a koronaromlás indexszámaival viszonyítva, lényegesen más képet nyerünk, mint a háborus áraknál, mivel a maximálás alól fel szabadított buzaár 1922-ben már kétszeres arányban emelkedett felül az ökör viszonylagos árát. 1923-ban és 1924-ben az ellentétek kiegyenlítődték és ettől kezdve a világpiacon áramlatok tükrözik vissza a viszonyszámok. Az 1920—1923. években a koronaromlás idején az árak általában mélyen az aranykorona alatt vannak, a magyar ökör évi átlagos ára 47—71 aranyfillér között mozog. Az 1925. és az 1926. években a 95 és 85 filléres ökörárak még mindig nem érik el az aranykoronát, míg a buza ára kétszeresen felette áll ennek. Az aranykoronaárak tehát csak a háborus évek alatt haladták meg a békeparitást; az 1921—1922-es árak felét sem érték el az 1913. évi áraknak, 1924-ben az ökör 97 filléres árát közelíti ugyan a békeparitást, de 1926-ban 10%-kal ismét alatta marad. Ha tekintetbe vesszük, hogy az 1924—1926. években a nagykereskedelmi árak indexszámai és a gabonaárak is a békeparitást felelt moztok, a marhaárak viszonylag alacsonyok kell mondanunk.

A szurómarhák csoportjába tartozó borjú és ürü árának irányára nagyban és egészben meg egyezik a szarvasmarha árának irányával, de 1924-től

kezdődőleg a borjú és az ürü is erősebb mértékben drágult, mint a szarvasmarha, hogy az 1924—1926. években elért átlagárát meghaladják a békeparitást.

Szőnyi Gyula dr. a sertésárak alakulásáról a legközelebbi alkalommal fog beszámolni, amiről majd szintén ismertetést közlünk. Bp.

AZ OMGE KÖZLEMÉNYEL.

A „Köztelek” jutalomdíjakat tűz ki gyakorlati szakközleményekre.

A „Köztelek” szerkesztősége serkenteni kívánja gyakorlati gazdáinkat arra, hogy megfigyeléseik és tapasztalataik eredményét közreadják, jutalmat tűz ki az 1927. év folyamán beérkező legtanulságosabb gyakorlati szakközleményekre.

A három legjobb gyakorlati cikk szerzőjét emlékművel és emléktárgyakkal kívánja megjutalmazni.

Részvétel a pályázatban minden gyakorlati gazdatól eredő gazdasági szakteik, amely ezévi december hó 15-éig a szerkesztőséghez érkezik.

Azok a szerzők, akik eddig a határidőig új közleményt küldenek be, az 1927. év folyamán a „Köztelek”-ben már megjelent cikkeikkel is részt vesznek a pályázatban.

A cikkeket a szerkesztőség bírálja el, az illetékes rovatvezetőkkel együttesen.

Az emlékműveket és emléktárgyakat az OMGE 1928. évi január havi választmányi ülésén, a jutalomra jelölt cikkeik érdemeinek méltatásával, az OMGE elnöke fogja kiosztani.

Reméljük, ez az erkölcsi elismerés buzdítóan fog hatni arra, hogy a gazdaközönség gyakorlati tapasztalatait a „Köztelek” hasábjain keresztül közzétesse, ezzel is szolgálja a mezőgazdasági haladás érdekeit.

Budapest, 1927. okt. 20-án.

A „Köztelek” szerkesztősége.

VEGYESEK.

Pulykakartel.

Szent karácsony ünnepén siet mindenki szereteteinek ajándékokkal kedveskedni. Még pontosan még hét választ el bennünket a felebaráti szeretet e szimbolikus, szép és bensőséges ünnepétől s a magyar gazdák máris megkapták a maguk ajándékát egy újabb kartel formájában.

Gyakran hangzik újabban hivatkozás arra az örvéndetes tényre, hogy kiviteli mérlegünk érték-skálájában különböző baromfitermékeink több év átlagában immár a harmadik helyet foglalják el, így például 1925-ben is 59 millió aranykorona értéket képviseltek exportált baromfitermékeink.

Hyenkor azonban talán senkinek sem ölik eszébe, vajjon mekkora hányad esik ebből a jelentős összegből a termelők javára. Pedig ezen fordul meg e termelési ág jövedelmezőségének kérdése, mert ma már nagy gazdaságokban sem tekinthető a baromfitermesztés mellékes haszonvételei agnak, okszerűen, jövedelmezően ez is csak megfelelő költséggel járó gondozás és etetés mellett folytatható. A kisgazdaságokra még fokozottabb mértékben áll ez a megállapítás.

Az értékesítés kérdése azonban e téren teljesen elhanyagolt és a vidéken járó baromfikereskedők és bevásárlók tetszésük szerinti poton áron vásárolják össze a sok veszéllyel felnevelt baromfit. Tavasszal a fiatal csirkéket és fiatal ludakat veszik és ismétlődik a vásár újabban rendszeresen ezidőtájt, amikor különösen a Duna-Tiszaközét lepik el a bevásárlók és egyformán alacsony árakat kínálva, összeszedik a gazdaságokban és falvakban a karácsonyra nevelt pulykát.

A magyar pulyka különösen keresett karácsonyi csemegéje a londoni piacnak, hiszen el sem képzelhető az angol karácsony az obligát pulykapecsénye nélkül. E szokás újabban már Európaszerte terjed és a karácsony előtti héten a budapesti piacon is szinte korlátlan mennyiségű pulyka értékesíthető. Ezidőtájt a sovány, 3—4 kilogramm súlyú pulyka ára 9—10, 12 pengőre, sőt olykor még ennél is magasabbra emelkedik, szemben a jelenlegi 6—8 pengős árral. Ez kilonként 3—4 pengőnek felel meg ugyanakkor, amikor a termelők kénytelenek az egységesen felépülő kereskedőknek kilonként 96—112 filléres áron a legelsőrendű hízott anyagot elveszítgetni. A minimális szállítási költségek és kockázat és az itt számba sem jöhető rezi mellett ez több, mint 100%-os hasznot jelent pár hét alatt a baromfikereskedőknek. Ugyanez megismétlődik azonban a ludnál, tojásnál, tollnál és egyéb baromfitermékeknél,

amelyeknek esetleg némi előkészítése mellett néhány baromfi- és vadkereskedelmi vállalatunk horribilis hasznot vág zsebre, évenként többször is kamatoztatva, de a fentiek szerint inkább megsokszorozva forgótőkét.

Jogos és érthető tehát a magyar gazdák keserve, amikor nemcsak szükségleteik beszerzésénél, hanem gazdasági termékeik bármelyikének értékesítésénél is kénytelenek leróni a karteladót. Méltán csatlakozik a megfelelő áruértékesítést rontó ez az újabb kartel a cukor- és a többi kartelek mellé. E téren hasztalanul várjuk kormánytényezőink sürgősen szükséges beavatkozását, amely azonban nem késelt az elmúlt nyáron piaci razzákkal sanyargatni a közvetlenül eladni szándékozó termelőket.

Szomorú magunkrahagyatottságunkban keserű humorral és a helyzetnek megfelelő bizonyos csekély változtatással a költő szavai idézve, kérdezhetjük: „Hányadik már ez a kartel...”

Cimadományozás. A kormányzó a magyar kir. földművelésügyi miniszter előterjesztésére *Sárközy* Imre okleveles mérnöknek, a Kaposvázi Társulat igazgató-főmérnökének, a hazai mezőgazdaság fejlesztése körül szerzett érdemei elismerésül a magyar kir. gazdasági főtanácsosi címet adományozta.

Mesterovits Iván megbízatása. A földművelésügyi miniszter *Mesterovits* Iván m. kir. gazd.főfelügyelőt, a Győr-vármegyei gazdasági felügyelőség vezetőjét, a szarvasmarhatenyésztés fejlesztésének, a tejtermelés fokozásának és az értékesítés előmozdításának egyetemes külső irányítása céljából az országos tejlétszervezetek, egyesületek, szövetségek és tejszövetkezetek, valamint az azokhoz beosztott állami tisztviselők ellenőrzésével és működésüknek irányításával megbízta. Megbízta továbbá őt, hogy ilyen alakulatok létesítése érdekében szükséges szervezési munkálatokat és általában a szarvasmarhatenyésztés fejlesztését, valamint a tejtermelés és az értékesítés előmozdítását célzó egyéb teendőket kezdeményezzen és azokat vezesse; végül, hogy a már megalakult, valamint a jövőben megalakuló szarvasmarhatenyésztő egyesületek választmányában a minisztert mindenkor képviselje. Ez a megbízatás, amely jelentősen kitágítja *Mesterovits* Ivánnak eddig csak a Dunántúlra szorított részleges hatáskörét, igen fontos és szép feladatot ró állattenyésztésünknek erre a régi, kipróbált munkására. Biztosan reméljük, hogy a rá váró fokozott munkának még az eddigi ügybuzgóságát is meghaladó lelkesedéssel fog eleget tenni és különleges megbízatása kedvezően fogja előmozdítani szarvasmarhatenyésztésünk szépen megindult minőségi fejlődését.

A külkereskedelmi forgalom a mezőgazdaság szempontjából. A Magyar Közgazdasági Társaság október hó 22-én folytatta a külkereskedelmi mérleg passzívítását előidéző okok feltárása céljából megkezdett tanácskozást. A legutóbbi tanácskozáson *Koós* Mihály dr. ny. h. államtitkár, az Országos Mezőgazdasági Kamara igazgatója a mezőgazdaság szempontjából elemelte a külkereskedelmi forgalmat. Az előadás gondolatmenete a következő volt: A magyar külkereskedelmi mérleg kiviteli oldalán a mezőgazdaság által előállított árúknak van a legnagyobb jelentőségük. Ha például ennek az esztendőnek kilenc hónapos külforgalmát nézzük, kiderül, hogy a kivitelre kerülő árúkat összefogó huszonöt csoportból 16 csoport kizáróan az agrártermelés cikkeit tartalmazza. Ezeknek a cikkeknak az értéke alkotja az összkivitel túlnyomó részét is. A mezőgazdaság tehát a külkereskedelmi forgalom kiviteli oldalán is érdekelt. Ebből a szempontból vizsgálva a mérleget, ha az emelkedő deficit oka elsősorban a behozatal nagy megduzzadása is, mégis aggodalmat keltőbb az a körülmény, hogy kivitelünk fejlődése megakadt. Ha vizsgáljuk, mi idézte elő a kivitel tespedését, két fő okot találunk. Az egyik adott kereskedelempolitikai helyzetünk, a másik pedig az egyre súlyosabb világpiacon helyzet. De mindezen felül igen alapos vizsgálódás alá vonandó az is, vajjon a mezőgazdasági termelés önköltsége és a termelt cikkek árai között mutatkozó közismerent erős eltérés nem idézett-e elő olyan súlyos helyzetet, ami a mezőgazdaság fejlődését megnehezíti és a rentabilis termelés feltételeit megbontja. Figyelemreméltó állatállományunknak az utolsó két esztendőben bekövetkezett apadása is. Ma még korántsem lehet mondani, hogy ez érezteti hatását a kivitelben, vagy hogy ez egyenesen oka lenne a kivitel elakadásának. Egy azonban bizonyos és ez az, hogy az agrártermelés mai nehéz körülményei között nem szabad túlzott reményeket fűzni mezőgazdasági exportképességünk rohamos fejlődéséhez. Különösen nem számíthatunk pillanatnyi-lad arra, hogy a mezőgazdasági kivitel kiegyenlítőn lesz képes azt a deficitet, amit a nagyarányú és emelkedő behozatal okoz. Ha azonban a külkereskedelmi mérleg passzív egyenlegének eltüntetésére sulyt vetünk, — már pedig a fizető mérleg szempontjából erre különös gondot kell fordítanunk —, akkor elsősorban erőteljes mezőgazdaságfejlesztő politikát kell folytatnunk. Kétségtelen ugyanis, hogy csak így és az agrár-export fokozása útján tudunk eredményt felmutatni. A kivitel feltételeinek megjavítása érdekében különösen a stan-

dard termelést kell propagálnunk. E célból jól átgondolt és öntudatos termelési program szükséges, amit azonban csak a világcipő jól ismerő exportkereskedelemben bevonásával lehet kialakítani. Kivitel kereskedelmünk fejlesztése körül nagy szerep vár a kereskedőkre. De számot kell vetnünk azzal is, hogy a kivitel csak tökéletes exportkereskedelemmel fejlődhetik. Ma a mezőgazdasági termények exportjával foglalkozó kereskedelemben nem áll minden vonalon rendelkezésre a szükséges tőke, vagy hitel, ami a felveendő és megmozgató árak értékével arányban kellene, hogy álljon. Ha túlzott reményeket nem is fűzhetünk agrárkivitelünk fejlődéséhez, erőteljes agrárpolitika mellett, amely felkarolja a mezőgazdaságot és céltudatos termelési program alapján irányítja a gazdákat, számíthatunk az agrárexport lassabb tempójára, de tervszerű és rendszeres emelkedésére, mert a mezőgazdasági kivitel fejleszthetőségének bizonyos feltételek fennforgása mellett, megvannak a lehetőségei. A jelenvolt kiváló közgazdasági szakemberek végig élénk figyelemmel és tetszéssel kísérték a nagyjártékú előadást.

A Borsod-Miskolci Gözmalom buzávásárlási akciója.
Az OMGE legutóbbi igazgatóválasztmányi ülésén nyilvánosságra került a Borsod-Miskolci és a Debreceni István Gözmalom R.-T.-nak a magyar buza árának letérése érdekében megindított gabonavásárlási akciója. Ugyanis ez a malomérdekeltség csehországi gabonakereskedőkkel arról tárgyalt, hogy a magyar buza árának csökkentése érdekében egy kézbe tömörítsék a csehországi gabonavásárlást Magyarországon. Az OMGE igazgatóválasztmánya elítélte a magyar gazdatársadalom létérdeke ellen intézett ezt a támadást és felhívta az illetékes tényezők figyelmét a malomtársaság e mozgalmára. Legutóbb a Tiszajobparti Mezőgazdasági Kamara Miskolcon tartott özi közgyűlésén foglalkozott ezzel a kérdéssel. *Bottlik József*, a kamara elnöke, megnyitó beszédében a kereskedelmi mérleg passzivitásával foglalkozott, amit szerinte a behozatal korlátozásával megszüntetni nem lehet. Az egyedül helyes és kínálkozó út a kivitel emelése, ami azonban csak fokozott mezőgazdasági termeléssel érhető el. El kell tehát hátrítani az utóból azokat a nehézségeket, amelyek a mezőgazdasági többtermelést gátolják. Szerinte ilyen nehézségeket támaszt többek között a vámtételek és a kartelek munkája. Az elnöki megnyitó után *Kun András* földbírtokos nagybirtokos beszéd kíséretében foglalkozott az előbb említett buzávásárlási akcióval. Rámutatott arra, hogy hónapok óta tapasztalja a magyar gazdák közönség, hogy a magyar buza ellen támadó akció folyik. A külföldön azzal agítálnak a magyar buza ellen, hogy a sikértartalma nem megfelelő. A magyar gazdák eddig nem tapasztalták a kereskedelem és a malomok részéről, hogy a nagyobb sikértartalmu búzáért többet fizettek volna. Mindenesetre türelmetlen, hogy egy magyarországi vállalat lengyelországi és csehországi érdekeltségekkel, kereskedőkkel tárgyal és ezzel a magyar búzáat hátrahatározza. Ennek az akciónak a sikere azt jelentette volna, hogy az egy kézbe tömörült vásárlás folytán megszűnne a kereslet és a kínálat arszabályozó hatása. A felszólaló ezután javasolta, hogy a közgyűlés, amelyen Nógrád, Borsod, Abauj és Zemplén gazdái vettek részt, a kamara útján írjon fel az igazságügyminiszterhez, kérve, hogy találjon módot törvényes intézkedések megtételére, amelyek a magyar legitim kereskedelem és a gazdák érdekeit sértő és veszélyeztető akciót egyszerűsíteni lehetnének. A közgyűlés az indítványt egyhangulag elfogadta.

Mezőgazdaságtudományi egyetemi hallgatók tanulmányi kirándulása. Az Egyetemi Mezőgazdasági Hallgatók Egyesülete *Reichenbach Béla* dr. tanárnak vezetésével nov. 21-én jól sikerült tanulmányi kirándulást rendezett *Schöffner Pál* ilkapusztai gazdaságába, ahol a műtrágyázási kísérletek, alagsóvezetés, fásítás stb. megtekintésén kívül különösen a montafoni fajtájú tehenészetet tanulmányozták. A jól kezelt, kiegyenlített állomány tehenészet nagy tetszést aratott a kirándulás résztvevői közt. *Floch-Reyhersberg Alfréd* dr. lovag a váci járási mezőgazdasági bizottság nevében üdvözölte az egyetemi mezőgazdákat, akik értékes tapasztalatokban gyarapodva a késő délutáni órákban mondtak búcsút a vendégszerető házigazdának.

A Georgicon Irodalmi és Tudományos Kör ezévi első szakülése. A Keszthelyi M. Kir. Gazdasági Akadémia keretében fennálló Georgicon Tudományos és Irodalmi Kör e hó 16-án tartotta ezévi első, igen látogatott szakülését. Jelen voltak: *Fáber Sándor* akad. akad. tanár, a kör védnöke, *Schürger János* dr., *Palotay Dénes* dr., *Bakos László*, *Puskás Károly*, *Miriszlay Ernő* akad. tanárok és nagyszámú érdeklődő. A himnusz elneklése után *Fáber Sándor* védnök bemutatta *Bakos László* akad. tanárt, aki első ízben vett részt a Georgicon kör ülésén. *Bakos László* tanár ezután magasszárnyalású beszédet intézett az ifjusághoz, buzdítva őket, hogy tudományos munkálkodással siessenek az ország segítségére. A körrel már sok szepet hallott és hiszi, hogy ez a kör is azt a magasnívójú munkát fogja kifejteni, mint annakidején a kassai kör. A beszédet általános nagy tetszés fogadta. Ezután megejtették a választásokat. Körelnök *Heinz Ferenc*, III. é. h., főtitkár

Dóry Lajos, főjegyző *Burg Dezső*, pénztáros vitéz *Nagy Miklós* III. é. h., jegyző *Lipták Béla* II. é. h., háznagy *Kövér István* I. é. h. lett. A választmányba bevéltáztattak: *Nádaskay István*, *Török Gyula*, *Háry István* III. é., *Elekes Árpád* II. é., *Csáky Pallavicini Roger* őrnagy I. é. hallgató. A választások után *Fáber Sándor* védnök tanár tartott magasszárnyalású beszédet, vázolta a Georgicon kör feladatát és hivatását, annak gyakorlati jelentőségét és a hallgatókat össztartásra és tudományos munkálkodásra hívta fel. *Heinz Ferenc* körelnök mondott köszönő szavakat, amelyek után a Praxibanda magyar nótákat adott elő. Szünet után *Lipták Béla* II. é. h. a cukorrépatermelés jelentőségéről tartott nagyszabású előadást, ismertette a mezőhegyesi, selypi cukorgyárak működését, javasolta, hogy a cukorgyártás, valamint az értékesítés is szövetkezeti alapon szerveztessék meg. A magas nívójú előadást élénk eszmecsere követte, amelyben felszólaltak *Kozák Géza*, *Elekes Árpád*, *Ugron Imre*, *Ferenczy Sándor*, *Heinz Ferenc*. *Fáber Sándor* tanár javaslatára az előadást jegyzőkönyvi dícséretre méltatták.

Az egyetemi mezőgazdasági hallgatók egyesületének szakülése. Az Egyetemi Mezőgazdasági Hallgatók Egyesülete folyó évi november hó 29-én délután 7 órakor szakülést rendez a Közgazdasági Egyetem mezőgazdasági szakosztályának I. számú termében (VIII, Eszterházy-utca 3. szám). Tárgysorozat: 1. *Schiberszky Károly* dr. egyetemi nyilvános rendes tanár: A növénykórtan jelentősége és újabb irányelvei. 2. *Majros József*: A juh életkorának meghatározása. (Az egyetemi állattenyésztési intézetben készült dolgozat.) Vendégeket szívesen lát az elnökség.

Az Országos Földbirtokrendező Bizóság nyilvános tárgyalásai. Az Országos Földbirtokrendező Bizóság november 27-től december 2-ig a következő nyilvános tárgyalásokat tette ki: Az I. számú tanács november 29-én délután 5 órakor *Mura-keresztúr* és *Molnári* községek vagyonvátsági ügyének felülvizsgálása. — *Tiszajódoár* község megváltási ügyében *Schweiger Ödön*néttől és társaitól megváltott ingatlanok armegállapítása. — Ugyancsak *Tiszajódoár* községben *Kövér Gyula*, *Lederer László* földbirtokosoktól megváltott ingatlanok megváltási árának megállapítása. — November 30-án délután 5 órakor *Gyula* község vagyonvátsági ügyével kapcsolatban *Özvegy Széchenyi Antalné* grófné birtokából megváltott ingatlanok ellenértékének megállapítása. — *Tiszaszőlős*, *Tiszaszentimre*, *Tiszaszederes* és *Dorostomajpuszta* megváltási ügyével kapcsolatban *Klein Aladar*, *Osterreicher Dezső* és társai, *Agrárbank r.-t.*, *Kis Kálmán*, *Tóth István* és *Nemes János* gróf vagyonvátsága megállapítása. — II. számú tanács: November 29-én *Tóalmás* és *Szentlőrinc* községek megváltási ügye. — *Kakucs* község vagyonvátsága. — November 30-án *Kutassó* községben megváltott ingatlanok megváltási árának felülvizsgálása. — *Lajosmizse* község megváltási ügye. — III. számú tanács: November 29-én *Bárdudvarnok* község vagyonvátsági ügyével együtt tárgyalja a *Merész Gyuláné*, *Corrett Erzsébet* grófné tücsökpusztai birtokából juttatott eszterterületet ügyét. — November 30-án *Dióskál* és *Egeraracs* községek megváltási ügyében beérkezett fellebbezések letárgyalása. — Ugyanezekben a községekben tárgyalja a bíróság zárt ülés keretében *Fischer Samu*, *Szegletes István* és társai és a *nagykapornaki* apátság kérelmeit. — December 1-én *Nagygyimót* község megváltási ügyében a községben megváltott ingatlanok vételármegállapításának felülvizsgálata. — *Fel-szapor* község vagyonvátsági ügye. — IV. számú tanács: November 30-án, szerdán délelőtt 10 órakor *Földes* község vagyonvátsági ügyével kapcsolatban a megváltott ingatlanok tulajdonosi által betérjesztett fellebbezéseket az ingatlanok ellenértékének megállapítása tárgyában tárgyalja a kiküldött bíróság. — November 30-án délután 4 órakor *Tarka*, *Gulács*, *Hete* és *Tivadár* községek megváltási ügyében a megváltott ingatlanok megváltási árának megállapítása. — December 1-én, csütörtökön délután 4 órakor *Magy* és *Pöcsperri* községek földbirtokrendezési ügyében a néhai *Rosenfeld Jehiel* örökösöitől megváltott ingatlanokból a birtokba adott mintegy 380 katasztrális hold megváltási árának megállapítása tárgyában hozott ítélet felülvizsgálata. *Kenéz*, *Vis* és *Zarkod* községek megváltási ügyével kapcsolatban *Szalai Gézá*né vagyonvátsága. — December 2-án, pénteken délután 4 órakor *Nyírbogát* község megváltási ügyével egyben tárgyalja a bíróság *Schwaben-Durreiss Gyuláné* báróné, *Reiczky Melanietől* és *Bogáthy Józseftől* megváltott területek megváltási ára megállapításának ügyét.

A Tejgazdasági Zsebnaptár 1928. sajtó alatt van és december hó elején megjelenik. Szerkesztik: *Gratz Ottó* dr., *Tórs Antal* és *Valkó Rudolf* dr. Tartalma a naptári részen kívül üzemetchnikai és kereskedelmi rész, az összes a tejipar érdekli törvények és rendeletek, tejgazdasági intézmények, lapok, irodalom stb., stb. Nélkülözhetetlen könyv lesz a tejgazdaságok és a tejüzemek, valamint a tejgazdaság bármely ágában működők részére is. Ára díszes kemény vászonkötésben 4 pengő. Megrendelhető a „Tejgazdasági Szemle” kiadóhivatalában Budapest, VIII., József-körút 31 b.

Kertész, virágágyai, melegházi, gazdasági épületre üveglablakok ifj. Weiss Gyula táblaüvegnagykereskedőnél, Budapest, V. kerület, Vadász-utca 29. szám.

Próbálja ki a „Zwebner“-féle Extrahált Szójadarát, garantált 45/50% nyersproteintartalommal, emészthető protein 41—44%, keményítőértéke kb. 72%, hussúldók, kocák, fejőstehenek és mindennemű növények-állatokkal. Zwebner Jacques, Budapest, V., Nádor-utca 28.

NYILTTÉR.

(E rovatban foglalkozni nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Jelzálogkölcsönök! Folyószámlahitel! Parcellázások!

Mindennemű pénzügyi tranzakciók!

Schwarz Gusztáv banküzlet

BUDAPEST, IV., Kossuth Lajos-utca 3. sz.

Telefonok: József 448-04, József 448-05, József 448-06
Sürgönyeim: SCHWARZ GUSZTÁV BUDAPEST. 8282

Patkány-, mezeiegerirtó, egérirtó

„RATINOL”

Biztos hatású irtószert, gyökeresen irt. Más állatra, emberre ártalmatlan. Napi árban utánvettel szállítjuk. **RATINOL LABORATORIUM,** Budapest, VII., Murányi-u. 36. 8145

Az összes díjnyertes Watura huslisztet, ha liszt: 70%,

extr. szó adarát 48% gar. fehérjevel etetnek.

Proteindús olajpogácsák és lisztek, melassze, répaszelet stb.

„NATURA” Erőtakarmánygyári és Áruforgalmi R.-T.

Budapest, V., Árpád-utca 7.
Telefon: 139-16 81-42 Sürgönyeim: Furgati

Táblaüveg BIELEK KÁROLY

táblaüveg-nagykereskedés

Budapest, VIII., Tavaszmező-utca 18. sz.

melegágyi üveg T. f. osz. József 325-94

Fűkaszaló-, arató- és ekealkatrészek

Összes gyártmányuk legújanyosabban beszerezhető:

Műszaki Áruforgalmi és Kereskedelmi R.-I.

Budapest, VI., Horn Ede-utca 3. Telefon: Lipót 921-23

Árjajánlattal szívesen szolgálunk! 8206

1-2 éves mezőgazdasági elsőhelyű kölcsönöket

adunk rendkívül előnyösen. Közvetítők kizárva. Ajánlatok

„Mezőgazdasági hitel 8301” jelű alatt *Haasenstein* és

Vogler r.-t. hirdetőjébe, Budapest, V., Dorottya-utca 11.

küldendők. 8278

Elektro Forrasztó és Műszaki Társaság

Traktor-hengerek, alumínium-

karterek, lokomobil-kazánok,

fogaskerek, motortengelyek

stb. speciális elektromos

hegesztése

jótállással. 8155

Beküldött munkákat postafordultával küldünk vissza.

Mérnöklatogatással készséggel szolgálunk.

Budapest, V., Dráva-utca 5. Telefon: Lipót 971-57

KEMNA J. GÖZEKEGYÁR

BUDAPEST, VI., VILMOS CSÁZAR-UT 51.

TELEFON: TERÉZ 291-21

Jutányos árban ajánl:

azonnali szállításra, használt, üzemképes

FF jegyű Kemna-forrógőzekekészletet, mely áll:

2 drb. egyenkint 70—110 indikált lóerős

gőzekemozdonyból,

1 „ 3/5 vasu komb. Kemna-ekéből,

1 „ 2'7 m. munkaszélességű szab. Kemna

tárasáboronaskultivátorból,

szivattyúból,

gyűrűshengerből.

Kedvező fizetési feltételek. Részletes aján-

lattal és minden megkívánt felvilágosítással

azonnal és díjtalanul szolgálunk. 7013

MIKUSKA ANDRÁS

SZABÓ ÉS SPORTRUHA-KÉSZÍTŐ
BUDAPEST, V., ERZSÉBET-TÉR 5.

LEGELŐKELŐBB KIVITELŐ RUHAK LEGSZOLÍDABB POLGÁRI ÁRANYON

Birtokok Dunántul 250 holdas, hétszázmillióval, Fejé-
ben négyszázholdas, egymilliárdal, Aszódnál
ezernégyszázholdas, négy milliárdal, Dunántul
négyezerholdas, **kedvezően megvehető.**
Berletek Fejéren hatszáz, kétezernyolcszáz, ötezer-
holdas, Dunántul 500-7000 holdig. 8285
MÉHKAS, Budapest, Rákóczi-ut 38. szám

FOLYÉKONY MELASSE
kölcsöníjmentes tartánykocsiban.
száritott répaszelet korpá, olajpogácsa, szénasavas mész
és egyéb takarmányok. **Erőtakarmánygyár Részvénytársaság**
BUDAPEST, V., MÉRLEG-UTCA II. 818
Telefon: 251-32. Székhely: MELASSE Budapest

Jégverem? vagy dán hűtőgép?

Az OMGE tejjgazdasági bizottsága
**érdei tanulmányi kirándulásának
egyik fontos tanulsága:**

... kitűnően kezelt, tartós minőségű tej,
dán rendszerű hűtőgéppel mélyhűtve.

Tejhűtés, élelmiszerhűtés az automa-
tikus dán „SABROE”-hűtőgéppel: egy-
szerű, megbízható és olcsó.

Viszont a természetes jéggel való hűtés
a fertőzések okozta bomlások, a savanyu
tej, a romlott élelmiszer állandó okozója.

Kérjen szakszerű felvilágosítást, dij-
talan költségvetést dán hűtőgépeinkről.

Surány Viktor

okl. gépészmérnök

tejjgazdasági és hűtőgépgyári üzeme
Budapest, VII., Dembinszky-u. 6.

Telefon: József 439-00

Referenciák: gróf Károlyi Imre
érdei uradalma, gróf Andrássy Mihály
szigetvári uradalma, Zalavölgyi Ipar-
művek mikosdi uradalma, Bischitz Sán-
dor maisai béruradalma, az Országos
Magyar Tejszövetkezeti Központ igali
és pécsi tejüzeme, Dombóvári Vajter-
melő Központ dombóvári telepe,
Egyesült Tejkereskedelmi R.-T., József-
városi Tejüzem budapesti telepe stb., stb.

Több mint 10.000 hűtőgépünk üzem-
ben a világ minden részén! 8205

Alapítva 1894.

Alapítva 1894.

Kondor István

rumburgi lenvásznak gyári lerakata

Budapest, Pécs,

V., Bálvány-utca 2. Mária-utca 15.

Telefon: 239-49

Megbízott:

Postatkptár számla: 40148 Szinkovich Károlyné

Ajánl legfinomabb kivitelben

teljes Kelengyét,

vagy

végszámra, tucatszámra

angol lenbatisztot, legfinomabb
lendamaszt-abrosokat, törül-
közőket, len- és lenbatiszt-zseb-
kendőket és egyéb finom
kelengyecikkeket.

Arajánlat mintaválasztékkal díjmentes!

E. délyből szállítok elsőrendű
fehér és tarka

jármosökröket

jutányos áron

Bium Lázár

Cluj (Kolozsvár)

Cala Mocidior 33.

(volt Monostori-ut) 8293

Országos Magyar Gazdasági Egyesület

ingatlanforgalmi osztálya

O. F. B. eng. 8092/1923. szám

Budapest, IX., Köztelek-utca 8, II.

Haszonbérbeadó

házikelészől, Dunántulon, város közelében,
(megyeszékhely) 600 m. hold, jól beépített, jó
trágyaerőben levő és jól kezelt, sik fekvésű,
legnagyobb részt fekete kötött homoktalajú bir-
tok, urilakkal azonnali átvételre.

Válaszbélyeg

Megjelent a Köztelek Zsebnaptár 1928. évrő 34-ik évfolyam

Szerkesztik:

Szilassy Zoltán

az OMGE ny. igazgatója és

Buday Barna az OMGE

igazgatója

Ára ajánlott bérmentes

küldéssel 4.20 pengő

Megrendelésnél kérjük az összeget előre
beküldeni a „PÁTRIA” r.-t. könyvostá-
lyának, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám

LÓPOKROCKOK

la gyapjútakarek

140x200 % nagyság

sima, szürke, csik nélkül, drb. ... P 8 50
szürke, szürkésfehér csikkal, drb. ... „ 9 50
szürke, kék csikkal, drb. ... „ 11 50

Igen olcsó alkalmi árért
Ingyen csomagolásban, forgalmi adómente-
sen, utánvétellel postán azonnal szállítja:

HAMVAS ERVIN MŰZAKAI CÉG IRODÁJA
Budapest, V., Csáky-u. 34.

TELEFON: Lipót 965-18 TELEFON: Lipót 965-18

Szivattyúk
bármely célra és üzemre.
= Tűzfeszítők =
Győző Béla és Társa
KÉRJEN ÁRJEGYZÉKET. Budapest, Báro Acél-u.3.
«Vigszínház mellett»
Telefon: Teréz 242-77.
ÁLLANDÓ NAGY KÉSZLET!

Most jelent meg!

Bernát István:

Tanulmányok az agrárpolitika és

a magyar agrármozgalom köréből

Ára 12 pengő

„Pátria” R.-T. könyvostálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25

Mezőgazdasági Termelők Egyesült Szövetkezete

mint az O. K. H. tagja 1554
Budapest, IV., Korona-utca 3., főemelet.

Telefon: T. 208-27, T. 230-44 Bürgönytelep: Pomus, Budapest

Vesz és elad bú és bizomá-
ny alapon: burgonyát, hagymát, gyü-
mölcsféléket és egyéb mezőgazdasági termékeket.

KERESKEDELEM, TŐZSDE.

Rovatvezető: Regö Károly dr.

Gabonavilágpiaci szemle.

A gabonavilágpiac egyik szenzációja az, hogy a
rozs ára elérte a buza árát a rendkívül nagy kereslet
folytán a berlini piacon. Az európai gyenge rozs-
termést csak Északamerikából tudják pótolni és így
minden verseny nélkül áll a nagy kereslettel szemben.
Jellemző a kontinens ezévi nagy rozsszükségletére az,
hogy míg 1925-ben augusztus hó elejétől október
hó végéig Németországba 610.000 q rozst vittek
be, addig 1927 ugyanezen három hónapja alatt
1-5 millió q-t, tehát több mint kétszeresét. Ez a nagy
kereslet okozta aztán azt, hogy a rozs elérte a buza
árát a berlini piacon.

A buzapiacot általában a nagytömegű gyenge áru
jellemzi. Az idén nagymennyiségű, de gyenge minő-
ségű buza termelt az északi félgömbön, hozzászámítva
Kanadát is. Ezért van a jóminőségű áru iránt állandó
nagy kereslet a világpiacra.

Ausztráliából gyenge terméshírek jönnek, melyek
szerint a termés a múlt évnek alatta marad. Argentína
idei termését az utóbbi jelentés valamivel kedvezőbbben
ítéli meg, bár a fagy- és a rozsdakárokat nem cáfolják
meg.

Argentína ezévi buzakivitele Európába 31 millió
q-t tett ki, szemben a tavalyi 15 millió q-val. Általában
Argentína az utóbbi időben több tengerit hoz be
Európába, mint azelőtt. Így ez év májusától 46 millió
q tengerit, szemben a tavalyi 26 millió q-val.

Európa buzaellátása e héten is nyugodt menetben
folyt. Európa felé behajóztak 4 millió q buzát és
lisztet, amelyből Észak-Amerikára esik 3-4 millió q.
Európa felé utban van jelenleg 14-2 millió q buza és
liszt, amelyből 12 millió q esik az északamerikai
kivitelre. Tengeriből utban van Európa felé 8 1/2 millió
q, rozsból 480.000 q.

Árpa iránt nagyobb lett a kereslet, úgy a jobb, mint
a gyengébb áru iránt. Zabból a jobb árut keresik.

fuvar-differencia szerint. Dunántúli állomásokon mintegy 50 fillérrel magasabb árat fizettünk.

Borpiac. (A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Borértékelő Osztályának jelentése). 1927. november 25. A borpiacban lényeges változás nem állott be. Az irány csendes és az árak inkább lefelémenő tendenciát mutatnak.

Szesz- és szeszestitók. Gyümölcs-pálinka. A gyümölcs-pálinkaüzletben a vételkezdő élénk és kielégítő. Uj törköly 4-80, uj szilviorium 5-30-5-40, borpárlat 8-20 pengőig kelt el 10.000 literfokonként + forgalmi adó ab termelő állomás. (G.)

Országos állatvásárok. (1927. november 28-tól 1927. december 5-ig.) November 28. Siklós, Sellye, Tolnanémedi, Hédvár, Komárom, Szany, Sárvár, Karcag, Kalocsa, Mándok, Kölese, Sárbogárd, Mezőkövesd, Diósjenő. November 29. Mihályi, Szombathely, Bánokszentgyörgy, Kiskunfelegyháza. November 30. Babocsa, Szentantalfa, Zalaegerszeg, Nyírmada, Bélapátfalva, Abony (bizonytalan) Zsámbék. December 1. Celledömök, Paasa, Tiszalök, Nagykálló, Ónod. December 2. Földéak. December 3. Csongrád. December 4. Baja, Fülöpszállás, Monor, Kiskundorozsma, Turkeve. December 5. Harkány, Pécs, Csákvár, Fertőszentmiklós, Bonyhád, Kétegyháza, Békéscsaba (2 nap), Jászberény, Sajószentpéter, Tiszadrs, Nagyoroszi, Vámosmikola, Kismarja, Polgárdi, Ricsé, Zirc.

Zürich, november 22. (Devizazárlat.) Budapest 90-77 3/4.

Cipők, bakancsok és eszímák
legelőcsőbb nagyban árban szállít:

Kiss H. cipőgyárkereskedő, Budapest VII., Miksa-utca 13.
Dohány-utca sarok Levágóeszima, prima box P 40-50

Férfi sárgastrapabakancs
tisztá bőr P 10-12

Férfi sárgastrapacipő, amerikai forma, tisztá bőr P 14-20

Férfi la sárga tehénbőr-bakancs P 12-13 20

Férfi finom box cipő, kézmunka, am v. francia forma P 20-22-25

Férfi strapacsisma, fekete, v. barna, puha v. keményesár P 24, 26

Három pár rendelésnél osztagolást sem számítok!

A legeldugottabb tanyánis megtartja összeköttetését az egész világgal, ha

SÜSS RÁDIÓ
VEVŐGÉPE VAN

VEDJEGY Legmodernebb kivitelű
komplett rádió-berendezések, alkatrészek, hangszórók, fejhallgatók stb.

Uj katalógusunk kívánatra bérmentve és ingyen!

SÜSS NÁNDOR R.-T.
Budapest, V., Vigadó-u. .

9185-2

GRAHAM BROTHERS TEHERAUTÓK ÉS AUTOBUSZOK Vezetős szerep

Graham Brothers több teherautót épít, mint bármely más kizárólagos teherautógyár. Ennek a ténynek a vevő látja hasznát. Hasznát látja ugyanis egyrészt abban a kiváló minőségben, melyet ez a nagy kereslet teremtett meg, másrészt azon olcsó árak folytán, melyeket csak a tömeges gyártás tett lehetővé.

Egyszerű és mégis szilárd építésüknél, gyorsaságuknál és tetszetős külsejüknel fogva Graham Brothers teherautói és autobusai kifogástalanul működnek mindenütt, tekintet nélkül az utviszonyokra, éghajlatra vagy megterhelhetésre.

Magyarországi képviselő:
MOTORCAR COMPANY
Budapest, IV., Kecskeméti-u. 13.
Telefon: József 462-02
Sürgőnycim: »CARCO»

KAPHATÓK MINDENKI
A DODGE BROTHERS CÉG
KÉPVISELŐINÉL

Az ipar és háztartás részére nélkülözhetetlen:
A gyümölcsök és főzelékek konzerválásának kézikönyve
Írta: Dr. Hérics-Tóth Jenő Ára 10 pengő
"Patria" R.-T. könyvostálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

Kérjen árjegyzéket a gazdasági könyvvelti nyomtatványokból
"Patria" Irodalmi Vállalat és Nyomdai R.-T.
Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek).

Hirneves **Szent Egydy-i GÖZEKEKÖTELEKET**
legelőcsőbb minőségben raktárról azonnal szállít a gyár képviselője:
Magyar Béla
Budapest, VI., Gróf Zichy Jenő-utca 30.
Telefon: T. 244-47

Hungária-drótfonatok
a legelőcsőbbak és legtökéletesebbek!
Egyedüli gyártója: 331
HAIDEKKER SÁNDOR R.-T.
sodrony-, szövet-, fonat-, kerítés-, vasbutor- és lánogyár
Budapest, VII., Üllői-ut 48/5.
Budai fiók: II., Fő-utca 59.
Keleti fiók: VIII., Flumel-ut 2.
Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Zsinoros kocsisbekecs
báránnyébőlissel ... 128-
Inas- és vadászöltöny
szürke szövetből 64-
Soffőröltöny
cord-szövetből ... 72-
Fekete kocsiskalap
structollal ... 14-50
Hajtókeztyű, kocsis- és sofförkeztyű, lábszák stb.

Zsinoros kocsisdolmány-öltöny 80- P

Budapest, VII., Rákóczi-ut 16.

Kocsi- és autótakaró, megrendelés esetén monogrammal ... 28- P-től

GUTMANN
- J. ÉS Tsa -

TÖRÖLVÉME

Budapest, VII., Rákóczi-ut 16.

**Szür, valódi erdélyi szürposztóból ... 76-
Fekete vízmentes kocsis esőköpeny csuklyával 39-
Igás lóokróc, szürke színben, kék csikkal 17-50
Diszoldolmány-öltöny különböző színekben, zsinorozással és sujtással
Szalmazsákok vízmentes ponyvák stb.**

Kérje 67. sz. nagy árjegyzékünket!

Zsinoros hosszú kocsisbunda 224- P

AUTOK
azonnali
szám
szálatával.
ismertetőket:
örömvölgy-u. 8.

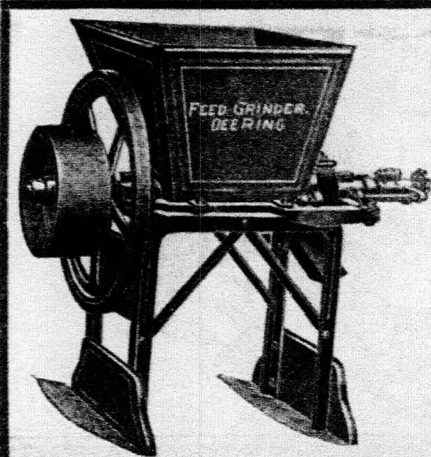
Mielőtt ujévi **TEJSZERZŐDÉSÉT** megújítja
KÉRJEN AJÁNLATOT:
KORONA TEJCSARNOK R.-T.-től
FŐTELEP ÉS KÖZPONTI IRODÁK:
BUDAPEST, IX. KERÜLET, DRÉGELY-UTCA 15. SZ.
TELEFON: J. 331-54 és J. 390-04 8224
TEJET és VAJAT minden mennyiségben vásárolunk az egész ország területén!

Mérleggyár
ZISKA J. utóda
Rostély György
Budapest, VI., Eötvös-utca 47. sz.
Telefon: Teréz 246-12
Alapítva: 1872. 7698 Javításokra elfogadók!

Evi kötés mellett
vajat és uradalmi tejet
Átvesz legmagasabb napi áron **Sanus Tej-
Üzem R.-T.**, Budapest, VIII., Karpfenstele-u. 13.
Telefon: József 458-52 7856

SZŐLÖKAROT, tűzifát, talpfát,
vagy bármilyen más faanyagot az ország bármely részéből
szállítanak vagontelekben, előnyös árban.
LÖWY SÁNDOR és JÓZSEF fűtőüzem és
faipari kereskedők
Budapest, V., Mátyás-utca 9. Telefon: I. 943-17

Akadémiai végzettségű 48 éves, róm. katól. nős,
uradalmakban és külfeleddő szerzett tapasztalattal
bír, különösen cukoripartermelésben kiváló megfelelő
gazdatiszti állást keres
Ajánlatokat kér „Cukoripar” című lapban 8274* jelzéssel
a kiadóba. 8274

**A DEERING-féle amerikai
daráló gép**
mindenféle szemes élelmet,
csövestengerit,
olajpogácsát
tetszés szerű finomságra darál. Munka-
teljesítménye igen nagy. Hajtórészségelete igen
csekély. ~ Mérsékelt áron szállítja
PROPPER SAMU R.-T.
Budapest, V., Vilmos császár-ut 52. sz.

**Lucerna- és lóheremag
bértisztítását
és
ólmazárolását**

legmodernebbül berendezett telepén
jutányos feltételek mellett vállalja

**Földes Győző Mag- és Termény-
kereskedelmi R.-T.**

Budapest, V., Zrínyi-utca 14. sz.

Telefonszám: 141-10

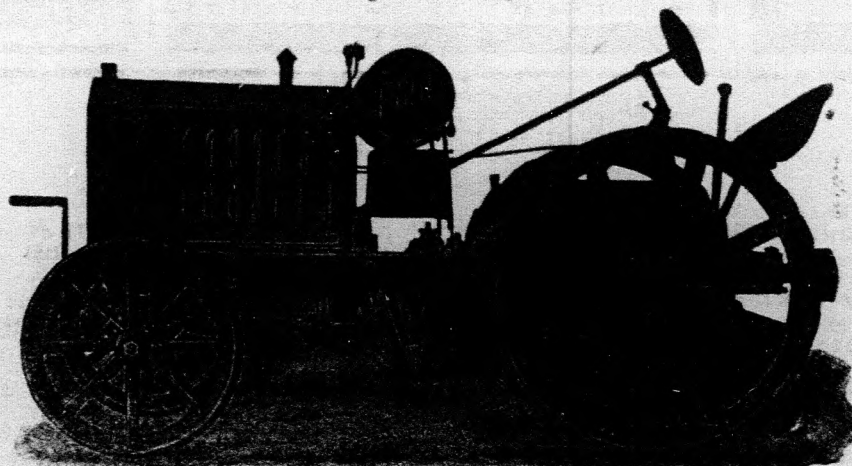
Sürgőny cím: Földesur Budapest

A 32 HP PÖHL-TRAKTOR

teljesítménye a legnagyobb,
fogyasztása a legkisebb,
mert nagy lóerejével csupán 19 q önsúlyt kell vontatnia.

Élettartama a leg-
hosszabb,
mert:
fordulati száma 800,
a motor rugózva van,
olajozása teljesen automatikus.
A fűtőgolyó 3 csapággal bír,
kapcsolója fékkel van ellátva,
hűtése kiváló,
szerkezeti anyagok nőmet gon-
dossággal vannak megválasztva.

A gép könnyen
kezelhető,
mert:
beálló barázdakerékkel bír,
automatikus a gyújtás szabá-
lyozás,
a gépi szerkezet külön alvázon
fekszik.

A **Pöhl-traktor** a 30 HP kategóriájába tartozó gépek közül a **legolcsóbb!**
Az **Austin-traktor** képviselője! **Kedvező finanszírozási feltételek!**

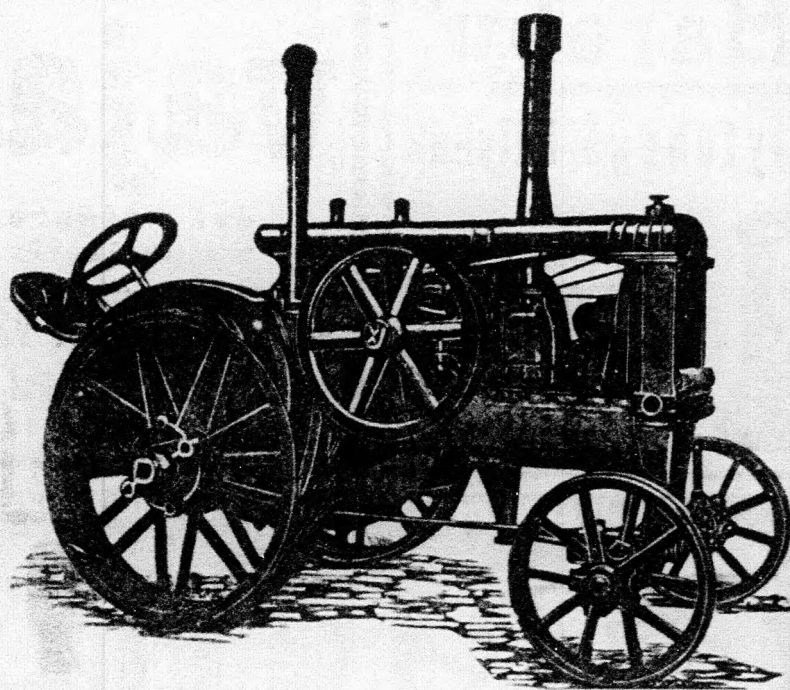
SATURNUS Műszaki és Gépkereskedelmi Részvénytársaság
Budapest, VI., Teréz-körút 62. szám.

Hasonlitsa össze a H-S-C-S traktort a többi traktorokkal!

Amiben különbözik tőlük, mindabban felettük áll

A H-S-C-S traktor minden téren elérte elsőbbségét. Egyszerű szerkezete kivivta magának a gazdaközönség bizalmát üzembiztonsága, könnyű kezelhetősége iránt. Olcsó üzem- és kenőanyaga, valamint takarékos fogyasztása révén üzemköltségei páratlan módon lecsökkentek. Szolid szerkezete, lassujárású motorja világos bizonyíték arra, hogy hosszú évek munkájára van építve.

A H-S-C-S traktor mindezen előnyei köztudomásúak ugyan, de teljes bizonyításukra minden vevőnkkel szemben szívesen vállalkozunk. Traktorunkat evégett a helyszínen mindennemű vételkötelezettség nélkül bemutatjuk. Aki lát, az hisz!

HOFHERR-SCHRANTZ-CLAYTON-SHUTTLEWORTH, Budapest, VI., Vilmos császár-ut 57.

V E S Z Ü N K:
marhát, juhot, sertést
S Z Á L L I T U N K:

Fehér és tarka ökröt, tinót, tehenet. Tehenészetet hizlálásra, ökröt hosszabb fizetési időre beállítunk. 8225
Szállítások biztosítására biztosítékot adunk!

Eladás és vételnél ügynöki díj nincs

Lutter Béla és Társai Budapest, IV. kerület,
Múzeum-körut 17., IV. 12.

Most jelent meg!!!

Dánia
mezőgazdasága
magyar gazdasággal nézve

Írta:
Reichenbach Béla
közg. egy. tanár

Ára bérmentve 2 pengő 50f.

„Patria” R. T. könyvostálya,
Budapest, IX., Üllői-ut 25.

IKARUS HÜTŐ- és FÉMÁRU R. T., Budapest
VI., Országbíró-u. 26 b Telefon: L. 978-93

Traktor- és motor-
eke- valamint személy-
és teherautó-

h ü t ő k

bármely szerkezetben, új kivitelben és javítások.

Benzintartályok és 35 l. benzinkannák (Bidon).

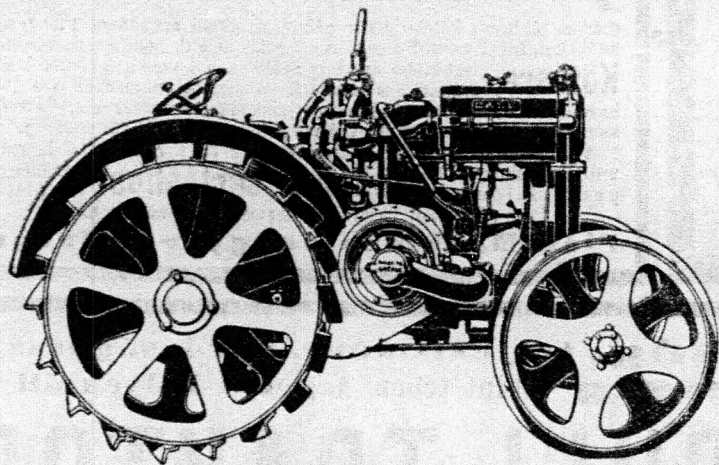
Tejtransport-kannák, 25 l, elsőrangú tartós kivitelben.

Tejhűtők és egyéb tejgazdasági felszerelések.

Jutányos árak!

8001

Kívánatra ajánlattal szolgálunk!

Ezidőszerint a világ legjobb és legkomolyabb traktorai között vezet

a CASE TRAKTOR

melyet teljes szavatosság mellett, igen előnyös feltételekkel

eredeti SACK ekékkel

szállít:

Propper Samu R. T.

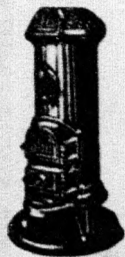
Budapest, V., Vilmos császár-ut 52.

„Oranier“

és

„Marabu“

folytonégő kályhák

Kaphatók a

Magyar

Radiatorgyár R.-T.

városi mintaraktárban:

Budapest, V., Kálmán-utca 18. szám

Telefon: Lipót 903-08

Ábrás nagy árjegyzék kívánatra

ingyen!

**Tejet
vaját**

évi kötésre
veszünk

VITAMIN Tejipari Vállalat

Budapest, VIII., Kálvária-utca 23. sz.

Telefon: József 323-40

Tejgazdasági gépek

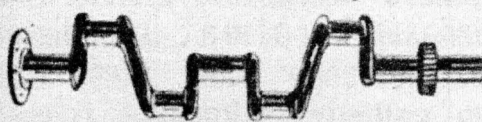
Westfalia tejfőzők, tejhűtők, fejvödörök,
tejkannák stb. szolid kivitelben és árban kaphatók:

Stanga József tejgazdasági gépüzletében,
Budapest, IX., Ráday-u. 26. K.

Sziveskedjék a pontos címre ügyelni! 7834 Ajánlatok díjmentesen.

Autó- és szántómotor **FŐTENGELYEK és HENGEREK CSISZOLÁSA**

és minden e szakmába vágó alkatrészek készítése

DEDICS TESTVÉREK

Budapest,

VIII., Órlás-utca 15.

Telefon: J. 303-45

Alapítva 1903

Vesz minden mennyiségben kaszált

csépelet lencszalmát

ab berakodó vasutállomás. Ajánlatokat mennyiség megjelölésével, **Fiedler János, Komárom, lenfonógyár.** Telefon: Komárom 81. Sürgőnycim: Lenfonógyár Komárom.

A JELENKOR LEGJOBB TETŐFEDŐ ANYAGA

Eternit

PALA

CSAK AZ **Eternit** VÉDSZÓVAL JELÖLT LAP VALÓDI.
ETERNIT-MŰVEK MÁTSZÉK LAJOS BUDAPEST, ANDRÁSSY-ÚT 33. GYÁR, NYERGES-ÚJFALU.

ÁLLAMILAG ELLENÖRZÖTT

szőlőtelepeinken termelt legjobban bevált fajtájú

1 éves szőlőoltvány

16 fillértől,

1 éves hazai gyökeresszövő

5 fillértől,

1 éves Ripária Portális gyökeresszövő

4 fillértől feljebb meghatározott áron

Gyümölcsfa

a legolcsóbban, szokványoszerű minőség és fajtisztaság garantálásával

kaphatók:

a Nemzetközi Borkereskedelmi R.-T.

gazdasági osztályánál

8125

Budapest, IV. kerület, Egyetem-utca 2. szám.

Díjmentes árajánlat!

Az állat drága,
vigyázzunk rája

és használjunk
állandóan nyers

Lysoform-ot.

mely minden

fertőzéstől
betegségtől megóv!

„A fertőtlenítés a gazdaságban“

című nagyon tanulságos füzetünket
minden érdeklődőnek díjmentesen
beküldi a 8569

Dr. KELETI és MURÁNYI

vegyészeti gyár r.-t., Újpest.

Gőzekeköteleket

szavatolt legmagasabb szakítási szilárdsággal
eredeti gyári áron azonnal szállítok

Toepffer Róbert

Budapest, I., Mészöly-u. 6. 7827 Telefon: József 85-05

Fajtisza amerikai fűz (Salix americana) telepemről
bármilyen mennyiségben rendelhető éisőszályú

nemesfűz-dugványok

Ezer db. dugvány, tízezer darabon alul 4:50 P,
tízezer darabon felül 4: - P ab feladóállomás.
A dugványok február hónapban szállíthatnak le.

8270

KÉKESY GYÖRGY földbirtokos, TISZAFÜRED

Uradaimlak figyelmébe!

Ajánlatok komenció céljaira téli vágású

pörkölt szalonnát

(három táblásat) kötelezettség nélkül, azonnali szállításra 1:90 pengőért

különként, helyt vasut Szeged, csomagolás nélkül, készpénzfizetés mellett.

legkésőbb aratásig szállítva a következő feltétel mellett

Kötésre, ajánlatok szalonnát. A mindenkor napiárhoz (ma 1:90 P)

havonként 2% hozzászámítandó (szikkadás, beraktározás, kezelés és

kamat címén). Jelenlegi jegyzésem kötelezettség nélkül 1928. január

194 P, február 1:98 P, márciusra 2:02 P, áprilisra 2:06 P, májusra

2:10 P, júniusra 2:14 **Fejlábas sertéshúst** a hideg idő

pengő különként. **beállítva!**

Állandóan vásárlók a legmagasabb napiáron.

8271

Pick Márk szalámigyára, Szeged.

**Tartósság, teljesítmény, gazdaságosság,
tökéletesség** tekintetében legelső helyen áll az

OIL-PULL TRAKTOR

Főlényét még a legkötöttebb talajon és hegyes vidéken is kivétel nélkül
bármely traktorral szemben bizonyítani képesek vagyunk.

Pénze és érdeke ellen vét, ha traktor vásárlása előtt
nem győződik meg az OIL-PULL traktornak minden
más traktorral szemben való fölényéről.

Árajánlattal szolgál
a vezérképviselőség

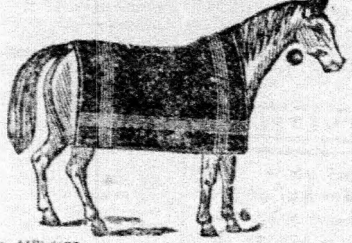
Mezőgazdasági és ipari gépkereskedelmi r.-t., Budapest, V., Balaton-u. 12.

Telefon: 292-29

Távírási cím: Mezőipar

Lópokrócok!

Békebeli minőségben!

- 1 pár 118x173 nagyságu, sötét slap, barna csakkal. 16.- P
- 1 pár ugyanolyan 125x180. 20.- P
- 1 pár 135x190 nagyságu, egész nehéz, sötét, szarke, kék csakkal. 24.- P
- 1 pár rendkívül nehéz minőségű, sötét szarke, kék csakkal, 132x190 nagyságu. 34.50 P

Vidőkre utaztatni, meg nem felelőért a pénzt visszavonom.
Aki e lapra hivatkozik, bérmentes csomagolás- és szállításon részesül!

Szöts, Budapest, Rakóczi-ut 10.
Nip-utca sarkán
A címre nagyon ügyelni!

Saborsky Ede és Társa Budapest-Wien 7702
szarvasmarha-, sertés-, borjú- és juh hizományosok
IRODÁK: Sertésvágóhíd, telefon: József 18-30
Marhavágóhíd, telefon: József 18-29
Saborsky István lakások telefon: J. 44-17

Vetőgépjavitó-átalakító és vasipari vállalat Schiff Sándor
A MÁV gépgyár vezérigénységének volt üzletvezetője.
V., Visegrádi-utca 58. Budapest V., Öngyök-utca 24.
Vozzek javítás, átalakítás régi kombinált vető- és mindenféle gazdasági gépeket, a helyszínen is. Úrad ími kutak tisztítása, ongyes-lárdású gőzkekötelek log-olcsóbban. Szilvanyusszerelések stb.
Megfokintás! 8288 Aránylat díjtalan!

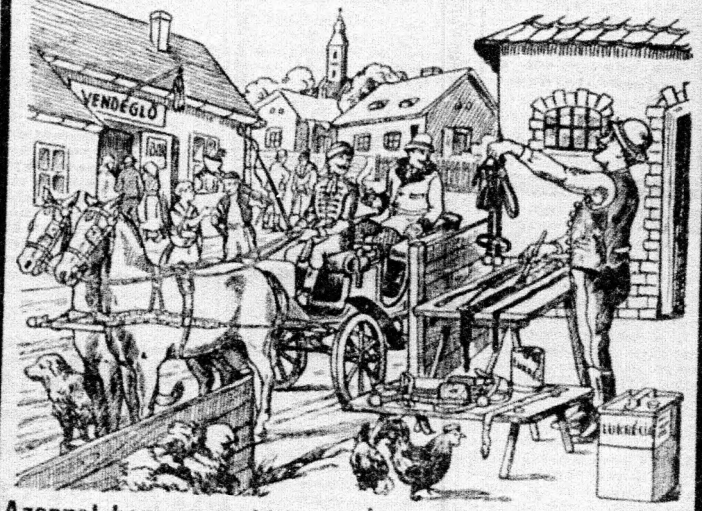
SCHILLINGER MIKSA Zsák és ponyva kereskedés és köleszítés
Budapest, V., Rudolf-rakpart 7. sz.

Vasablakokat és vasszerkezeteket jutányosan szállít:
Faragó és Társa
Budapest, VI., Béke-tér 6. szám.
Telefon: Lipót 914-14 7318
Különosztály malemhengerek cselzésára és rovátkelésára.

FORDSON-TRAKTOR-, Stock-ekejavítást, FŐTENGELY- és HENGERCSISZOLÁST LEGTÖKÉLETESEBB kivitelben vállal
FORD-FORDSON
AUTÓ- ÉS TRAKTORALKATRÉSZEKET
Stock-, Oliver-, John Deere-, Eberhardt- és gőzeke **E KEVASAKAT ÉS GÉPRÉSZEKET** az összes fajtájú fűkaszaló- és aratógép-pótrészeket
„EXTRA HEÁVY“ valódi amerikai speciális traktor-, motor-, henger- és gépolajat, golyóscsapágyzsirt

a mezőgazdasági és ipari üzemekhez szükséges összes szerszámokat, araturákat, műszaki cikkeket
legnehezebb valódi gyapju „MONTAN“ lópokrócot legolcsóbban raktárról azonnal szállít:
DEUTSCH ZOLTÁN
BUDAPEST, VI., Nagymező-utca 19.
Telefon: T. 255-77 (Interurban) 8120 Telefon: T. 255-77 (Interurban)

Nincs többé kifakult, repedezett lószerszám ott, ahol a „LUKRECIA“ lószerszámfestő és impregnátót használják
Jobb cégeknél is kapható!

Azonnal hozzson „LUKRECIA“-t, milliókat takarít meg
Esős időben nélkülözhetetlen!
ismertető ingyen és bérmentve 8291
Gyártja és szállítja: **Vad és Takács vegyi- és olajipartelepe,** Budapest, VII., Bácskai-u. 9. Telefon: József 422-19

GŐZEKE - részleteket mindenféle gyártmányú gőzekehez készít és szállít precíz kivitelben, acél fogaskerekeket, fémosapágyakat, gőzszekrényeket, ekevasakat stb. **SODRONYKÖTELEKET**
SZILAGYI és DISKANT gépgyára, MISKOLCON
Első Magyar Gazdasági Gépgyár R-T Ford-anték, Fordson-traktorok képviselője. 7864

Háztartási, uralági, vendéglői, intézeti **tűzhelyek** és konyhafelszerelési cikkek
LAROS LAZOS Takaréktűzhely-gyár R-T. BUDAPEST
Központi iroda és gyár: VII., Kerepesi-ut 62. Telefon: József 321-34
Városi üzlet és raktár: IV., Váci-utca 40. szám (Irányi-utca sark) Telefon: József 453-52 7247

Budapest, Király-u. 3., udvarban jobbra
Glaser Jenő cégnél
Ponyva
Zsineg Zsák 8222
Lenáruk Szalonvászon
Grádli Szőnyeg
Takarók Garnitúrák

Vetőmag-burgonyákat csicsókát úgy bel-, mint külföldi féle-séget szállít kívánt minőségekben
étkezési, ipari és takarmányburgonyákat, vesz és ad és felvilágosítással levél- vagy telefonhívásra szolgál az
Agrár-Industria R.-T.
Burgonyaosztálya 8249
Budapest, V., Vécsey-u. 4.
Sürgönycim: Indropa Budapest
Telefon: 221-83, 230-77 és 231-15

Építők zsebkönyve
248 oldal, sok ábra és táblázat
Írta: Németh Z.
Ára 5-40 pengő
"Párlis" R.-T. könyvosztálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz. (Köztelek)

Magyar Vadkiviteli Vállalat R.-T. Budapest, IX., Tóth-Kálmán-utca 8. szám. (Hűtőház.)
Telefonszám: József 318-61 Sürgönycim: Vadhus Budapest
Lőtt vadat minden meny nyiségben **átveszünk** s ezért a legmaga kivánatra minden **sabb** Árat (szetjő). Nagyobb vadászati eredményeket saját közölgünk által a legközelebbi vasúti állomáson átvéve.
8118

FŐZ VILÁGIT FŰT
250 GYERTYAFÉNYVEL A KOMBINÁLT
PHOEBUS
TELJES NAPPALI FÉNYT ÁRANST 1 liter petróleummal GARANTÁLTAN 20 ÓRÁIG
Mogbízható! Üzembiztos!
Kivánsága szerint asztali vagy függőlámpa FŐZ vagy FŰT!
Minden lakás díjazó a leghasznosabb darabja. A fényesen nikkelozott díszes készlet Ára P 80- helyt Budapest, vagy utánvételel.
Forgalmi adó, o ongyellás- önköltségen.
Vezérképviselő: **ARDÓ JÓZSEF,** Budapest, VI., Vilmos császár-ut 43. Telefon: 216-34

SALVATOR-FORRÁS
Kellemes ízű üdítő gyógy- és asztali viz vese-, hólyag- és rheuma-betegeknek, terhes és szoptató nőknek nélkülözhetően!
Savoldó! Mindenütt kapható! Vasmentes!

Bérlét megszűnése miatt eladó 32 darab 2-3 éves megbuzgatott 8289
prima mangalica
Alsóbogárdi gazdaság, u. p. Tolna-Ozora.

Több milliárdot földirtokokra adó e: kihelyezték dollárkban, pengőben, becsülés nélküli bulda k n 6-8 millió. Amortizációs váltó né kül tisztelettel a visszafizetésnél illetékm utca n. 730 alapon. Kamatozó köle-ont bármely 10000/1 számla k-ra. Birtokvételeket fuszuo ro-unk. Közvetítőket díjazunk.
Általános Pénzügyi Vállalat, Budapest, VII., Klauzál-utca 29. Telefon: József 322-22. Alapított: 1904. évbén. 8284

Melegágyablakokat va-keretes, 100 x 150, raktárról jutányosan szállít:
FARKAS és TÁRSA lakatosárú és vasszerkezeti gyára Budapest, VI., Lehel-utca 8. szám
Telefon: Lipót 908-62

MARABU
EGYKASOS KÖZPONTI MELEGVÍZFŰTÉS
KAZÁNOK RADIÁTOROK KÖZPONTI FŰTESHEZ
MAGYAR RADIÁTORGYÁRT
BUDAPEST X. GYÖMRŐI ÚT 76-78 SZÁM

ÁLLÁST KERESŐK

GAZD. ALKALMAZOTTAK

FIALAT házaspár, Inas és szakácsnő, jó bizonyítványokkal állást önjártatást...

INTELLIGENS nő háztartás vezetését, jó főzelék-gazdaságban vállalja...

FŐGÉPÉSZ állást keres újravé, 25 évi gyakorlati, jelenleg is több éve nagyobb uradalom főgépésze...

GAZDASÁGI gépészkövés jár 1-re állást keres, gazdasági gépek javítását érti...

ROGNÁRMESTER állást keres uradalomban, kinek az összes gazdasági munkákban nagy jártassága van...

ROGNÁRMESTER állást keres január elsőjére, 39 éves, nő, családos...

URILENY, jó bizonyítványval baromfi-kezelőt, esetleg külső munkánál állást keres...

MŰKERTÉSZ, nőlen, a kertészet minden ágában jártas, állást keres újravé...

SZAKÁCSNŐ ajánlkozni szeretne házből konyhaleány mellett, ki már hosszabb ideig volt vidéken...

PRIMA öszezűttetésekkal, nagy elméleti felkészítéssel, 10 éves intenzív gyakorlati, szántártól, tőkártól állást keres...

IVASNAK ajánlkozni megbízható, 21 éves, vidéki fiatal ember, jó bizonyítványval dec. 1-re vagy jan. 1-re...

GAZDASÁGBAN nevelkedett, szorgalmas fiatalember, kereskedelmi maturalival, ki a Ford-traktor kezelésében teljesen jártas...

ÁLLATOK

FELHÍVÁS! Husserléstényezésre csak akkor lesz igazán rentábilis, ha kiváló leszármazású, országosan törzskönyvezett, magva teljesítményű tenyészállatok tart...

ELSŐRENDBŰ telivér pekingi tenyészcsacsi, tojástermelőre nemesített magyar kendermagos főréc és fiatal kakasok kaphatók...

VÁCRÁTIÓI bér gazdasági elválttal részestartásra avagy pénzértára 40-50 drb. nyven-dékállatot Budapesttől 30 kilométerre, villamosított mezőgazdaságban...

SZARVASMARHÁKAT vállalkozó teletelítésre csekély díjjal. Értekezni lehet Berente Imre alkalmi tanyáján...

Lószerszámok, nyereg- és istállószerek FREUND A. ÉS FIA BUDAPEST, VIII., Kőfaragó-utca 5.

PRIMA Erdélyi 5-6 éves fehér jánosokról kedvező feltételek mellett importálók...

Kitüntetve számos első és második díjjal! Kohn Samu és József volt régi és békés Kohn József

ismét megkísérli a kőszőrést és a régi szőllő elvételét. SZÁLLIT elszőrt bonyhádi hasas- és borjas-teneket, tenyészbikákat és jánosokokról.

VEGYESEK TÖRLENTÉSEK (amortizálás) felújítások, ártások, birtokokra és bérházakra...

BARNIÓR visszatérhető, de a bank által harmincöt évi törlesztésre nyújtott amortizációs kölcsönök felújításra kerülésére...

ELÉREKÉNTÉSEK nagyhozadéku budapesti bérházamat négy és félmillióért prima birtokért...

INGYEN küldjük legújabb könyvjegyzékünket. „Pátria” r.-t. könyvszótálya, Budapest, IX., Őhóli-ut 25.

Törött géprezsel elektromos hegesztése Lakon és Székely gépgyár Budapest, VI., Béke-tér 3

ELADÁS

Venni akar valami gazdasági gépet alkalmi áron? Forduljon bizalommal Braun és Ūrményi céghez

EKEALKATRÉSZEKET, nevezetesen szántóvasakat, kormánykezeket, talpakat, bármely gyártmányú ekékhez...

Rétművelő-eszközök, C-nyelű ká félsz. rétművelő és moharító szerelvények...

ALKALMI áron egy darab 40 HP Neumeier-traktor 4 és 5 vasú ekével...

2 ÉVES égerfűszelők eladó békéscsaba, Ervin telekés gazdaságban...

ELADÓ 5 HOLDAS INGATLAN urti lakással, 2 szoba, konyha, pince és práházal...

TRÁGYA, szénasavas műtrágya szikes-kötött talaj javítására...

KÖRNICK-motorek, hatvas, gyárilag javítva, olcsón kapható, esetleg bérbeadó...

FORDSON-hengerblokk újonnan felújítva stb. alkatrészek olcsón kaphatók...

VÁC közelében öszezűttetése prima birtokomat tizaházas urilakkal...

RÉTI SZENA, lucerna, lőhere, takarmányozásra nagyobb mennyiségben eladó...

16 HP magánjáró benzines garritúra, új Hannomag és egy Fordson-traktor sűrgősen eladó...

JÁRGÁNY, Hofherr-Schrantz-féle, fekete, kengyelű, alig használt, kedvező áron eladó...

PEST MEGYÉBEN tizenhat hold halastóval négyezszázmillió, egy-százhatvanöt mintagazdaság buszonnegy szőlővel...

Extr. Szójadara gar. 45/50% protein Spec. halliszt gar. 63/67% protein és zsír Fattinger szárított vérliszt gar. 80/82% protein

PESTBŰNYÉKI nyolcezszázholdas erdő kitermelési engedéllyel...

Rákospata-Ujtelepen a Rákospatak mellett, vasútállomástól 5 pernyire...

Sólyliszt, 45-50% protein HUSLISZT 80% protein VÉRLISZT 80% protein HALLISZT 70% protein

Baromfitüdő - készületek egy perc alatt tömhető és a fulladásoktól megvédő...

Szuperfoszfát-Chiliseletrom-Kálsó-Mészitrogén-Ammoniak

Szónát és szalmát préselve vagy lazán, teljes vagonrakományokban szállít...

Böhm Arnold takarmány- és terménynagykereskedő Budapest VII., Vörösmarty-utca 20.

Extr. Szójadara gar. 45/50% protein Spec. halliszt gar. 63/67% protein és zsír

Fattinger szárított vérliszt gar. 80/82% protein tartalommal budapesti raktárakból minden mennyiségben...

Zwebner Jacques cég 6148 Budapest, V., Nádor-u. 28. Telefonszám: Torz 140-72

FŐZELŐNYAG KERESKEDELMI R.-T. KÖZSÉNYBANTAR FŐELÁRNYITÓJA

Delta egy perc alatt tömhető és a fulladásoktól megvédő...

HORDÓKERESKEDELMI R.-T. Budapest, IX., Soroksári-ut 116. szám

Nyergek, lószerszámok loápolási cikkek, javítások Wowes ny J. angol Budapest, VIII., Baross-utca 46. sz.

Paritálú mőregetes, tökéletes. Gyártja Ditrichstein, Budapest, VII., Kertész-utca 27.

GRAMMOPON, duplirugós szerkezettel, két hangfővel, Pathé és tő lemezekhez...

VÉTEL Eladni akar valami gazdasági gépet? Forduljon bizalommal Braun és Ūrményi céghez

VÉTELRE keresek kanadai feketevér-, hars-, tolyg-, körtrőknőket...

NAPKAPORGÓT, tőkmagot, lucernát veszek minden mennyiségben...

KERESKERKÉK 3-500 tonna díg prima erdő legelőt...

KERESKERKÉK 100-300 holdas bérletet, esetleg megbeszélhetők birtokok...

!! Nincs többé szijcsuszás !! Gyanta, szijviasz és minden más a szijat rongáló szer nélkülözhető...

Table listing various books for sale, including titles like 'Kuljlevic Jozsef: Valtekezés a vadgazda állati betegségek ellen', 'Telek Andor: A szőlők feljuttatása', etc.

HASZNÁLT traktorokat, motorcikkeket, csapógépeket...

BIRTOKOT keresek megvételre, Budapesthez közel, 150-250 holdas...

BIRTOKOKAT bérletre megvételre keresek ügyfeleimnek...

TIZHOLDAS szőlőstet 1600 nán feles bérletre, 1000 szőlő, Járms. Dóge Szabolcs m. 4349

KERESKERKÉK 3-500 tonna díg prima erdő legelőt...

KERESKERKÉK 100-300 holdas bérletet, esetleg megbeszélhetők birtokok...

GAZD. ALKALMAZOTTAK FIALAT házaspár, Inas és szakácsnő...

INTEZŐ, kőkeresztű, kőszőlő, kőrápatlmas, Ajánlatok, új címre, új-kürtő...

URADALOM birtokon, jó gyakorlati gazdasági gyakorlati szakorlatok, kőszőlő, kőrápatlmas...

GAZD. ALKALMAZOTTAK FIALAT házaspár, Inas és szakácsnő...

GAZD. ALKALMAZOTTAK FIALAT házaspár, Inas és szakácsnő...

GAZD. ALKALMAZOTTAK FIALAT házaspár, Inas és szakácsnő...

AZ
ÁLLAMI
GÉPGYÁR

gyártmányai:
Gőz-, benzin- és szivógáz-
lokomobilok, ACÉL-
KERETŰ GOLYÓCSAP-
ÁGYAS CSÉPLŐGÉPEK,
gőz- és szivógáz-szántó-
készletek és utimozdo-
nyok, lóherefejtők stb.

SÜRGÖNY-
CÍM:
INTERCOLON

A MAGYAR KIRÁLYI
ÁLLAMVASUTAK
GÉPGYÁRÁNAK
VEZÉRŰGYNÖKSÉGE
NEMZETKÖZI GÉP-
KERESKEDELMI
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

BUDAPEST
V., VILMOS CSÁSZÁR-UT 32.

NYUGATI FIÓK:
VI., VILMOS CSÁSZÁR-UT 63.

ARAJANLATOKKAL ÉS FELVILAGO-
SÍTÁSOKKAL SZÍVESEN SZOLGÁL

ALAPTÖKE
18,144.000.—
P E N G Ő

ÁLLAMGÉPGYÁRI
„M.Á.V.A.G.”
TRAKTOR

Üzemanyag: petróleum
vagy benzin

Erőkifejtés: 28-32 lóerő
Nagy teljesítőképesség
Minimális üzemanyag-
fogyasztás
Messzemenő garanciák

Yorkshirei tenyészkocák
egyedül törzskönyvezett, teljesítőképességre vizsgált
Állatok kb. 90 kg. súlyban formaposttal bérutadalmunk-
ban kilogrammonként 2-40 pengőért kaphatók.
A hizottsértéskiallítás első díjjal kitüntetve
Hazai Mezőgazdasági R.-T.
Budapest, VI., Andrássy-ut 98. sz. 7889
Telefonszám: 141-47 Sürgőnycim: „Többtermelők”

Zongorát, pianinót
legelőcsöbhan (a Magyar Királyi Zene-
művészeti Főiskola szállítójától)
Reményi Mihálytól vehet
Budapest, Király-u. 58. Fizetési kedvezmény.

Juhászai megszűnése miatt, 40 darab
BIRKAETETŐ
fűrészelő géppalackokkal, teljesen újak, darabonként
20 pengőért eladó. **Diópusztai Gazdaság**, pos. a
Német-ut. 8286

Mangalica tenyészkacok
kaphatók **Csobaj Gyula** gazda-
ságában, **Csobaj**, Szabolcs megye.
Posta, távirat, telefon Csobajon, vasut-
állomás Tarcal. 7187

Szerezzük be a következő szakkönyveket:

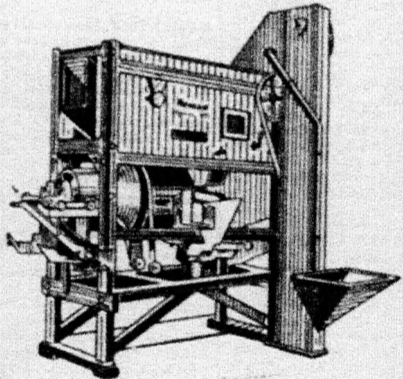
Kukuljevic: Védkezés az állati ragadós beteg- ségek ellen. 2. bővített kiadás	5.-
Groffits: Gard. építészeti dióhéjban. 2. kiadás	3.-
Takács Gyula: Vetőburgonyatermesztés	5.-
Gubányi K.: Irtás és a nagyvilágban	4.-
Hell L.: Elmélet és gyakorlat a terményértékelés kérdésében	5.-
Winkler János: Lud- és kacsonyészés	4.-
Csapáry: Virágonyészés	8.-
Landgraf-Hankó: Tősgazdasági tanácsadó	2-40
Wirtgen: A hússertésanyag. Időszert. kérdések	—80
Bázel: Konyhakerti növ. szántóf. termeszés	1-60
Csáfer Gy.: Szobanövények ápolása	1-60
Bázel: Kora burgonyatermesztés	1-60
Andrássovich Géza: Kocsonyatermesztés	1-60
Dalsteko P.: Takarékos építkezés	1-60

„Patria” r.-l. könyvszt., Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Gazdák figyelme!
Férfi és női angol levágó-
csizmák, vízhatlan gazda-
sági csizmák, vadász-
cipők a legjobb kivitelben, a
legelőcsöb árban esztergályozottak

Stefanits Janos
cég-el 7894
budapest, IX. kerület, Üllői-ut 85. sz.

Gazdák, Szövetkezetek!!!
Használatok ezen

vetés-nemesítő
amely a Dortmundi kiállításon mint az egyedüli
kittinó tisztítógép a legmagasabb kitüntetést, az
ezüstérmet
kapta és mint új, figyelemre méltónak ismertetett
el. Hallgassatok vezető szakemberek ítéletére.

F. NEUHAUS G. m. b. H.
vetőmagnemesítő és magtárberendező gépgyár
Eberswalde.
Vezérképviselő: BENE POLAK, Wien, IV.,
Kolschitzkygasse Nr. 16. 8280

Világhírű angol „Lister”-motorok
1 1/2-20 lóerő nagyságig, **komplett villanyagregátumok** 1 kilowattól
feléle, **komplett szivattyutelepek**, motoros szállítókatcsik
1 és 3 tonna teherviselésre, **Diesel-motorok**, kompresszorok és
pneumatikus szerszámok
Magyarországi vezérképviselő:
SÜDFELD GÁBOR okl. gépészmérnök, BUDAPEST, VI., SZONDY-UTCA 11.
Telefonszám: Terés 240-11

Gőzekebárszántást
ősi és tavaszi szántást, gyeptörést, szőlőtelepek
faiskolák, erdősítések mély rigolirozását elvállalja
Wolff Ernő, Budapest-Kelenföld
7908 Telefon: József 388-68 Sürgőnycim: Wolfteke Budapest

Pyroleumvilágítás
50%-kal olcsóbb mint bármely más világítóanyag,
nem tűzveszélyes, nem füstöl, szagtalan.
Gazdasági épületek világítására
kiválóan alkalmas.
Mintaküldemény 4 pengő. 7821

**Benzint, motorhajtó (nyers) gázolajat, pyroleumot, minden-
nemű gép- és hengerolajat, kocsiakénőcsőt, gépszirt**
legjutányosabban szállít:

„METEOR” Világítási és Olajkereskedelmi R.-T.
Budapest, X., Czeglédi-ut 11. Telefon: József 345-91

Szarvasmarha és bivaly tenyésztése. Irta: Schandl József dr.
Ára: 10 pengő. „Patria” R.-T. könyvsztálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Mezőgazdák
„Zuhatag” kutja

Tömeggyártás folytán
25%-kal olcsóbb árak!
Sok ezer darab évtizedek óta üzemben
Kizárólag szállítja a
Magyar **MEZŐGAZDÁK** Szövetkezete
BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-UTCA 29. SZÁM

KNUTH K.
MÉRNÖK ÉS GYÁROS
BUDAPEST, VII., Garay-utca 10. TELEFON: József 10-75

Vizvezetékek

Központi fűtések